

JEREMIJA

Jeremijina proročka misija započela je 626. god. pr. n. e., tokom vladavine Jošije, kralja Jehude (640–609), i trajala je sve do iza 586. godine. Njegovo služenje je uslijedilo domalo prije misije proroka Cefanije. Proroci Habakuk, Obadija i Ezekijel bili su Jeremijini savremenici. Jeremija je bio sin Hilkijsa, svećenika iz Anatota, a ovaj je mogao biti potomak svećenika Ebjatara koga je Solomon protjerao u Anatot (Kraljevi I 2:26). Poznat je kao prorok apokalipse, a njegovu poruku je odbacila većina Jevreja njegova vremena. Njegov najprisniji prijatelj bio je njegov vjerni pisar Baruk, koji je zapisao njegove riječi onako kako mu ih je on diktirao (36:4–32). I sam Baruk je, vjerovatno, ovoj Jeremijinoj knjizi dao njen konačan oblik, budući da se nijedan događaj, zabilježen u poglavljima 1–51, nije zbilo nakon 580. god. pr. n. e. (poglavlje 52 dodatak je nekog kasnijeg pisca).

Nijedan prorok ne otkriva svoja unutarnja osjećanja na tako dubok način kao Jeremija koga su, često, nazivali “vapijućim prorokom”. Živio je u vrijeme velikih političkih potresa. Golema carstva Asirije, Babilona i Egipta natjecala su se u svojoj moći. Kralj Jošija bio je vjerski reformator koji je podržavao Jeremiju. No, nakon što je Jošija ubijen u bici za Megido 609. godine, Jeremija biva proganjen i provodi značajan dio svoga života u zatočeništvu.

Jeremija je bio veoma svjestan da ga je Bog pozvao da bude prorok (1:4–17), i to ga je učinilo najbogobojaznijim i najpredanijim u službi Božijoj. Znao je da su riječi koje je govorio dolazile od samoga Boga i da će se, zacijelo, ispuniti. Morao se stalno sukobljavati s ljudima koji su lažno svjedočili da su proroci Božiji. Iako je osuđivao svoje sunarodnjake zbog njihova grijeha i idolopoklonstva, ipak ih je volio i molio se za njih. Naglašavao je da se osuda Božija može povući ako se pokaju. Savjetovao im je da se povinuju vlasti Babilona i da se ne bune. Zbog toga su ga osuđivali kao izdajnika, premda je on, zapravo, bio istinski domoljub.

Jeremijin poziv i poslanje

1 Riječi Jeremije, sina Hilkijsahova, jednog svećenika u Anatotu u zemlji Benjaminovoj, (2) kojem dođe riječ Jahvina u dane Jošijaha, sina Amonova, kralja Jehude, trinaeste godine njegove vladavine. (3) Ona dođe i u dane Jehojakima, sina Jošijaha, kralja Jehude, do kraja jedanaeste godine Cidkijaha, sina Jošijahova, kralja Jehude, do progonstva Jerusalema u petome mjesecu.

(4) I dođe mi riječ Jahvina:

(5) “Prije nego što te sazdah u utrobi, ja te znadoh, i prije nego što se ti rodi, ja te posvetih; za proroka svim narodima ja te odredih.”

(6) Ja tad rekoh: “Jao, Gospode Jahve!

Gle, ja ne umijem govoriti, tek sam mladić.”

(7) Ali Jahve mi reče: “Ne govori: ‘Mladić sam’, jer kuda te god ja pošaljem, ti ćeš poći, i sve što ti ja zapovjedim, ti ćeš govoriti.

(8) Nemoj ih se bojati, jer ja sam s tobom da te izbavim”, očituje Jahve.

(9) Tad Jahve pruži svoju ruku i dotače mi usta, i reče mi Jahve:

“Evo, u usta tvoja ja stavljam riječi svoje.

(10) Evo, danas te ja postavljam nad narode i nad kraljevstva,

da trgaš i rušiš,

da razaraš i uništavaš,

da gradiš i sadiš.”

Grana bademova drveta i uzavreo lonac

(11) Dođe mi riječ Jahvina: “Šta vidiš, Jeremija?”

A ja rekoh: “Vidim granu bademova drveta.”

(12) Tada mi Jahve reče: “Dobro si vidio, jer ja čuvam riječi svoje da ih ispunim¹.”

(13) Opet mi dođe riječ Jahvina: “Šta vidiš?”

A ja rekoh: “Vidim uzavreo lonac koji kipi sa sjevera.”

(14) Tad mi Jahve reče: “Sa sjevera će izbiti zlo na sve stanovnike zemlje. (15) Jer gle, ja sazivam sve narode kraljevstava sa sjevera”, očituje Jahve, “i oni

¹ Na hebrejskome *čuvam*, *bdijem* zvuči kao *bademovo drvo*.

će doći, te će svaki postaviti prijestolje svoje pred kapije jerusalemske, i oko svih zidina njegovih i svih gradova Jehudinih. (16) Ja ću im izreći svoje osude za svu opačinu njihovu, kojom me ostaviše i pališe tamjan drugim bogovima, i klanjahu se djelima ruku svojih. (17) Opaši sad bedra svoja pa ustani i govori im sve što ti ja zapovjedim. Ne budi potišten pred njima, da te ja pred njima ne potištim. (18) I gle, danas sam te učinio poput grada utvrđena, i poput stupa gvozdenoga, i poput zidina bronzanih, protiv sve zemlje, protiv kraljeva Jehude, prvaka njezinih, svećenika njezinih i naroda ove zemlje. (19) Oni će se boriti protiv tebe, ali te neće nadvladati, jer ja sam s tobom da te izbavim”, očituje Jahve.

Jehudino odmetništvo

2 Dođe mi riječ Jahvina:
 (2) “Idi i proglasi Jerusalemu u uši i reci: Ova-ko veli Jahve: Ja se sjećam odanosti mladosti tvoje, ljubavi zaruka tvojih, kako si me slijedio u pustinji, kroz zemlju nezasijanau.
 (3) Israil bješe svet Jahvi, prvina žetve njegove. Svi koji su je jeli postadoše krivi, zlo ih snađe”, očituje Jahve.
 (4) Čujte riječ Jahvinu, kućo Jakovljeva, i svi rodovi kuće Israilove. (5) Ovako veli Jahve: “Kakvu nepravdu vaši očevi na meni nađoše, pa se od mene udaljše i hođahu za ispraznošću, te isprazni postadoše?
 (6) Ne upitaše oni: ‘Gdje je Jahve, koji nas je izveo iz zemlje egipatske, koji nas je vodio kroz pustoš, kroz zemlju pustinja i jama, kroz zemlju suše i mrkle tmine, kroz zemlju kojom niko nije prošao i gdje niko ne živi?’
 (7) Ja vas dovedoh u zemlju plodnu, da jedete plodove njezine i dobra njezina. Ali vi dođoste i oskvrnuste zemlju moju, i od baštine moje načiniste gnusobu.
 (8) Ne upitaše svećenici: ‘Gdje je Jahve?’ A tumači zakona ne poznavahu me; o mene se ogriješiše i vladari², i proricaħu proroci u ime Baalovo

i hođahu za stvarima³ beskorisnim.
 (9) Zato ću se ja s vama još parničiti”, očituje Jahve, “i protiv sinova vaših sinova ja ću parnicu voditi.
 (10) Ta prijedite na otoke kitimske pa vidite, i pošaljite ljude u Kedar pa dobro promotrite, i vidite je li se nešto slično ovom zbililo!
 (11) Je li koji narod zamijenio bogove koji i nisu bogovi bili?
 A moj je narod zamijenio slavu svoju za ono što ne koristi.
 (12) Zaprepatite se zbog toga, o nebesa, i prottrnite, budite potištena”, očituje Jahve.
 (13) “Jer moj je narod dva zla počinio: ostavio je mene, izvor žive vode, da iskopa sebi čatrnje, prolomljene čatrnje što ne mogu držati vodu.
 (14) Je li Israil rob? I je li on sluga u kući rođen? Zašto postade plijenom?
 (15) Mladi su lavovi na nj rikali, na sav glas bučali. I pretvoriše njegovu zemlju u pustoš; gradovi su njegovi uništeni, bez žitelja.
 (16) I ljudi iz Memfisa i Tahpanhesa brijahu tjeme tvoje⁴.
 (17) Zar to nisi sam sebi učinio, ostavivši Jahvu, Boga svoga, kad te on pravim putem vodio?
 (18) A sad, šta ćeš ti na putu za Egipat, da piješ vodu iz Nila, i šta ćeš na putu za Asir, da piješ vodu Eufrata?
 (19) Tvoja će te opačina kazniti, i tvoja će te odmetanja pokarati; zato znaj i vidi kako je zlo i gorko što ostavljaš Jahvu, Boga svoga, i što nema straha od mene u tebi”, očituje Gospod Jahve.
 (20) “Jer davno sam ja slomio jaram tvoj i rastrgao sveze tvoje, i rekao: ‘Ja sluga biti neću!’ Ta na svakom brdu visokom i pod svakim drvetom zelenim kao bludnica si lijegao.
 (21) A ja te zasadih kao lozu probranu, sjeme potpuno pouzdano.

³ Tj. kumirima.

⁴ Tj. skidahu ti tjeme kao plijen.

² U hebrejskome tekstu *pastiri*.

Kako se onda ti pretvori preda mnom
u izrođenu lozu divlju?
(22) Iako se pereš lugom
i uzimaš mnogo sapuna,
mrlja je tvoje nepravde preda mnom”, očituje Gos-
pod Jahve.

(23) “Kako možeš reći: ‘Nisam se ukaljao,
nisam išao za baalima’?

Pogledaj tragove svoje u dolini!
Spoznaj šta si učinio!

Ti si brza mlada deva što trči tamo-amoo,
(24) divlja magarica što je navikla na pustinju,
što njuši vjetar u hlepnji svojoj.

Ko je može obuzdati kad se uzbudi za vrijeme pa-
renja?

Ko je god bude tražio, neće se umoriti;
naći će je u mjesecu njezinu.

(25) Čuvaj noge svoje da ne budu bose
i grlo svoje od žeđi.

Ali ti reče: ‘Džaba je!

Ne! Ta ja volim strance⁵,
i za njima ću ići.’

(26) Kao što se lopov stidi kad ga uhvate,
tako se stidi kuća Israilova,
oni, kraljevi njihovi, prvaci njihovi,
svećenici njihovi i proroci njihovi,

(27) koji govore drvetu: ‘Ti si mi otac,
i kamenu: ‘Ti si me rodio.’

Jer oni meni leđa okrenuše,
a ne lice;

ali kad nevolja dođe, reći će:
‘Ustani i spasi nas.’

(28) A gdje su bogovi tvoji
što si ih sebi načinio?

Neka ustanu ako te mogu spasiti
kad nevolja dođe;

jer koliko je gradova tvojih,
toliko je bogova tvojih, o Jehudo.

(29) Zašto se parničite sa mnom?
Svi ste ustali na me”, očituje Jahve.

(30) “Uzalud sam udarao sinove vaše;
kaznu nisu prihvatili.

Mačevi vaši rastrgnuše proroke vaše
kao lav koji ždere.

(31) O rode, pazi na riječ Jahvinu.
Jesam li ja bio pustinja Israilu,
ili zemlja mrkle tmine?

Zašto moj narod govori: ‘Mi smo slobodni;

nećemo više k tebi’?

(32) Može li djevica zaboraviti nakit svoj,
ili mlada ruho svoje?

Ali narod moj mene zaboravlja
dane nebrojane.

(33) Kako dobro pripremaš sebi put
da tražiš ljubav!

Zato si i navikao
da hodiš putevima najgorim.

(34) I na haljinama tvojim
krv je nevinih i siromašnih,
iako ih ti nisi zatekao kako provaljuju.

Ali i pored svega toga,

(35) ti reče: ‘Ja sam nevin;
doista je njegova srdžba otklonjena od mene.’

Evo, ja ću se s tobom suditi,
jer govoriš: ‘Nisam zgriješio.’

(36) Zašto tumaraš toliko,
sad amo, sad tamo?

I Egipat će te posramiti
kao što te posramio Asir.

(37) I ovo ćeš mjesto napustiti
s rukama na glavi,
jer Jahve je odbacio one u koje se uzdaš ti,
i ti nećeš imati napretka s njima.”

Nečista zemlja

3 “Ako se muž razvede od svoje žene,
te ona ode od njega
i pripadne drugom čovjeku,
hoće li se on opet njoj vratiti?

Zar ne bi zemlja potpuno nečista bila?

I ti si bludničila s mnogim ljubavnicima,
a opet se meni okrećeš”, očituje Jahve.

(2) “Podigni oči ka goletima i pogledaj,
gdje nisi oskvrnuta?

Kraj puteva si ih sačekivala
kao Arapin u pustinji,

i zemlju si onečistila
svojim bludničanjem i opačinom svojom.

(3) Zato se pljusci zadržase,
i ne bješe kiše proletnje.

A opet ti čelo bješe kao u bludnice;
ti se ne htjede postidjeti.

(4) Nisi li me baš sad dozivala:

‘Oče moj, ti si prijatelj mladosti moje.

(5) Hoće li se on dovijeka ljutiti?

Hoće li on do kraja ogorčen biti?

Eto, ti progovori

⁵ Tj. tuđe bogove.

i učini zla,
i uradi po svome.”

Nevjerni Israil

(6) Potom mi reče Jahve u dane kralja Jošijaha: “Vidje li ti šta učini nevjerni Israil? Peo se na svako visoko brdo i pod svako zeleno stablo i ondje je bludničio. (7) Ja sam mislio: ‘Nakon što sve to učini, vratit će se meni’, ali se on ne vrati, i to vidje Jehuda, sestra njegova izdajnica. (8) A vidje i kako ja nevjernog Israila zbog svih preljuba njegovih otpustih i dadoh mu pismo otpusta, ali se Jehuda, sestra njegova izdajnica, ne poboja, nego ode te se i ona odade bludu. (9) Lahkoumnim bludničanjem onečistila je zemlju i činila blud s kamenjem i drvećem.⁶ (10) Ali povrh svega toga njegova sestra Jehuda nije se vratila meni svim srcem svojim, nego samo prividno”, očituje Jahve.

Bog poziva Israila na pokajanje

(11) I reče mi Jahve: “Nevjerni Israil pokazao se pravednijim od izdajnice Jehude. (12) Idi i proglaši ove riječi prema sjeveru i reci: ‘Vrati se, nevjerni Israile’, očituje Jahve, ‘ja vas više neću srdito gledati, jer milostiv sam ja’, očituje Jahve, ‘neću se ja dovijeka ljutiti. (13) Samo priznaj nepravdu svoju, da si se pobunio protiv Jahve, Boga svoga, i da si trčao tamo-amo tuđincima pod svakim stablom zelenim, i da se nisi pokoravao glasu mom’, očituje Jahve. (14) ‘Vratite se, nevjerni sinovi’, očituje Jahve, ‘jer ja sam gospodar vaš, i ja ću vas uzeti, jednog iz jednog grada i dvojicu iz jednog roda, i odvest ću vas na Cion.’ (15) Potom ću vam dati pastire po srcu svome koji će vas hraniti znanjem i razumom. (16) U one dane kad se vi namnožite i raširite u zemlji”, očituje Jahve, “ljudi više neće govoriti: ‘Kovčeg saveza Jahvina.’ Neće im na um padati, niti će ga se sjećati, niti će im nedostajati, niti će on opet biti napravljen. (17) Tad će oni Jerusalem Jahvinim prijestoljem zvati, i svi će se puci okupiti u njemu, u Jerusalemu, zarad imena Jahvina; i neće se oni više povoditi za tvrdokornim i zlim srcima svojim. (18)

U one dane hodit će kuća Jehudina s kućom Israilovom, te će oni zajedno izići iz zemlje sjeverne u zemlju koju ja očevima vašim dadoh u baštinu.

(19) Tad ja rekoh:

Kako bih te rado među sinove svoje posadio i ugodnu ti zemlju dao, najljepšu baštinu naroda!

I rekoh: Ti ćeš me zvati: ‘Oče moj’, i nećeš se od mene okretati.

(20) Doista, kao što žena nevjerno ode od druga svog,

tako si ti meni nevjerna bila, kuću Israilova”, očituje Jahve.

(21) Po goletima glas se čuje, plač i molbe sinova Israilovih, jer su izopacili puteve svoje, zaboravili su Jahvu, Boga svog.

(22) “Vratite se, sinovi nevjerni, ja ću izliječiti nevjernost vašu.”

“Evo, mi ti dolazimo,

jer ti si Jahve, naš Bog.

(23) Doista, što dolazi iza brda varljivo je, vreva po gorama.

Doista, u Jahvi, Bogu našem, spasenje je Israilovo.

(24) Ali još od mladosti naše ono što je sramno⁷ proždire trud očeva naših, njihova stada i krda njihova, njihove sinove i kćeri njihove.

(25) Lezimo u sramotu svoju, i neka nas poniženje naše pokrije, jer od mladosti svoje do dana današnjega grijeshimo se o Jahvu, Boga svog, mi i očevi naši, i ne slušamo glas Jahve, Boga svog.”

Prijetnja Jehudi najezdom

4 “Želiš li se vratiti, o Israile”, očituje Jahve, “onda bi se trebao vratiti meni.

I ukloniš li ispred mene gnusobe svoje, i ne budeš kolebljiv bio,

(2) i budeš se kleo: ‘Takom mi Jahve živoga’, istinski, pravo i pravedno, onda će se puci u njemu blagosiljati, i njime će se dičiti.”

(3) Jer ovako govori Jahve Jehudincima i Jerusalemu:

⁶ Tj. odala se bludničanju s kamenim i drvenim kumirima.

⁷ Tj. kumir Baal.

“Preorite neoranu zemlju,
i ne sijte među trnjem.
(4) Obrežite se Jahvi,
obrežite srca svoja⁸,
Jehudinci i stanovnici Jerusalema,
inače će gnjev moj kao vatra planuti
i gorjeti, a nikog neće biti da ga ugasi,
zbog zlodjela vaših.”
(5) Objavite u Jehudi i razglasite u Jerusalemu, i
recite:
“Zapušite u trubu širom zemlje;
vičite i govorite:
‘Okupite se, pa hajdemo
u gradove utvrđene.’
(6) Podignite bajrak prema Cionu!
Tražite utočište, ne stojte mirno,
jer ja donosim zlo sa sjevera,
propast veliku.
(7) Lav iziđe iz brloga svoga,
i uništitelj naroda krenu;
on otiđe iz mjesta svog
da ti zemlju opustoši.
Tvoji će gradovi postati ruševine,
bez stanovnika.
(8) Zato obucite kostrijet,
žalite i kukajte,
jer se žestoka srdžba Jahvina
nije od nas otklonila.”
(9) “Desit će se toga dana”, očituje Jahve,
“da će kralju i vladarima srce zatajiti,
i svećenici će se zaprepastiti,
i proroci se zapanjiti.”
(10) Ja tad rekoh: “Ah, Gospode Jahve! Doista si ti
posve zaveo ovaj narod i Jerusalem govoreći: ‘Bit
ćete u miru, dok nam je mač pod grlom.’”
(11) U to će se vrijeme reći ovom narodu i Jerusa-
lemu: “Vruć vjetar s goleti u pustinji puše prema
jednom narodu mom – ne da vija, i ne da očisti,
(12) prejak će im vjetar na zapovijed moju doći, i
ja ću im povrh toga sudove izreći.”
(13) “Gle, diže se [dušman] poput oblaka,
a kola njegova kao vihor;
konji su njegovi brži od orlova.
Kuku nama, propali smo!”
(14) Speri zlo sa srca svoga, o Jerusaleme,
da bi se spasio.
Dokle ćeš opake misli
u sebi gajiti?

(15) Jer jedan glas iz Dana objavljuje
i s gore Efrajimove nesreću najavljuje.
(16) “Izvijestite sad o tome narode!
Razglasite nad Jerusalemom:
‘Opsjedači dolaze iz zemlje daleke
i dižu glasove protiv gradova Jehudinih.
(17) Kao poljski čuvari opkoljavaju ga,
jer protiv mene ustade, očituje Jahve.
(18) Putevi tvoji i djela tvoja
to su ti donijeli.
To je nesreća tvoja! Kako je gorka!
Kako te je u srce kosnula!”

Tužaljka nad opustošenom Jehudom

(19) Utrobo moja, utrobo moja!
Mora me pritisla! Oh, srce moje!
Srce tuče u meni,
šutjeti ne mogu,
jer ti si čula, dušo moja,
zvuk trube,
uzbunu bojnu.
(20) Nesreća se za nesrećom objavljuje,
jer sva je zemlja opustošena;
najednom su čadori moji opustošeni,
začas zastori moji.
(21) Dokle moram gledati bajrak
i slušati trube zvuk?
(22) “Ta narod je moj bezuman,
on me ne poznaje;
oni su djeca budalasta
i nemaju razuma.
Oni su vješti u činjenju zla,
ali činiti dobro oni ne umiju.”
(23) Pogledah u zemlju, i gle, bezoblična i pusta
bješe ona,
i u nebesa, a ona bez svjetlosti bijahu.
(24) Pogledah u gore, i gle, one su se tresle,
i sva su se brda ljuljala.
(25) Pogledah, i gle, nijednog čovjeka ne bješe,
i sve ptice nebeske bijahu pobjegle.
(26) Pogledah, i gle, plodna zemlja bješe pustinja,
i svi joj gradovi bijahu porušeni
pred Jahvom, od žestoke srdžbe njegove.
(27) Jer ovako veli Jahve:
“Sva će zemlja opustošena biti,
ali ja je neću potpuno uništiti.
(28) Zato će zemlja tugovati
a nebesa, gore, potamnjeti,
jer ja sam progovorio, ja sam riješio,

⁸ Istinsko obrezanje mora dolaziti iz ljudskog srca.

i ja se neću predomisлити, niti ću odustati.”
 (29) Od glasa konjanika i strijelaca svaki grad bježi;
 oni se zavlāče u grmlje i penju među stijene;
 svi su gradovi napušteni,
 i u njima niko ne prebiva.
 (30) A ti, opustošena, šta ćeš učiniti?
 Iako se u grimiz oblačiš,
 iako se ukasima zlatnim kitiš,
 iako bojom očī sjeniš,
 uzalud se uljepšavaš.
 Preziru te ljubavnici tvoji,
 traže glavu tvoju.
 (31) Jer čuo sam ja vapaj žene u trudovima,
 muku kao u one što rađa svoje prvo dijete,
 vapaj cionske kćeri koja dahće,
 pružajući ruke i govoreći:
 “Ah, teško meni, duša mi klone pred ubojicama!”

Bezbožnost Jerusalema

5 “Prođite ulicama jerusalemskim,
 i pogledajte sad pa vidite.
 I tražite po trgovima njegovim,
 ako budete mogli naći čovjeka,
 ako bude ijedan koji postupa pravedno, koji traži
 istinu,
 onda ću ja tom gradu oprostiti.
 (2) Pa iako oni govore: “Tako nam Jahve živoga,
 doista se krivo zaklinju.”
 (3) O Jahve, ne traže li oči tvoje istinu?
 Ti ih udari,
 ali oni ne osjetiše;
 ti ih uništi,
 ali oni odbiše da se poprave;
 lica svoja tvrđim od hridi učiniše,
 da se pokaju, ne htjedoše.
 (4) Ja tad rekoh: “Oni su samo siromasi,
 nerazboriti su oni,
 jer ne poznaju put Jahvin
 ni odredbu Boga svog.
 (5) Poći ću velikima
 i govoriti s njima,
 jer oni poznaju put Jahvin
 i odredbu Boga svog.”
 Ali i oni složno zbacīše jaram
 i pokidaše sveze.
 (6) Zato će ih lav iz šume zaklati,
 vuk će ih pustinjski uništiti,
 leopard motri na gradove njihove.
 Ko god iz njih izīde rastrgan će biti,

jer mnogo je prijestupa njihovih,
 brojna su odmetanja njihova.
 (7) “Zašto bih ti ja oprostio?
 Sinovi me tvoji napustiše
 i zaklinjahu se onima koji nisu bogovi.
 Kad ih ja nasitih,
 počiniše preljubu
 i nagrnuše u kuću bludnicinu.
 (8) Oni bijahu ugojeni, jedri konji,
 svaki rzaše za ženom bližnjega svoga.
 (9) Zar da za ovo ja ne kaznim”, očituje Jahve,
 “i narodu ovakvom
 zar da se ja ne osvetim?
 (10) Prođite kroz redove loza njegovih i uništavajte,
 ali ne uništavajte potpuno;
 zgulite mu grane,
 jer one nisu Jahvine.
 (11) Kuća Israilova i kuća Jehudina
 poniješe se vrlo nevjerno prema meni”, očituje Jahve.
 (12) Lagahu o Jahvi
 i govorahu: “Neće on ništa učiniti;
 nesreća nas neće snaći,
 i nećemo vidjeti ni mača ni gladi.
 (13) Proroci su kao vjetar,
 i riječ nije u njima.
 Tako će biti učinjeno i njima!”

Navještenje suda

(14) Zato ovako veli Jahve, Bog nad vojskama:
 “Zato što su progovorili riječ ovu,
 evo, ja ću učiniti da moje riječi u ustima tvojim
 budu vatra,
 a ovaj narod drvo, te će ih ona progutati.
 (15) Evo, ja ću dovesti protiv vas narod izdaleka, o
 kuću Israilova”, očituje Jahve.
 “To je narod izdržljiv,
 to je narod drevan,
 narod čiji jezik ti ne poznaješ
 niti razumiješ šta oni govore.
 (16) Njihov je tobolac kao otvoren grob,
 svi su oni ratnici.
 (17) Oni će proždrijeti ljetinu tvoju i hranu tvoju;
 oni će proždrijeti sinove tvoje i kćeri tvoje;
 oni će proždrijeti stada tvoja i krda tvoja;
 oni će proždrijeti loze tvoje i smokve tvoje;
 oni će razvaliti mačem utvrđene gradove tvoje u
 koje se uzdaš.
 (18) Ali ni u te dane”, očituje Jahve, “ja te neću pot-
 puno uništiti.

(19) Desit će se, kad upitaju: 'Zašto nam Jahve, Bog naš, sve ovo učini?',
da ćeš im ti tad reći:

'Kako vi mene ostaviste i služiste tuđim bogovima u zemlji svojoj,
tako ćete služiti tuđincima u zemlji koja nije vaša.'

(20) Objavite ovo u kući Jakovljevoj
i proglasite po Jehudi:

(21) Čuj sad ovo, narode bezumni i nerazboriti,
koji imaš oči, ali ne vidiš,
koji imaš uši, ali ne čuješ.

(22) Zar me se ne bojite?', očituje Jahve.

"Zar ne drhtite u prisustvu mom?

Jer ja sam učinio pijesak granicom moru,
vječnu ogradu koju ne može prijeći.

Iako se vali uzburkaju, opet ne mogu prevladati;
iako huče, opet ne mogu preko njegov prijeći.

(23) Ali ovaj narod ima srce tvrdoglavo i neposlušno;
oni skrenuše i uzmaknuše.

(24) Oni ne govore u srcu svome:

'Bojmo se sad Jahve, Boga svoga,

koji daje kišu u njeno doba,

i kišu jesenju i kišu proljetnu,

koji nam čuva utvrđene sedmice žetve.'

(25) Opačine vaše ovo odvratite,
i grijesi vam vaši dobro uskratit će.

(26) Jer zlikovaca ima u narodu mom,

oni motre kao ptičari što vrebaju;

zamku postavljaju,

ljude hvataju.

(27) Kao kavez pun ptica,

tako su kuće njihove pune prijevare;

zato oni postadoše veliki i imućni.

(28) Oni su ugojeni, oni su uglađeni,

i zlodjelima njihovim nema mjere;

oni ne zastupaju slučaj,

slučaj siročeta, da sretni budu,

i ne brane prava siromaha.

(29) Zar da ih za ovo ja ne kaznim?', očituje Jahve.

"Narodu ovakvom

zar da se ne osvetim?"

(30) Strahota i užas

zbiše se u ovoj zemlji:

(31) proroci proriču laži,

i svećenici vladaju na svoju ruku,

a narod moj voli tako!

A šta ćete vi na kraju učiniti?

Nad Jerusalemom visi propast

6 "Bježite, o sinovi Benjaminovi, iz Jerusalema!
Zapušite u trubu u Tekoi
i podignite znak iznad Bet-Hakerema,
jer nesreća pogleduje sa sjevera,
i propast velika.

(2) Lijepu i nježnu, kći cionsku, ja ću uništiti.

(3) Pastiri će joj [tuđi] sa stadima svojim dolaziti,
oko nje će čadore svoje razapinjati,
svaki će na mjestu svome napasati.

(4) Pripremite se za boj protiv nje!

Ustajte, navalimo u podne.

Kuku nama, jer je dan na izmaku,

jer se sjene večernje produljuju!

(5) Ustajte, navalimo noću

i razorimo dvore njene!"

(6) Jer ovako veli Jahve nad vojskama:

"Oborite stabla njena

i podignite nasipe za opsadu Jerusalema.

Ovaj grad treba kazniti,

u njemu je samo tlačenje.

(7) Kao što u bunaru vrije voda,

tako vrije opačina njegova.

Nasilje i propast u njemu se čuju;

bolest i rane svagda su preda mnom.

(8) Primi opomenu, Jerusaleme,

inače ću se ja udaljiti od tebe

i pretvoriti te u pustoš,

zemlju nenastanjenu."

(9) Ovako veli Jahve nad vojskama:

"Oni će temeljito kao lozu pabirčiti ostatak Isra-
ilov;

pruži iznova ruku kao berač grožđa

ponad grana."

(10) Kome da govorim i koga da opomenem,

pa da oni čuju?

Gle, uši su im začepljene,

pa ne čuju.

Gle, riječ im Jahvina postade porugom,

draga im nije.

(11) A ja sam pun gnjeva Jahvina;

i ne mogu ga obuzdati.

"Izlij ga po djeci na ulici

i na skupinu mladića,

jer će i muža i ženu obuzeti,

staroga i onog u dobi poodmakloj.

(12) Kuće će im biti predate drugima,

zajedno s njihovim poljima i njihovim ženama,

jer ja ću ispružiti ruku svoju

na stanovnike ove zemlje”, očituje Jahve.

(13) “Jer od najmanjeg među njima pa do najvećeg,

svi hlepe za dobiti,

i od proroka pa do svećenika

svi postupaju krivo.

(14) Oni slabo liječe ranu naroda moga

govoreći: ‘Mir, mir,’

ali mira nema.

(15) Postidješe li se oni zbog gnusobe koju počinše?

Nimalo se ne postidješe;

ne umjedoše ni pocrvenjeti.

Zato će pasti među one što padaju;

u vrijeme kad ih ja budem kažnjavao

bit će oboreni”, veli Jahve.

(16) Ovako veli Jahve:

“Stanite kraj puteva i gledajte, pa upitajte za staze drevne,

gdje je put dobri, te njime hodite,

i naći ćete počinak dušama svojim.

Ali oni rekoše: ‘Mi nećemo njime hoditi.’

(17) I postavih vam ja stražare i rekoh:

‘Slušajte zvuk trube!’

Ali oni rekoše: ‘Mi nećemo slušati.’

(18) Zato čujte, narodi,

i znajte, zajednico, šta ih čeka.

(19) Čuj, zemljo: ja, evo, donosim nesreću narodu ovom,

plod spletke njihovih,

jer oni riječi moje ne slušahu,

a i uputu moju odbaciše.

(20) Što će mi tamjan iz Šebe

i mirisna trska iz zemlje daleke?

Vaše žrtve paljenice nisu prihvatljive,

i vaše žrtve nisu mi ugodne.”

(21) Zato ovako veli Jahve:

“Evo, ja pred ovaj narod prepreke postavljam.

I oni će se o njih spotaći,

očevi i sinovi zajedno;

bližnji i prijatelj zajedno će poginuti.”

Neprijatelj sa sjevera

(22) Ovako veli Jahve:

“Evo, dolazi narod iz zemlje sjeverne,

i velik će se narod iz dalekih krajeva zemlje podići.

(23) Oni se hvataju luka i koplja;

oni su okrutni i nemilosrdni;

glas njihov buči kao more,

i oni jašu na konjima,

kao jedan u bojne redove svrstani protiv tebe, kćeri cionska!”

(24) Mi smo čuli vijest o njima;

ruke su nam ovješene.

Tjeskoba nas obuze,

bol kao u porodilje.

(25) Ne izlazite u polje,

i ne hodite putem,

jer dušman ima mač,

posvuda je užas.

(26) O jadni narode moj, obuci kostrijet

i uvaljaj se u pepeo;

žali kao za jedincem,

kukaj gorko pregorko.

Jer iznenada će razoritelj

navaliti na nas.

(27) “Ja sam te učinio ispitivačem i iskušateljem među narodom svojim,

da spoznaš i ispitaš put njegov.”

(28) Svi su oni tvrdokorni odmetnici,

koji hodaju okolo kao klevetnici.

Oni su mjedi i gvožđe;

svi su oni pokvareni.

(29) Mijeh raspuhuje žestoko,

vatra proždire olovo;

uzalud je taljenje,

jer opaki se ne odvajaju.

(30) Zovu ih Odbačenim srebrom,

jer ih je Jahve odbacio.

Poruka na kapiji hrama

7 Riječ koja dođe Jeremiji od Jahve: (2) “Stani na kapiju kuće Jahvine i ondje objavi ovu riječ i reci: Čujte riječ Jahvinu, svi vi iz Jehude koji ulazite na ove kapije da se klanjate Jahvi!” (3) Ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: “Popravite puteve svoje i djela svoja, pa ću vas ja pustiti da obitavate na mjestu ovome. (4) Ne uzdajte se u riječi varljive, govoreći: ‘Ovo je hram Jahvin, hram Jahvin, hram Jahvin.’ (5) Jer ako doista popravite puteve svoje i djela svoja, ako doista budete provodili pravdu između čovjeka i bližnjeg njegova, (6) ako ne budete prolili neuduznu krv na mjestu ovome, i ne budete hodili za drugim bogovima na svoju štetu, (7) onda ću vas ja pustiti da obitavate na ovome mjestu, u zemlji koju sam dao očevima vašim zasvagda.

(8) Ali, vi se uzdate u varljive riječi od kojih nema nikakve koristi. (9) Zar ćete krasti, ubijati, i činiti preljub, i krivo se zaklinjati, i paliti tamjan Baalu, i hoditi za drugim bogovima koje ne poznajete, (10) a onda doći i stati preda me u ovoj kući, koja se imenom mojim zove, te reći: 'Spašeni smo!' – pa onda činiti sve ove gnusobe? (11) Je li ova kuća, koja se mojim imenom zove, postala brlogom razbojničkim u očima vašim? Gle, ja to, baš ja, vidim", očituje Jahve.

(12) "Ali pođite sad na mjesto moje u Šilohu, gdje ja ime svoje sprva nastanih, i vidite šta ja učinih od njega zbog opacine naroda svoga Israila. (13) I sad, pošto ste sve to učinili", očituje Jahve, "a ja sam vam svejednako govorio, ali vi niste slušali, i zvao sam vas, ali se vi niste odazivali, (14) zato ću ja od kuće koja se mojim imenom zove, u koju se vi uzdate, i od mjesta koje dadoh vama i očevima vašim, učiniti isto što sam učinio od Šiloha. (15) Udaljit ću vas od očiju svojih, kao što udaljih svu braću vašu, sve potomke Efrajimove.

(16) A ti se, [Jeremija,] ne moli za ovaj narod, i ne upućuj za njih ni vapaja ni molitve, i ne budi zagovornik kod mene, jer te ja čuti neću. (17) Zar ne vidiš šta oni čine u gradovima Jehudinim i po ulicama jerusalemskim? (18) Djeca kupe drva, a očevi potpaljuju vatru, i žene mijese tijesto da naprave kolače kraljici neba⁹, i oni lijevaju žrtve ljevanice drugim bogovima da meni prkose. (19) Prkose li oni meni?", očituje Jahve. "Ne prkose li samima sebi, na svoju sramotu?" (20) Zato ovako veli Gospod Jahve: "Evo, izlit će se moja srdžba i gnjev moj na ovo mjesto, na čovjeka, i na zvijer, i na drveće poljsko, i na plodove zemlje, i rasplamtjet će se, i neće se ugasiti."

(21) Ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: "Dodajte svoje žrtve paljenice svojim žrtvama klanicama, i jedite meso. (22) Jer ja ne progovorih očevima vašim, niti im zapovjedih onoga dana kad ih izvedoh iz zemlje egipatske, o žrtvama paljenicama i žrtvama klanicama. (23) Ali evo šta im ja zapovjedih i rekoh: Pokorite se glasu mome, pa ću ja biti vaš Bog, a vi ćete biti narod moj, i hodit ćete svi putem kojim vam ja zapovjedim, da bi vam dobro bilo. (24) Ali oni se ne pokoriše i ne prikloniše uho svoje, već pođoše za savjetima svojim i tvrdokornosti zloga srca svoga, i krenuše natrag, a ne naprijed. (25) Od dana kad vam očevi

iziđoše iz zemlje egipatske pa do dana današnjega ja sam vam neprestano, iz dana u dan, slao sve služe svoje, proroke. (26) Ali me oni ne poslušashe niti prikloniše uho svoje, nego ostadoše svojeglavi; oni počinuše više zla nego očevi njihovi.

(27) Ti ćeš im reći sve ove riječi, ali oni te neće poslušati, i ti ćeš zvati, ali ti se oni neće odazvati. (28) Zato im reci: 'Ovo je narod koji ne poslušava glas Jahve, Boga svoga, niti primi ukor; istina iščeznu i otkide se s usana njihovih.

(29) Odsijeci svoju kosu i baci je, i započni tužaljku na goletima, jer Jahve odbaci i ostavi naraštaj na koji se razgnjevio.'

(30) Jer sinovi Jehudini čine zlo u očima mojim", očituje Jahve. "Oni postaviše odvratne kumire u kuću koja se mojim imenom zove, da je oskvrnu. (31) Podigoše uzvisine tofetske u Dolini sina Hinomova, da spaljuju sinove svoje i kćeri, što im ja ne zapovjedih niti mi to na um pade.

(32) Zato, evo, dolaze dani", očituje Jahve, "kad se više neće zvati ni Tofet ni Dolina sina Hinomova, nego Dolina klanja, jer će se u Tofetu sahranjivati, sve dok mjesta više ne bude. (33) Mrtva tijela ovoga naroda bit će hrana pticama nebeskim i zvijerima zemaljskim, i niko ih neće poplašiti. (34) Tad ću ja učiniti da u gradovima Jehudinim i na ulicama jerusalemskim umukne glas radosti i glas veselja, glas mlade i glas mladoženje, jer će zemlja razrušena postati."

Jehudin grijeh i izdaja

8 "U ono će vrijeme", očituje Jahve, "oni povadi ti iz grobova kosti kraljeva Jehudinim i kosti prvaka¹⁰ njezinih, i kosti svećenika, i kosti proroka, i kosti stanovnika Jerusalema. (2) Oni će ih razasuti ka Suncu, Mjesecu i svoj vojski nebeskoj, koje oni voljahu i kojima služahu, i koje slijedahu i koje tražahu, i kojima se klanjahu. Neće ih pokopiti ni pokopati; one će biti kao gnoj na zemlji. (3) I svemu će ostatku koji preostane od ovoga zloga roda što ostane na svim mjestima na koja sam ih ja protjerao smrti biti draža od života", očituje Jahve nad vojskama.

(4) "Ti im kaži: Ovako veli Jahve: Padnu li ljudi a da opet ne ustanu? Okrene li se ko a da se ne vrati?

⁹ Vjerovatno božici Astarte, također poznatoj i kao Ištar.

¹⁰ Ili *vladara*.

(5) Zašto se onda ovaj narod, Jerusaleme, neprestanim odmetanjem okrenu? Oni se čvrsto drže prijekare, odbijaju da se vrate.

(6) Ja sam slušao i čuo, oni su govorili ono što pravo nije; niko se ne pokaja za opačinu svoju i ne reče: 'Šta sam učinio?' Svako se okrenu putu svom, kao konj koji navaljuje u boj.

(7) Čak i roda na nebu zna vrijeme svoje, i grlica, i lastavica, i džral, drže se vremena seobe svoje, ali narod moj ne poznaje odredbu Jahvinu.

(8) Kako možete reći: 'Mi smo mudri, i uputa je Jahvina u nas?' Ali gle, lažljivo pero pisara u laž ga je pretvorilo.

(9) Mudraci će biti posramljeni, spopast će ih užas i bit će u zamku uhvaćeni; gle, oni odbaciše riječ Jahvinu, a kakvu to mudrost oni imaju?

(10) Zato ću žene njihove ja drugima dati, polja njihova vlasnicima novim, jer od najmanjeg do najvećeg svi hlepe za dobiti, od proroka do svećenika svi varaju.

(11) Slabo oni liječe ranu naroda moga govoreći: 'Mir, mir,' ali mira nema.

(12) Postidješe li se oni zbog gnusobe koju počinše? Nimalo se ne postidješe; ne umjedoše ni pocrvenjeti. Zato će pasti među one što padaju; u vrijeme kazne njihove bit će oboreni", veli Jahve.

(13) "Ja ću im berbu ugrabiti", očituje Jahve. "Neće biti grožđa na lozi ni smokava na stablu smokvinu, i lišće će uvehnuti, i onog što im ja dadoh nestat će."

(14) Zašto mirno sjedimo? Okupite se, pa hajdemo u gradove utvrđene, i neka ondje izginemo, jer Jahve, Bog naš, osudi nas

i dade nam otrovanu vodu da pijemo, jer prema Jahvi zgriješismo.

(15) Nadasmo se miru, ali nikakvo dobro ne dođe, vremenu ozdravljenja, ali gle užasa!

(16) Iz Dana se čuje dahtanje konja njegovih; od hrzanja njegovih pastuha drhti zemlja sva, jer oni dolaze da proždru zemlju i izobilje njeno, grad i stanovnike njegove.

(17) "Jer gle, ja ću pustiti na vas zmijske, za koje nema čarolije, i one će vas ujedati", očituje Jahve.

(18) Mojoj tuzi lijeka nema, srce je u meni klonulo!

(19) Evo, slušaj vapaj jadnog naroda moga iz zemlje daleke: "Zar Jahve nije na Cionu? Zar Kralj njegov nije na njemu?" "Zašto me oni izazivahu svojim likovima klesanim, kumirima tuđim?"

(20) "Žetva prođe, ljeto minu, a mi nismo spašeni."

(21) Mene satire što je stučen jadni narod moj; tugujem, strava me obuzela.

(22) Zar nema mehlema u Gileadu? Zar ondje nema liječnika? Zašto onda nije ozdravio jadni narod moj?

Tužaljka za Cionom

¹¹(23) O da mi je glava izvor vode, a oči vrelo suza, da danju i noću plačem za ubijenima jadnog naroda svoga!

9 O da imam u pustinji konačište za putnike, da ostavim narod svoj i odem od njega! Jer svi su oni preljubnici, zbor izdajnika.

(2) "Oni savijaju jezik svoj kao luk; laž, a ne istina, prevladava na zemlji, jer oni idu iz zla u zlo i ne znaju za me", očituje Jahve.

(3) "Neka se svako čuva bližnjega svoga, i neka ne vjeruje nijednom bratu, jer svaki brat postupa kao Jakov¹²,

¹¹ U hebrejskom tekstu 9:1.

¹² Tj. varalica je.

i svaki bližnji kleveće naokolo.
 (4) Svako vara bližnjega svoga, i niko ne govori istinu; oni naučiše jezik svoj da laže, prijevaru govori; ne umjedoše se vratiti.
 (5) Tlačenje nad tlačenjem; oni odbijaju da me spoznaju”, očituje Jahve.
 (6) Stoga ovako veli Jahve nad vojskama: “Gle, ja ću ih prečistiti i ispitati, jer šta drugo mogu učiniti kad vidim jadni narod svoj?
 (7) Jezik je njihov strijela ubojita, prijevaru govori; ustima jedan govori mir bližnjemu svomu, ali mu u srcu zasjedu postavlja.
 (8) Zar da ih za ovo ja ne kaznim?”, očituje Jahve. “Narodu ovakvom zar da se ja ne osvetim?
 (9) Za gorama ću ja zaplakati i zakukati, i za pašnjacima ću pustinjskim naricati, jer su opustošeni, pa niko tuda ne prolazi, i ne čuje se mukanje goveda, i pobjegoše ptice nebeske i zvijeri, odoše.
 (10) Ja ću Jerusalem pretvoriti u gomilu ruševina, skrovište šakala, i pretvorit ću gradove Jehudine u pustoš, bez stanovnika.”
 (11) Ko je mudar da ovo razumije? I kome su usta Jahvina progovorila, da to objavi? Zašto je zemlja razorena, kao pustinja opustošena, pa niko njome ne prolazi? (12) Jahve reče: “Zato što oni ostaviše uputu moju, koju ja pred njih postavih, i ne slušahu glasa moga niti ga slijedahu, (13) nego slijedahu svoje srce tvrdokorno i baale, onako kako ih očevi njihovi naučiše.” (14) Stoga ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: “Evo, ja ću njih, narod ovaj, nahraniti pelinom i napojiti ih vodom zatrovanom. (15) Ja ću ih raspršiti među narode koje ne poznavahu ni oni ni očevi njihovi, i slat ću za njima mač dok ih ne uništim.”
 (16) Ovako veli Jahve nad vojskama: “Razmislite i pozovite narikače neka dođu, i pošaljite po najvještije od njih neka dođu!
 (17) Neka požure i zakukaju za nama, da nam oči zasuze i da nam voda poteče s očnih kapaka.
 (18) Jer s Ciona se čuje kukanje: ‘Kako smo propali! Vrlo smo osramoćeni,

jer napustismo zemlju, jer nam porušiše obitavališta.’”
 (19) Čujte sad riječ Jahvinu, o žene, i neka vam uho primi riječ iz usta njegovih; učite svoje kćeri kako da kukaju, i svaka bližnju svoju kako da nariče.
 (20) Jer smrt se uspe kroz prozore naše; uđe u dvore naše i odsiječe djecu s ulica, mladiće s gradskih trgova.
 (21) Govorite: “Ovako veli Jahve: Ljudska će trupla padati kao gnoj po širokom polju, i kao snop za žeteocem, a niko ih neće kupiti.”
 (22) Ovako veli Jahve: “Neka se mudar ne hvali mudročću svojom, i neka se silan ne hvali silom svojom, neka se bogat ne hvali bogatstvom svojim,
 (23) nego onaj koji se hvali neka se hvali što razumije i znade za mene, što sam ja Jahve, koji širi ljubav, pravdu i pravednost na zemlji, jer je to meni milo”, očituje Jahve.
 (24) “Evo, dolaze dani”, očituje Jahve, “kad ću ja kazniti sve koji su obrezani, a opet obrezani nisu: (25) Egipat, Jehudu, Edom, sinove Amonove, Moab i sve one što prebivaju u pustinji i podrezuju kosu kod čela, jer svi su ti narodi neobrezani, i sva je kuća Israilova neobrezana srca.”

Rugalica idolopoklonstvu i pohvalnica Jahvi

10 Čuj riječ koju ti govori Jahve, kućo Israilova.
 (2) Ovako veli Jahve: “Ne navikavaj se na put drugih naroda, i neka te ne prestrave znamenja nebeska, iako su narodi njima prestravljeni.
 (3) Jer su običaji tih naroda opsjena, jer je to drvo posječeno u šumi, djelo ruku majstora s oruđem za rezanje.
 (4) Oni ga ukrašavaju srebrom i zlatom; pričvršćuju ga čavlima i čekićima da se ne klima.
 (5) Kao strašilo u polju krastavaca oni su, i govoriti ne umiju; moraju se nositi, jer ne umiju hodati! Nemojte ih se bojati, jer oni ne mogu zla učiniti, niti mogu ikakva dobra učiniti.”

(6) Niko nije ravan tebi, o Jahve; ti si velik, i silno je veliko ime tvoje.
 (7) Ko te se ne bi bojao, Kralju naroda? Doista, tebi to i dolikuje!
 Jer među svim mudracima naroda i u svim njihovim kraljevstvima niko nije ravan tebi.
 (8) Ali oni su svi budale i nerazboriti, nauk im je opsjena – kumir im je drvo!
 (9) Kovano srebro donosi se iz Taršiša, a zlato iz Ufaza, djelo majstora i ruku zlatarevih; ljubičasto i grimizno odijelo je njihovo; sve su to djela majstora.
 (10) A Jahve je istinski Bog; on je živi Bog i Kralj vječni. Od njegova gnjeva zemlja se tresce, i narodi ne mogu podnijeti ogorčenje njegovo.
 (11) Ovako im vi kažete: “Bogovi koji nisu stvorili nebesa i zemlju nestat će sa zemlje i ispod nebesa.”¹³
 (12) Bog stvori zemlju snagom svojom, utemelji svijet mudročću svojom i razastrije nebesa razumom svojim.
 (13) Kad on prozbori, zahuće vode na nebesima, i on daje da se oblaci dižu s kraja zemlje; on šalje munju s kišom i izvodi vjetar iz spremišta svojih.
 (14) Svaki je čovjek budala, lišen znanja; svakog zlatara posrame kumiri njegovi, jer su njegovi likovi liveni lažni, i nema daha u njima.
 (15) Oni su bezvrijedni, predmet poruge; kad im kazna dođe, njih će nestati.
 (16) “Jakovljevo dno”¹⁴ nije kao oni, jer stvoritelj svega je on, i Israil je pleme baštine njegove; Jahve nad vojskama njemu je ime.
 (17) Pokupi sa zemlje prnje svoje, ti koji obitavaš pod opsadom!
 (18) Jer ovako veli Jahve: “Gle, izbacit ću ja stanovnike zemlje ovaj put, i poslat ću im nevolju, da je osjete.”
 (19) Teško meni zbog ozljede moje! Rana je moja neiscjeljiva.

Ali rekoh: “Doista je ovo bolest, i moram je trpjeti.”
 (20) Čador je moj razvaljen, i užad su moja sva pokidana; sinovi mi odoše od mene, i više ih nema. Nema nikoga da mi opet čador razapne ili mi zastore podigne.
 (21) Jer vladari su glupi i ne traže Jahvu; zato ih sreća ne prati, i sve im se stado raspršilo.
 (22) Vijest! Eto je dolazi – veliki nemir iz zemlje sjeverne – da gradove Jehudine pretvori u pustoš, skrovište šakalima.
 (23) Ja znamem, o Jahve, da put čovjeka nije u njegovim rukama, niti je za čovjeka koji hodi da upravlja korake svoje.
 (24) Popravi me, o Jahve, ali po pravdi, ne po srdžbi svojoj, da me ne upropastiš.
 (25) Izlij gnjev svoj na narode koji ne znaju za te i na rodove koji ne zazivaju ime tvoje, jer oni proždriješe Jakova, proždriješe ga i izjedoše, i stanište mu opustošiše.

Prekršen savez

11 Riječ koja je došla Jeremiji od Jahve: (2) “Čuj uvjete saveza ovoga, pa progovori Jehudincima i stanovnicima Jerusalema (3) i reci im: Ovako veli Jahve, Bog Israilov: Proklet je čovjek koji se ne obazire na uvjete saveza ovoga, (4) koje ja zapovjedih praočevima vašim onoga dana kad ih izvedoh iz zemlje egipatske, iz peći za taljenje gvožđa, i rekoh: Poslušajte glas moj i činite sve onako kako vam ja zapovjedim; tako ćete vi biti narod moj, a ja ću vama biti Bog, (5) da bih potvrdio prisegu koju položih praočevima vašim, da ću im dati zemlju kroz koju med i mlijeko teku, kako je danas.” Tad ja rekoh: “Amen, o Jahve!”
 (6) I reče mi Jahve: “Objavi ove riječi po gradovima Jehudinim i po ulicama jerusalemskim: Čujte riječi saveza ovoga i izvršavajte ih. (7) Jer ja sam ozbiljno upozorio očeve vaše onog dana kad sam ih izveo iz zemlje egipatske, pa do dana današnjega, uporno ih opominjujući i govoreći: Poslušajte glas moj. (8) Ali se oni ne pokoravahu niti priklanjahu uha, nego je svako hodio u krutosti zloga srca svoga; zato ja navalih na njih sve što bješe utvrđeno

¹³ Ovaj je stih na aramejskom.

¹⁴ Tj. Bog.

ovim savezom koji im zapovjedih da ga izvršavaju, ali oni to ne uradiše.”

(9) Tad mi Jahve reče: “Zavjera je među Jehudincima i među stanovnicima Jerusalema. (10) Oni su se vratili opaćinama predaka svojih koji su odbijali da čuju riječi moje, i pošli su za drugim bogovima da im služe; kuća Israilova i kuća Jehudina prekršile su savez moj, koji sam sklopio s očevima njihovim.” (11) Zato ovako veli Jahve: “Evo, sručit ću ja na njih nesreću kojoj neće moći umaći; makar mi zavapili, neću ih slušati. (12) Onda će gradovi Jehudini i stanovnici Jerusalema otići i zavapiti bogovima kojima pale tamjan, ali ih oni zacijelo neće spasiti kad ih nesreća udari. (13) Jer tvojih je bogova koliko i gradova tvojih, o Jehudo, i koliko je ulica u Jerusalemu, toliko je i žrtvenika koje podigoste sramotnom Baalu, žrtvenika da palite tamjan.

(14) Zato se ti ne moli za ovaj narod, i ne diži vapaja ni molitve za njih, jer ih ja neću slušati kad me budu zvali zbog nesreće svoje.

(15) Šta radi voljena moja u kući mojoj kad čini zlo?

Mogu li zavjeti¹⁵ i žrtveno meso otkloniti nesreću od tebe?

Kad nesreća dođe, hoćeš li se ti veseliti?”

(16) Jahve te nazva zelenom maslinom, lijepa ploda i oblika; u buci velike pometnje on će je zapaliti, i grane će se njene slomiti.

(17) Jahve nad vojskama, koji te je posadio, odredio ti je nesreću zbog zla što su ga počinile kuća Israilova i kuća Jehudina da bi meni prkosile pri noseći žrtve Baalu.

Urota protiv Jeremije

(18) Jahve mi to objavi, te znadoh za to; tad mi ti pokaza djela njihova.

(19) A ja bijah kao umiljato janje što ga vode na klanje; i ne znadoh da oni kovahu zavjere protiv mene, govoreći:

“Uništimo drvo s plodom njegovim, i odsijecimo ga od zemlje živih, da mu se ime više ne spominje.”

(20) Ali, o Jahve nad vojskama, koji pravedno sudiš, koji ispituješ srce i misli, daš da vidim odmazdu tvoju nad njima, jer tebi ja povjerih slučaj svoj.

(21) Zato Jahve ovako veli o narodu iz Anatota koji traži život tvoj i govori: “Ne proriči u ime Jahvino da ne bi poginuo od ruke naše.” (22) Zato ovako veli Jahve nad vojskama: “Evo, uskoro ću ih ja kazniti! Mladići će od mača ginuti, njihovi sinovi i kćeri od gladi će umirati; (23) ni ostatka od njih neće ostati, jer ću ja sručiti nesreću na narod u Anatotu u godini kazne njihove.”

Jeremijina molitva

12 Pravedan si ti, o Jahve, da bih ja zastupao slučaj svoj kod tebe; ali doista bih raspravljao s tobom o pravdi: zašto je put zlikovaca sretan?

Zašto su svi oni koji postupaju nevjerno bezbrižni?

(2) Ti si ih posadio, i oni su se ukorijenili; oni rastu, i plod donose.

Ti si usnama njihovim blizu, ali od srca daleko.

(3) Ali ti me, o Jahve, poznaješ; vidiš me

i ispituješ kakvo je moje srce prema tebi.

Odvuci ih kao ovce na klanje i sačuvaj ih za dan pokolja!

(4) Dokle će zemlja tugovati i bilje poljsko vehnuti?

Zbog opaćine onih koji u njoj žive životinje i ptice krepaju,

jer narod je govorio: “On neće vidjeti šta će s nama biti.”

(5) “Ako si se utrkivao s pješacima, pa te oni iscrpili,

kako se onda možeš natjecati s konjima?

Ako padaš u sigurnoj zemlji, kako ćeš se onda snaći u jordanskoj guštari?

(6) Jer i braća tvoja i ukućani oca tvoga, čak se i oni poniješe nevjerno prema tebi, čak i oni viču na te.

Ne vjeruj im, makar ti se lijepo obraćali.”

Bog odgovara Jeremiji

(7) “Napustih kuću svoju, ostavih baštinu svoju; dadoh onu koju mi duša ljubi u ruke dušmanima njezinim.

¹⁵ U grčkim rukopisima stoji *zavjeti*, a u hebrejskom tekstu *mnogi*.

(8) Baština mi moja postade kao lav u šumi; zarika na me; zato je zamrzih.

(9) Je li mi baština moja kao hijena ili ptica grabljivica?

Jesu li je ptice grabljivice odasvud opkolile? Hajde, skupite sve zvijeri poljske, dovedite ih da žderu!

(10) Mnogi mi pastiri¹⁶ vinograd uništiše, polje mi izgaziše; pretvoriše moje ugodno polje u pustinju голу.

(11) Pretvoriše ga u pustoš; pusto, ono preda mnom tuguje, jer nikoga to u srce ne dira.

(12) Na sve goleti pustinjske dođoše pustošnici, jer mač Jahvin siječe s kraja na kraj zemlje; nema mira nikome.

(13) Oni posijaše pšenicu, a požnješe trnje, upinjahu se bez koristi.

Neka se stide ljetine svoje zbog žestoke srdžbe Jahvine.”

(14) Ovako veli Jahve o svim opakim susjedima svojim što dirnuše u baštinu koju on daje narodu svome Israilu: “Evo, ja ću ih iščupati iz zemlje njihove, i iščupat ću kuću Jehudinu između njih. (15) I desit će se, nakon što ih ja iščupam, da ću im se opet smilovati, pa ću ih vratiti, svakog na baštinu njegovu i svakog na zemlju njegovu. (16) Pa ako doista budu htjeli naučiti puteve naroda moga, da se zaklinju imenom mojim – ‘Tako nam Jahve živoga’ – baš onako kako su učili narod moj da se kune Baalom, bit će sazdana usred naroda moga. (17) Ali ne budu li slušali, onda ću ja taj narod iščupati, iščupati i uništiti”, očituje Jahve.

Uništeni pojas

13 Ovako mi reče Jahve: “Idi i kupi sebi lannen pojas, te se njime opaši, ali ga u vodu ne umači.” (2) I kupih ja pojas po riječi Jahvinoj te se njime opasah. (3) Potom mi drugi put dođe riječ Jahvina: (4) “Uzmi pojas koji si kupio, što si se njime opasao, pa ustani, idi na Perat¹⁷ i sakrij

ga u raspuklini u stijeni.” (5) I odoh ja te ga sakrih kraj Perata, onako kako mi Jahve i zapovjedi. (6) Poslije mnogo dana reče mi Jahve: “Ustani, idi na Perat i uzmi pojas za koji sam ti bio zapovjedio da ga ondje sakriješ.” (7) Tad otidoh na Perat i počeh kopati, te uzeh onaj pojas s mjesta gdje sam ga bio sakrio; kad, gle, pojas se bješe raspao, bješe uistinu bezvrijedan.

(8) Tada mi dođe riječ Jahvina: (9) “Ovako veli Jahve: Baš ću tako ja uništiti ponos Jehude i silni ponos Jerusalema. (10) Ovaj opaki narod, koji odbija da sluša riječi moje, koji tvrdokorno slijedi srce svoje i koji je otišao za drugim bogovima da im služi i klanja im se – neka bude baš kao ovaj pojas, koji je uistinu bezvrijedan. (11) Jer kao što pojas prijanja čovjeku uz pas, tako sam ja učinio da sva kuća Israilova i sva kuća Jehudina prijanjaju uz mene, očituje Jahve, da mi budu narod, zarad nama, hvale i slave, ali oni nisu poslušali.

Prijetnja sužanjstvom

(12) Zato im ti ove riječi kaži: Ovako veli Jahve, Bog Israilov: Neka se svaki vrč vinom napuni. I kad ti kažu: Zar mi vrlo dobro ne znamo da svaki vrč treba vinom napuniti?, (13) tad im ti reci: Ovako veli Jahve: Evo, ja ću naskoro napiti sve stanovnike zemlje ove – kraljeve što sjede na prijestolju Davidovu, svećenike, proroke i sve stanovnike Jerusalema! (14) Skršit ću ih jedne o druge, zajedno i očeve i sinove, očituje Jahve. Neću se sažaliti, niti će mi biti žao, niti ću se smilovati da ih ne uništim.”

(15) Slušajte i pazite, oholi ne budite, jer Jahve je progovorio.

(16) Slavite Jahvu, Boga svoga, prije negoli on donese tminu, i prije negoli vam noge posrnu na gorama sumračnim, i dok se vi nadate svjetlu, on je pretvara u tamu, i čini od nje mrklu tminu.

(17) Ali ako nećete da poslušate, duša će moja potajno jecati zbog oholosti te; i oči će mi gorko plakati, i iz njih će suze teći, jer stado Jahvino pade u sužanjstvo.

(18) Reci kralju i majci kraljici: “Sjednite na stolicu nisku, jer vaša krasna kruna pade vam s glave.”

¹⁶ Tj. tuđi vladari.

¹⁷ Perat je bio selo blizu Jerusalema.

(19) Negepski su gradovi zabravljeni,
i nikoga nema da ih otvori;
sva je Jehuda u izgnanstvu,
posve prognana.
(20) "Podigni oči i pogledaj
one što dolaze sa sjevera.
Gdje je stado koje ti je dato,
ovce tvoje lijepe?
(21) Šta ćeš reći kad ti se nametnu
kao poglavari oni koje si učio
da ti saveznici budu?
Zar te neće žigati
kao porodilju?
(22) Ako kažeš u srcu svome:
'Zašto me ovo snašlo?'
– Zbog veličine opaćine tvoje
suknje ti spadoše
i golotinja ti se otkri.
(23) Može li Kušanin promijeniti kožu svoju,
ili leopard pjege svoje?
Onda možete činiti dobro i vi
koji ste navikli činiti zlo.
(24) Zato ću vas ja raspršiti kao pljevu
koju raznosi vjetar pustinjski.
(25) To je sudbina tvoja, dio koji sam tebi
ja odmjerio", očituje Jahve,
"jer si me zaboravio
i u laži se uzdao.
(26) Tako sam i ja suknje tvoje podigao preko lica
tvoga
da ti se vidi sramota.
(27) A preljube tvoje i vriska tvoja,
razuzdano bludničenje tvoje
na bregovima poljskim,
vidio sam ja gnusobe tvoje.
Teško tebi, o Jerusaleme!
Dokle ćeš nečist ostati?"

Suša, glad i mač

14 Riječ Jahvina koja dođe Jeremiji o suši:
(2) "Jehuda tuguje
i gradovi njeni ginu;
u žalosti sjede na zemlji,
i vapaj se Jerusalema diže.
(3) Njeni plemići šalju svoje sluge po vodu;
do čatrnja dolaze, ali vode ne nalaze.
Praznih se sudova vraćaju;
postidjeni su i poniženi,
i glavu pokrивaju.

(4) Zato što je zemlja ispucala,
jer na njoj ne bješe kiše,
poljodjelci se postidješe,
glave pokrivaju.
(5) Ta i košuta u polju rađa svoje mlado samo da
bi ga ostavila,
jer trave nema.
(6) Divlji magarci stoje po goletima,
dašću kao šakali,
oči im slabe,
jer zelenila nema.
(7) Tako opaćine naše svjedoče protiv nas,
o Jahve, djeluj radi imena svoga!
Uistinu, mnogo smo se odmetali,
o te se grijehili.
(8) O nado Israilova,
spasitelju njegov u vrijeme nevolje,
zašto si kao stranac u zemlji
ili kao putnik što je razapeo čador da prenoći?
(9) Zašto si kao čovjek potišten,
kao snažan ratnik koji ne može pomoći?
Ipak si ti među nama, o Jahve,
i mi se zovemo imenom tvojim;
ne ostavljaj nas!"
(10) Ovako veli Jahve narodu ovome: "Baš tako,
oni su voljeli tumarati, i nisu zauzdavali noge svoje.
Zato ih Jahve ne prihvaća; sad će se Jahve sjetiti
opaćine njihove i obračunati grijeha njihove." (11)
I Jahve mi reče: "Ne moli za dobro naroda ovog.
(12) Kad budu postili, ja neću čuti vapaj njihov, i
kad budu prinosili žrtvu paljenicu i žitnu žrtvu, ja
ih neću primiti. Radije ću ih zatirati mačem, glađu
i kugom."

Lažni poslanici

(13) Tad ja rekoh: "Ah, Gospode Jahve! Eno, proci
im govore: Nećete vidjeti mača niti ćete osjetiti
gladi, nego ću vam dati istinski mir na ovome
mjestu." (14) Onda meni Jahve reče: "Proroci lažno
proriču u moje ime; niti sam ih ja poslao, niti
sam im šta zapovjedio, niti sam s njima govorio;
oni vam proriču lažno viđenje, gatanje, ispraznost
i opsjenu srca svojih. (15) Zato ovako veli Jahve o
prorcima koji proriču u moje ime, iako ih nisam
ja poslao – ali oni i dalje govore: 'Neće biti ni mača
ni gladi u ovoj zemlji' – od mača i gladi ti će proci
izginuti. (16) I ljudi kojima proriču ležat će po
ulicama jerusalemskim pogođeni glađu i mačem,
i nikog neće biti da ih pokopa, ni njih ni žene nji-

hove, ni sinove njihove, ni kćeri njihove, jer ja ću izliti na njih zloću njihovu.

(17) Ti im ovako reci:

‘Neka mi iz očiju dan i noć suze teku,

i neka ne staju,

jer je djevica, jadni narod moj, jakim udarcem stučena,

teško ranjena.

(18) Pođem li u polje,

eno mačem pobijenih!

A uđem li u grad,

eno bolesnih od gladi!

Jer i prorok i svećenik

skitaju se po zemlji koju ne poznaju.’”

(19) Jesi li ti potpuno odbacio Jehudu?

Je li ti gnusan Cion?

Zašto si nas udario tako da nam ozdravljenja nema?

Mi čekasmo mir, ali ništa dobro ne dođe,

i vrijeme ozdravljenja, ali evo užasa!

(20) Mi znamo svoju opakost, o Jahve, krivnju očeva svojih, jer se o te ogriješismo.

(21) Ne preziri nas zarad imena svoga;

ne sramoti prijestolje slavno svoje;

sjeti se i ne poništi savez svoj s nama.

(22) Ima li ijedan među kumirima poganskim da kišu daje?

Ili, mogu li nebesa pljuskove podariti?

Zar to nisi ti, o Jahve, Bože naš?

Zato se mi u te uzdamo,

jer ti si onaj koji sve to činiš.

Sud mora doći

15 Onda mi Jahve reče: “Kad bi i Mojsije i Samuel stali preda me, moje srce ne bi bilo uz ovaj narod; s očiju ih mojih skloni, i neka idu! (2) A kad te upitaju: ‘Kamo ćemo?’, ti im reci: Ovako veli Jahve:

Oni kojima je određena smrt – u smrt,

oni kojima je određen mač – pod mač,

oni kojima je određena glad – u glad,

a oni kojima je određeno sužanjstvo – u sužanjstvo. (3) Ja ću”, očituje Jahve, “postaviti nad njih četvero: mač da ubija, pse da odvlače te ptice nebeske i zvijeri zemaljske da žderu i zatiru. (4) Ja ću ih učiniti užasom svim kraljevstvima zbog onog što je Manaše, sin Hezekijin, kralj Jehude, učinio u Jerusalemu.

(5) Uistinu, ko će se nad tobom sažaliti, Jerusaleme,

ili ko će za tobom žaliti,

ili ko će svratiti da upita kako ti je?

(6) Ti koji me ostavi”, očituje Jahve,

“ti neprestano natrag ideš.

Zato ću ja ispružiti ruku svoju protiv tebe i uništiti te; dojadilo mi je popuštanje!

(7) Ja ću ih vijati vijačom

na kapijama zemlje ove;

ja ću ih lišiti djece, ja ću uništiti narod svoj;

oni se ne okaniše puteva svojih.

(8) Njihovih će udovica biti više preda mnom

nego pijeska morskoga;

ja ću dovesti na majku mladića

razoritelja u podne;

iznenada ću svaliti na nju

muku i užas.

(9) Ona što rodi sedmero djece vehne;

dušu je ispustila.

Sunce joj zađe dok još bješe dan;

posramljena i ponižena bješe.

I predat ću ja preživjele njihove maču

pred dušmanima njihovim”, očituje Jahve.

(10) Kuku meni, majko moja, što si me rodila

kao čovjeka koji se svađa i prepire sa zemljom svom!

Nikome ne uzajmih, niti meni ljudi novac uzajmiše, a opet svi me proklinju.

(11) Jahve reče: “Uistinu, ja ti se umiješah u život za dobro,

nametnuh ti dušmane

u vrijeme nesreće i u vrijeme nevolje.

(12) Može li iko gvožđe razbiti,

gvožđe i mjed sa sjevera?

(13) Tvoje bogatstvo i blago tvoje

ja ću dati u plijen bez cijene

zbog svih grijeha tvojih

širom zemlje tvoje.

(14) Potom ću te učiniti robljem dušmanima tvojim

u zemlji koju ti ne poznaješ,

jer vatra se zapalila u srdžbi mojoj,

ona će na vas planuti.”

Jeremijina molitva i Božiji odgovor

(15) Ti koji znaš, o Jahve,

sjeti me se, obazri se na me,

i osveti se za me progoniteljima mojim.

Zarad strpljivosti svoje ne uklanjaj me;

znaj da tebe radi sramotu trpim.

(16) Nadaoše riječi tvoje, i ja ih progutah,

i riječi mi tvoje postadoše sreća i radost srca moga,
jer tvojim se imenom zovem,
o Jahve, Bože nad vojskama.

(17) Ja nisam sjedio u društvu raskalašenih
niti sam se radovao.

Pod rukom tvojom sjedio sam sam,
jer me ti bješe ogorčenjem ispunio.

(18) Zašto je moja bol trajna
i moja rana neiscjeljiva,
neće da zamladi?

Hoćeš li mi doista biti kao potok varljiv,
s vodom nepouzdanom?

(19) Zato ovako veli Jahve:

“Ako se vratiš, onda ću ja tebe ozdraviti –
preda mnogom ćeš ti stajati;
i ako odvojiš dragocjeno od bezvrijednoga,
bit ćeš kao usta moja.

Oni se mogu okrenuti tebi,
ali ti, ti se ne smiješ okrenuti njima.

(20) Onda ću te ja učiniti narodu ovom
utvrđenim zidom mjedenim;

i makar se oni protiv tebe borili,
neće te nadvladati,

jer ja sam uz tebe da te spasim
i izbavim”, očituje Jahve.

(21) “I izbavit ću te ja iz šaka zlikovaca,
i otkupit ću te ja iz ruku silnika.”

Navještenje velike nesreće

16 I dođe mi riječ Jahvina: (2) “Ti nećeš sebi
uzeti ženu ni imati djece ni kćeri na ovo-
me mjestu.” (3) Jer ovako veli Jahve o sinovima i
kćerima koji se rađaju na ovome mjestu i o maj-
kama koje ih rađaju i o očevima koji ih rađaju u
ovoj zemlji: (4) “Oni će umrijeti od smrtnih bole-
sti, niko ih neće oplakivati niti pokopati; oni će biti
kao gnoj na površini zemlje, i dokrajčit će ih mač
i glad, a trupla njihova bit će hrana pticama nebeskim
i zvijerima zemaljskim.”

(5) Jer ovako veli Jahve: “Ne ulazi u kuću žalosti, i
ne idi da naričeš ili da ih tješiš, jer ja sam povukao
mir svoj od tog naroda”, očituje Jahve, “ljubav svo-
ju i samilost. (6) I veliki i mali pomrijet će u ovoj
zemlji; pokopani neće biti, neće ih niko oplakivati,
niti će se iko zbog njih zasijecati ili glavu brijati.¹⁸

(7) Niko neće lomiti hljeb žaleći za njima, da koga
utješi zbog pokojnika, niti će im ko davati da piju

iz pehara utjehe zbog bilo čijeg oca ili majke. (8)
I ti nemoj ulaziti u kuću gozbe da sjediš s njima
te jedeš i piješ.” (9) Jer ovako veli Jahve nad voj-
skama, Bog Israilov: “Evo, ja ću učiniti da s ovo-
ga mjesta, pred vašim očima i u vremenu vašem,
umukne glas veselja i glas radosti, glas mladoženje
i glas nevjeste.

(10) I kad kažeš narodu tom sve ove riječi, oni će
tebi reći: “Zašto nam je Jahve navijestio svu ovu
nesreću veliku? Kakva je naša opačina i koji grijeh
počinismo protiv Jahve, Boga svoga?” (11) Ti im
onda kaži: “To je zato što me praočevi vaši ostaviše,
očituje Jahve, ‘pa slijedahu druge bogove te im slu-
žahu i klanjahu im se, a mene ostaviše i upute se
moje ne držahu. (12) I vi učiniste zlo, još gore od
praočeva svojih, jer eto, svaki od vas hodi po tvr-
doglavosti zloga srca svoga, a mene ne sluša. (13)
Zato ću vas ja izbaciti iz ove zemlje u zemlju koju
ne poznavaste, ni vi ni očevi vaši; i služit ćete ondje
drugim bogovima danju i noću, jer vam ja neću
blagonaklonosti ukazati.”

Bog će vratiti Israilce

(14) Zato, evo, dolaze dani”, očituje Jahve, “kad se
više neće govoriti: “Tako mi Jahve živoga, koji izve-
de sinove Israilove iz zemlje egipatske”, (15) nego:
“Tako mi Jahve živoga, koji izvede sinove Israilove
iz zemlje sjeverne i iz svih zemalja kamo ih bješe
prognao”, jer ja ću ih vratiti na zemlju njihovu koju
dadah očevima njihovim.

(16) Evo, ja ću poslati po mnogo ribara”, očituje
Jahve, “pa će ih oni hvatati, a poslije ću poslati po
mnogo lovaca, pa će ih oni goniti sa svake gore i
svakog brda i iz raspuklina u stijenama. (17) Jer
oči moje prate sve njihove puteve; nisu oni zaklo-
njeni od lica moga niti je njihova opačina skrivena
očima mojim. (18) Prvo ću dvostruko naplatiti
njihovu opačinu i grijeh njihov, jer su okaljali ze-
mlju moju; ispunili su baštinu moju truplima svo-
jih odvratnih kumira i svojim gnusobama.”

(19) O Jahve, snago moja i utvrdo moja,
utočište moje u danu nevolje,
tebi će doći narodi

s krajeva zemlje i govoriti:

“Očevi naši naslijediše samo laž,
ispraznost i stvari beskorisne.”

(20) Je li čovjek kadar sam sebi bogove načiniti?
Oni i nisu bogovi!

(21) “Zato ću, evo, ja njih poučiti –

¹⁸ U znak žalosti.

ovaj ću ih put naučiti
šta je ruka moja i moć moja;
i znat će oni da je meni ime Jahve.”

Prijevarno srce

17 Jehudin grijeh zapisan je gvozdenom pi-
saljkom;

dijamantnim vrškom urezan je u pločicu srca nji-
hova

i u rogove žrtvenika njihovih,

(2) kao spomen djeci njihovoj na njihove žrtveni-
ke i motke Ašerine

kraj zelenog drveća na visokim brdima.

(3) O goro moja u polju,
bogatstvo tvoje i sve blago tvoje u plijen ću ja pre-
dati,

uzvisine tvoje, zbog grijeha širom zemlje tvoje.

(4) I ti ćeš sam pustiti baštinu svoju
koju sam ti ja dao,

a ja ću učiniti da služiš dušmanima svojim

u zemlji koju ne poznaješ,

jer si u mojoj srdžbi potpalio vatru
koja će vječno gorjeti.

(5) Ovako veli Jahve:

“Proklet je čovjek koji se uzda u ljude

i oslanja se na snagu čovječiju,

i čije se srce okreće od Jahve.

(6) Jer on će biti kao grm u pustinji,

i neće vidjeti kad sreća dođe,

nego će živjeti u pustoši kamenitoj,
nenastanjenoj zemlji soli.

(7) Blago čovjeku koji se uzda u Jahvu

i čije je uzdanje Jahve.

(8) Jer on će biti kao drvo posađeno kraj vode

koje pruža svoje korijenje kraj potoka,

i neće se bojati kad nastupi žega,

nego će mu listovi biti zeleni,

i neće se brinuti u sušnoj godini

nit i prestati da rađa.

(9) Srce je varljivije od svega,

i beznadno je bolesno;

ko će ga razumjeti?

(10) Ja, Jahve, srce istražujem,

ja um ispitujem,

da bih svakog čovjeka nagradio po putevima nje-
govim,

po plodu djela njegovih.”

(11) Kao jarebica koja leži na jajima što ih nije
snijela,

takav je onaj što stječe bogatstvo, ali nepravedno;
usred njegovih dana ono će ga ostaviti,
i na kraju budala će ispasti.

(12) Slavno prijestolje, od početka uzvišeno,
mjesto je našeg svetišta.

(13) O Jahve, nado Israilova,

svi koji se ostave posramit će se.

Oni koji se okrenu od tebe na zemlji bit će ubilje-
ženi,

jer su ostavili vrelo žive vode, baš Jahvu.

(14) Iscijeli me, o Jahve, i ozdravit ću;

spasi me, i bit ću spašen,

jer ti si hvala moja.

(15) Evo, neprestano mi govore:

“Gdje je riječ Jahvina?

Sad neka dođe!”

(16) A ja nisam pobjegao da ne budem pastir u
službi tvojoj

nit i sam žudio za danom nesretnim;

ti sam znaš da je govor mojih usana

u tvome prisustvu bio.

(17) Ne budi mi užas;

ti si moje utočište u dan nesreće.

(18) Progonitelji moji neka se postide, ali ne daj da
se ja postidim;

neka užasnuti budu, ali ne daj da ja budem uža-
snut.

Navali na njih dan nesretni,

i dvostruko ih stuci.

Subota se mora svetkovati

(19) Ovako mi Jahve reče: “Idi i stani na kapiju
sinova naroda na koju ulaze i izlaze kraljevi Jehu-
dini, i na sve kapije jerusalemske. (20) pa im kaži:

Čujte riječ Jahvinu, kraljevi Jehudini i sva Jehudo
i svi stanovnici Jerusalema koji ulazite na ove ka-
pije: (21) ovako veli Jahve: “Čuvajte se, i ne nosite

tereta u dan subotnji, i ne unosite ništa kroz kapije
jerusalemske. (22) Ne iznosite teret iz svojih kuća

na dan subotnji, i nikakva posla ne radite, nego
svetkujte dan subotnji, onako kako sam zapovje-
dio očevima vašim. (23) Ali oni ne poslušahu i ne

prikloniše uha svoga, nego ostadoše svojeglavi i ne
htjedoše čuti ni primiti uputu.

(24) Ali ako me budete pomno slušali, očituje Ja-
hve, i ne budete unosili nikakva tereta kroz kapije

ovoga grada u dan subotnji, nego budete svetkova-
li subotu, ne radeći u njoj nikakva posla, (25) tada

će na kapije ovoga grada ulaziti kraljevi koji sje-

de na prijestolju Davidovu, koji se voze u kolima i jašu na konjima, oni i prvaci njihovi, Jehudinci i stanovnici Jerusalema, i ovaj će grad biti nastanjen do vijeka. (26) Dolazit će iz gradova Jehudinih i iz okolice Jerusalema, iz zemlje Benjaminove, iz Šefele, iz brdovitoga kraja i iz Negeba, noseći žrtve paljenice i žrtve klanice, žitne žrtve i tamjan, i noseći žrtve zahvalnice u kuću Jahvinu. (27) Ali ako me ne poslušate da svetkujete dan subotnji i ne nosite teret i ne ulazite na kapije jerusalemske u dan subotnji, onda ću ja na kapijama njegovim potpaliti vatru, te će ona progutati dvore jerusalemske, i neće se ugasiti.”

Lončar i glina

18 Riječ koja dođe Jeremiji od Jahve: (2) “Ustani i siđi u kuću lončarevu, pa ću ti ja ondje riječi svoje objaviti.” (3) I siđoh u lončarevu kuću, a on ondje bješe nešto pravio na kolu. (4) Ali sud što ga je lončar pravio od gline pokvari mu se u ruci, pa on od nje stade drugi sud praviti, onako kako mu se činilo dobrim.

(5) Potom mi dođe riječ Jahvina: (6) “Zar ja ne mogu, o kućo Israilova, učiniti s vama kao ovaj lončar?”, očituje Jahve. “Gle, kao glina u lončarevoj ruci, takva si ti u ruci mojoj, o kućo Israilova. (7) U jednom bih času mogao ja objaviti o jednom narodu ili kraljevstvu da ću ga iskorijeniti, oboriti ili zatrti, (8) ali ako se taj narod protiv kojeg sam progovorio okrene od svoga zla, ja ću popustiti glede nesreće koju sam bio namjerio da na njegov sručim. (9) Ili u drugom času mogao bih objaviti o jednom narodu ili kraljevstvu da ću ga dići ili učvrstiti, (10) ali ako bude činio zlo u očima mojim, ne slušajući glasa moga, onda ću ja bolje razmisliti o dobru koje sam im namijenio. (11) Zato progovori sad Jehudincima i stanovnicima Jerusalema, i reci: Ovako veli Jahve: Evo, ja sam kao lončar koji vam oblikuje nesreću i kuje zamisao protiv vas. Okanite se svaki zloga puta svoga i popravite puteve svoje i djela svoja. (12) Ali oni će reći: ‘Uzalud! Ta mi ćemo se držati zamisli svojih, i svaki će od nas postupati po tvrdokornosti zloga srca svoga.’

(13) Zato ovako veli Jahve:
Raspitajte se među narodima,
je li ikad iko čuo nešto nalik ovome?
Djevica Israilova

učini nadasve grozno djelo.

(14) Ostavlja li libanonski snijeg gorske vrleti?

Mogu li ikad presušiti vode daleke, rijeke studene?

(15) Ne! Ali narod me moj zaboravio,
on pali tamjan bogovima bezvrijednim,
i posrnuo je na putevima svojim,
na stazama drevnim,
i krenuo stazama sporednim,
a ne cestama glavnim,
(16) pretvarajući zemlju svoju u pustoš,
na koju će se uvijek zviždati;
svako ko kraj nje prođe užasnut će se
i glavom tresti.

(17) Kao vjetar istočnjak ja ću ih raspršiti
pred dušmanom;
pokazat ću im leđa svoja, a ne lice svoje
u dan nesreće njihove.”

Urota protiv Jeremije

(18) Tad oni rekoše: “Hajde da se urotimo protiv Jeremije. Doista, neće nestati upute svećeniku, ni savjeta mudrome, ni božanske riječi proroku! Hajde, udarimo na nj riječima, i ne obazirimo se ni na jednu njegovu riječ.”

(19) Obazri se na me, o Jahve,
i čuj šta govore protivnici moji!
(20) Treba li se na dobro zlim uzvratiti?
Ta oni su mi jamu iskopali.

Sjeti se kako sam stajao pred tobom
da govorim dobro za njih,
da odvratim od njih gnjev tvoj.
(21) Zato im djecu predaj gladi,
i izruči ih sili mača;

i neka im žene ostanu bez djece i udovice.
Neka im i muškarce kuga pogodi,
mladiće njihove neka mač u boju pokosi.

(22) Neka se začuje vika iz njihovih kuća
kad ti iznenada dovedeš na njih pljačkaše;
jer oni iskopaše jamu da me uhvate
i postaviše stupice nogama mojim.

(23) Ali ti, o Jahve, znaš
sve njihove ubilačke nakane protiv mene;
ne oprostí im opačinu,
i ne izbriši im grijeha iz očiju svojih.
Nego, neka se pred tobom sruše;
obračunaj se s njima u vrijeme srdžbe svoje!

Slomljeni vrč

19 Ovako mi veli Jahve: “Idi i kupi lončarev vrč
zemljani, i povedi sa sobom nekoliko na-

rodnih starješina i nekoliko starijih svećenika. (2) Pođi onda u dolinu Ben-Hinnom, koja je na ulazu Krhotinske kapije, i proglasi ondje riječi koje ti ja kažem, (3) i reci: Čujte riječ Jahvinu, kraljevi Jehude i stanovnici Jerusalema: ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: Evo, ja ću uskoro sručiti nesreću na ovo mjesto od koje će svakom ko za nju čuje u ušima zazvoniti, (4) jer me ostaviše i ovo mjesto oskvnuše paleći na njemu žrtve drugim bogovima koje ne poznavahu ni oni ni praočevi njihovi ni kraljevi Jehudini, i natopiše ovo mjesto krvlju nevinih, (5) i podigoše uzvisine Baalove da spaljuju Baalu sinove svoje kao žrtve paljenice, što ja nisam zapovjedio niti sam o tom išta progovorio, niti mi je to ikad na um palo. (6) Zato, evo, dolaze dani, očituje Jahve, kad se ovo mjesto više neće zvati Tofet ni dolina Ben-Hinnom, nego Dolina pokolja. (7) Jalovim ću ja na ovome mjestu učiniti naum Jehude i Jerusalema, i učinit ću da padaju od mača pred dušmanom svojim i od ruke onih što im traže glavu, i predat ću trupla njihova za hranu pticama nebeskim i zvijerima zemaljskim. (8) I ovaj ću grad ja učiniti pustim i onim na koji će se zviždati; svako će se ko kraj njega prođe užasnuti i zviždat će zbog svih nesreća njegovih. (9) Ja ću ih natjerati da jedu meso sinova svojih i meso kćeri svojih, i oni će jesti meso jedni drugih u opsadi i u nevolji kojom će ih dušmani njihovi i oni koji im glavu traže o jadu zabaviti. (10) Ti onda razbij vrč pred očima pratilaca svojih (11) te im reci: Ovako veli Jahve nad vojskama: Baš tako razbit ću ja ovaj narod i ovaj grad, baš onako kako se razbija sud lončarski koji se više ne može popraviti; i pokapat će se u Tofetu jer drugoga mjesta za ukop nema. (12) Tako ću ja postupiti s ovim mjestom i stanovnicima njegovim, očituje Jahve, da učinim ovaj grad sličnim Tofetu. (13) Jerusalemske kuće i kuće kraljeva Jehudinih bit će okaljane kao mjesto Tofet, sve kuće na čijim su vrhovima krovova palili žrtve svoj vojsci nebeskoj i izlivali žrtve ljevanice drugim bogovima.”

(14) Potom se Jeremija vrati iz Tofeta, kamo ga Jahve bješe poslao da prorokuje, te stade u dvorištu kuće Jahvine i progovori narodu: (15) “Ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: ‘Evo, ja ću uskoro na ovaj grad i sva naselja njegova sručiti svu nesreću koju sam mu navijestio, jer oni ostadoše svojeglavi, ne slušajući riječi mojih.’”

Pašhur progoni Jeremiju

20 Kad svećenik Pašhur, sin Imerov, glavni nadzornik u kući Jahvinoj, ču kako Jeremija sve to predskazuje, (2) naredi da proroka Jeremiju istuku i stave ga u klade što se nalaze kod Gornje kapije Benjaminove, koja je kod kuće Jahvine. (3) Kad Pašhur sutradan pusti Jeremiju iz klada, Jeremija mu reče: “Pašhur nije ime koje ti je Jahve nadjenuo, nego Magor-Misabib¹⁹. (4) Jer ovako veli Jahve: ‘Evo, ja ću te učiniti užasom tebi i svim prijateljima tvojim; i dok ti budeš gledao, oni će padati od mača dušmana svojih. I predat ću svu Jehudu u ruke kralju babilonskome, i on će ih odvesti u izgnanstvo u Babilon, i pobit će ih mačem. (5) I sve blago ovoga grada, sav prinos njegov i sve dragocjenosti njegove ja ću predati, baš sve bogatstvo kraljeva Jehudinih ja ću predati u ruke dušmanima njihovim, te će ga oni opljačkati, oteti i u Babilon odnijeti. (6) A ti ćeš, Pašhure, i svi ukučani tvoji, otići u sužanjstvo, i doći ćete u Babilon, i ondje ćete umrijeti, i ondje ćete pokopani biti, ti i svi prijatelji tvoji kojima si lažno prorokovao.’”

Jeremijina žalba

(7) O Jahve, ti me zavede, pa ja zalutah; nadjača me ti i prevlada.

postadoh pošalicom cijeli dan; svako mi se ruga.

(8) Jer kad god progovorim, vičem; nasilje i propast objavljujem, jer meni riječ Jahvina postade sramotom i prijezrom cijeli dan.

(9) Ali kažem li: “Neću ga se spominjati, niti ću više u njegovo ime govoriti”, tad mi u srcu nešto bukne kao vatra zatvorena u mojim kostima; i umoran sam od zauzdavanja, i izdržati ne mogu.

(10) Jer čuh mnoge kako šapću: “Užas odasvud!

Odajte ga; tako je, hajde da ga odamo!”

Svi moji prijatelji vjerni,

iščekuju pad moj. [Ljudi] govore:

“Možda se može namamiti, pa ćemo ga savladati i osvetiti mu se.”

(11) A Jahve je sa mnom kao strašan junak;

¹⁹ Hebr. užas odasvud.

zato će moji progonitelji posrnuti i neće nadvladati.

Posve će se posramiti jer nisu uspjeli, vječnom sramotom koja se neće zaboraviti.

(12) O Jahve nad vojskama, ti koji pravednika iskušavaš,

koji nutrinu i srce vidiš,
daj da vidim odmazdu tvoju nad njima,
jer tebi predadoh slučaj svoj.

(13) Pjevajte Jahvi, hvalite Jahvu!
Jer on izbavi dušu nevoljnika
iz ruku zlotvora.

(14) Proklet bio dan kad se rodih;
ne bio blagoslovljen dan kad me majka moja rodila!

(15) Proklet bio čovjek koji dojavi
mome ocu:

“Rodilo ti se dijete, sin!”
te ga obradova.

(16) Ali neka taj čovjek bude kao gradovi
koje Jahve nemilice poruši,
i neka ujutro čuje viku,
a u podne zvuk trube za uzbunu,

(17) jer me ne ubi u majčinoj utrobi,
da bi mi majka bila grob,
a njena utroba trudna dovijeka.

(18) Zašto ikako izidoh iz majčine utrobe,
da gledam nevolju i tugu,
da u sramoti proživim dane?

Jeremijina poruka Cidkijahu

21 Riječ koja dođe Jeremiji od Jahve kad mu kralj Cidkijah posla Pašhura, sina Malkijahova, i svećenika Cefaniju, sina Maasejahova, s riječima: (2) “Molim te, upitaj Jahvu za nas, jer Nabukodonosor, kralj babilonski, ratuje protiv nas; možda će Jahve izvesti za nas čudo, kao što je često činio, pa će se neprijatelj povući od nas.”

(3) Jeremija im tad reče: “Ovako kažite Cidkijahu: (4) Ovako veli Jahve, Bog Israilov: ‘Evo, ja ću uskoro povući oružje koje je u rukama vašim, kojim se borite protiv kralja babilonskoga i Kaldejaca koji navaljuju na vas izvan zidina, i sabrat ću ga na sredinu ovoga grada. (5) Sam ću se ja boriti protiv vas ispruženom šakom i čvrstom rukom, u srdžbi i gnjevu i ogorčenju velikom. (6) I obarat ću stanovnike ovoga grada, i ljude i zvijeri; pomrijet će od velike pošasti. (7) Poslije ću, očituje Jahve, ‘Cidkijaha, kralja jehudinskog, i dvorjane njegovog

i narod, one koji prežive kugu, mač i glad u tom gradu, predati u ruke Nabukodonosoru, kralju babilonskom, i u ruke neprijateljima njihovim i u ruke onima koji im život traže, te će ih on oštricom mača sasjeci. On ih neće poštediti niti se sažaliti niti smilovati.’

(8) I reci narodu ovom: Ovako veli Jahve: ‘Evo, ja stavljam pred vas put života i put smrti. (9) Onaj koji ostane u ovom gradu umrijet će od mača i od gladi i od kuge, a koji iziđe i preda se Kaldejcima koji vas opsjedaju, živjet će, i život će svoj dobiti za plijen. (10) Jer ja okrenuh lice svoje ka ovome gradu na zlo, a ne na dobro, očituje Jahve. ‘Bit će izručen u ruke kralju babilonskom, i on će ga spaliti.’

(11) Potom reci ukućanima kralja jehudinskoga: Čujte riječ Jahvinu,

(12) o kuću Davidova, ovako veli Jahve:

‘Svako jutro pravdu vršite,
i svakoga ko je orobljen izbavljajte iz ruku tlačitelja njegova,
da gnjev moj ne bi buknuo kao vatra i rasplio se, a nikog da ga ugasi,
zbog zlodjela njihovih.

(13) Evo, ja sam protiv tebe, o ti koji prebivaš u dolini,

o stijeno u ravnici, očituje Jahve,
‘vas koji kažete: Ko će na nas dolje navaliti,
ili ko može u naše nastambe provaliti?’

(14) A kaznit ću vas prema plodu djela vaših, očituje Jahve,
‘i zapalit ću vatru u njegovoj šumi
da proguta svu okolicu njegovu.’”

Opomena padom Jerusalema

22 Ovako veli Jahve: “Siđi u kuću kralja jehudinskoga te ondje progovori ove riječi (2) i reci: Čuj riječ Jahvinu, kralju jehudinski, koji sjediš na prijestolju Davidovu, ti i dvorjani tvoji i narod tvoj koji ulazi na ove kapije. (3) Ovako veli Jahve: Postupajte pravo i pravedno, i svakoga ko je orobljen izbavljajte iz ruku tlačitelja njegova. I ne nanosite nepravde niti nasilja strancu, siročetu i udovici; i ne proljevajte neudžnu krv na ovome mjestu. (4) Jer budete li uistinu poslušali ovu riječ, onda će na kapije ove kuće ulaziti kraljevi koji sjede na prijestolju Davidovu, koji se voze kolima i jašu na konjima – oni, dvorjani njihovi i narod njihov. (5) Ali ako se ne pokorite ovim riječima, sobom se kunem”, očituje Jahve, “da će se ova kuća

u pustoš pretvoriti.” (6) Jer ovako veli Jahve kući kralja jehudinskoga:

“Ti si mi kao Gilead,

kao vrh libanonski,

ali sigurno ću učiniti da budeš poput pustinje, poput gradova nenastanjenih.

(7) Jer ja ću poslati uništitelje tvoje,

svakog s oružjem njegovim;

i oni će ti posjeći najbolje kedrove

pa ih u vatru pobacati.

(8) Mnogi će narodi prolaziti kraj ovoga grada, i jedni će drugima govoriti: ‘Zašto je Jahve ovako učinio s ovim gradom velikim?’ (9) Potom će odgovarati: ‘Zato što su ostavili savez Jahve, Boga svoga, i klanjali se drugim bogovima i služili im.’”

(10) Ne oplakujte umrloga²⁰ i ne žalite za njim, radije plaćite za onim koji odlazi²¹,

jer se on nikad neće vratiti

ni svoje rodne grude vidjeti.

(11) Jer ovako veli Jahve o Šalumu, sinu Jošijahovu, kralju jehudinskom, koji dođe za kralja mjesto svoga oca Jošijaha i ode iz ovoga mjesta: “Nikad se više on neće ovamo vratiti, (12) nego u mjestu gdje ga odvedoše kao sužnja, ondje će umrijeti, a ova zemlju više neće vidjeti.

Presuda kralju Jehojakimu

(13) Teško onome koji svoju kuću gradi bez pravednosti²²

i svoje gornje odaje bez pravde, koji bližnjega svoga koristi da mu bez plaće služi i plaću mu ne daje,

(14) koji govori: ‘Sagradit ću sebi široku kuću

s prostranim gornjim odajama,

i probiti joj prozore,

obložiti ću je kedrovinom i obojiti svijetlocrvenom bojom.’

(15) Jesi li ti kralj, pa se nadmećeš kedrom?

Nije li otac tvoj jeo i pio

i postupao pravo i pravedno?

Zato mu je dobro bilo.

(16) On je zastupao slučaj jadnika i oskudnika; zato je dobro bilo.

Zar to ne znači mene poznavati?”, očituje Jahve.

(17) “Ali oči tvoje i srce tvoje idu samo za nepoštenom zaradom tvojom, i za proljevanjem nevine krvi, i za ugnjetavanjem i iznuđivanjem.”

(18) Zato ovako veli Jahve o Jehojakimu, sinu Jošijahovu, kralju jehudinskom:

“Za njim neće naricati:

‘Jao, brate moj!’ ili: ‘Jao, sestro!’

Za njim neće naricati:

‘Jao, gospodaru!’ ili: ‘Jao, veličanstvo njegovo!’

(19) Pokopat će ga kao magarca, odvući i baciti izvan kapija jerusalemskih.

(20) Popni se u Libanon i viči,

i digni glas u Bašanu,

i iz Abarima zaviči,

jer sve su ljubavnice tvoje slomljene.

(21) Govorio sam ti kad si bio sretan,

ali ti reče: ‘Neću da slušam!’

Tako postupaš od mladosti,

te nisi poslušao glasa mog.

(22) Vjetar će pomesti sve pastire²³ tvoje,

i sve će ljubavnice tvoje otići u sužanjstvo;

tad ćeš se zacijelo postidjeti i poniziti

zbog sve opačine svoje.

(23) Ti što prebivaš u Libanonu,

što si se ugnijezdio među kedrovima,

kako li ćeš stenjati²⁴ kad te spopadne žiganje,

bol kao u žene porodilje! (24) Života mi moga”,

očituje Jahve, “kad bi i Konijah²⁵, sin Jehojakimov,

kralj jehudinski, bio pečatni prsten na mojoj de-

snici, ja bih ga ipak strgao; (25) i predat ću te u

ruke onima koji ti život traže, tako je, u ruke oni-

ma od kojih strepiš, baš u ruke Nabukodonosoru,

kralju babilonskom, i u ruke Kaldejcima. (26) Tebe

i majku tvoju koja te je rodila ja ću zavitlati u dru-

gu zemlju gdje se niste rodili, i ondje ćete umrijeti.

(27) A neće se vratiti u zemlju u koju žude da se vrate.

(28) Je li ovaj čovjek Konijah prezren, vrč razmrskan?

Je li on posuda nepoželjna?

Zašto su on i potomci njegovi otjerani

i bačeni u zemlju koju ne poznavahu?

²⁰ Tj. jehudinskoga kralja Jošijaha, koji je poginuo u bici protiv Egipćana.

²¹ Tj. za Jošijahovim sinom Jehoahazom, znanim i kao Šalum, koji je bio odveden u izgnanstvo.

²² Tj. Jošijahovom sinu, kralju Jehojakimu.

²³ Tj. narodne vode.

²⁴ U grčkim, sirjačkim i latinskim rukopisima stoji *stenjati*, a u hebrejskom tekstu *biti žaljen*.

²⁵ Također poznat kao Jehojakin.

(29) O zemljo, zemljo, zemljo,
čuj riječ Jahvinu!

(30) Ovako veli Jahve:

Ubilježite ovog čovjeka kao onog bez djece,
čovjeka koji neće imati uspjeha u danima svojim,
jer nikom od njegovih potomaka neće poći za rukom
da sjedne na prijestolje Davidovo
niti da opet vlada u Jehudi.

Mesija koji će doći

23 Teško pastirima²⁶ koji upropaštavaju i rastjeruju ovce s pašnjaka moga!”, očituje Jahve. (2) Zato ovako veli Jahve, Bog Israilov, o pastirima koji čuvaju narod moj: “Vi ste raspršili moje stado, i otjerali ga, i niste se za nj brinuli; evo, ja ću se za vas pobrinuti zbog zlodjela vaših”, očituje Jahve. (3) “Potom ću sam skupiti ostatak stada svoga iz svih zemalja kamo sam ga otjerao i vratiti ga na njegov pašnjak, i on će biti plodan, i množit će se. (4) I ja ću mu odgojiti pastire, pa će ga oni čuvati; i više se neće bojati ni plašiti, niti će se ijedna ovca izgubiti”, očituje Jahve.

(5) “Evo, dolaze dani”, očituje Jahve, “kad ću ja odgojiti Davidu pravedan Izdanak; i on će vladati kao kralj i mudro će raditi, i postupat će pravo i pravedno u zemlji.

(6) U njegove dane Jehuda će biti spašena, a Israil će živjeti sigurno; a evo imena kojim će se zvati:

‘Jahve, pravednost naša.’

(7) Zato, evo, dolaze dani”, očituje Jahve, “kad se više neće govoriti: ‘Tako mi Jahve živoga, koji je izveo sinove Israilove iz zemlje egipatske’, (8) nego: ‘Tako mi Jahve živoga, koji je izveo i vratio potomke kuće Israilove iz zemlje sjeverne i iz svih zemalja kamo ih ja bijah prognao.’ Tad će živjeti na svojoj grudi.”

Izreke protiv lažnih proroka

(9) O prorocima:

Srce je u meni slomljeno,
dršču mi sve kosti;
postadoh kao pijanica,
baš kao čovjek kojeg je vino obuzelo,
zbog Jahve

i zbog njegovih riječi svetih.

(10) Ta zemlja je puna preljubnika;

ta zemlja je u žalosti zbog kletve.

Pašnjaci pustinjski usahnuše.

I put je njihov zao

a moć im nije kako treba.

(11) “Jer su i prorok i svećenik ukaljani; čak i u kući svojoj nađoh njihovu opačinu”, očituje Jahve.

(12) “Zato će im put biti kao staze klizave, u tamu bit će otjerani i u njoj će pasti, jer ću ja na njih nesreću navaliti, u godini njihove kazne”, očituje Jahve.

(13) “I među samarijskim prorocima vidjeh nešto ružno:

oni su proricali Baalom i zavodili moj narod israilski.

(14) I među jerusalemskim prorocima vidjeh nešto grozno:

činjenje preljube i put laži;

i oni jačaju ruke zlotvorima,

te se niko svoje opačine ne okani.

Svi su mi oni postali kao Sodoma, a stanovnici Jerusalema kao Gomora.

(15) Zato ovako veli Jahve nad vojskama o prorocima:

Evo, nahranit ću ih pelinom i napojiti vodom otrovnom, jer od jerusalemskih proroka poteklo je oskvrnuće po zemlji svoj.”

(16) Ovako veli Jahve nad vojskama:

“Ne slušajte riječi proroka koji vam proriču.

Oni vas obmanjuju;

oni objavljuju viđenje iz srca svog,

ne iz usta Jahvinih.

(17) Oni neprestano govore onima koji me preziru:

‘Jahve je rekao: Bit će vam dobro; a svakome ko hodi u tvrdokornosti srca svoga oni govore: ‘Nesreća vas neće zadesiti.’

(18) A ko je stajao u vijeću Jahvinu, pa da vidi i čuje riječ njegovu?

Ko se obazro na riječ njegovu i poslušao je?

(19) Gle, oluja Jahvina, gnjev provali, bura što odnosi u vrtlogu;

sručit će se na glavu pokvarenjačku.

(20) Jahvina se srdžba neće otkloniti dok on ne izvede i izvrši naume srca svog; u posljednje dane jasno ćete to razumjeti.

(21) Te proroke ja nisam poslao, a ipak su oni trčali.

²⁶ Tj. vladarima.

Ja im nisam govorio,
a ipak su proricali.

(22) A da su stajali u vijeću mom,
onda bi objavili moje riječi narodu mom,
i odvratili bi ih od zla puta njihova
i od zlodjela njihovih.

(23) Jesam li ja Bog koji je blizu”, očituje Jahve,
“a ne Bog daleki?

(24) Može li se čovjek sakriti u skrovištima
da ga ja ne vidim?”, očituje Jahve.

“Ne ispunjavam li ja nebesa i zemlju?”, očituje Jahve.

(25) “Ja sam čuo šta govore proroci koji proriču
lažno u moje ime i govore: ‘Usnio sam san, usnio
sam san!’ (26) Dokle? Ima li išta u srcima proroka
koji prorokuju laži, tih proroka opsjene srca njihova,
(27) koji kane da natjeraju narod moj da zaboravi
moje ime snovima što ih jedni drugima pripovijedaju,
baš kao što očevi njihovi zaboraviše moje
ime radi Baala? (28) Prorok koji usnije san neka ga
slobodno pripovijeda, ali neka onaj u koga je riječ
moja objavljuje moju riječ po istini. Šta je zajedničko
slami i žitu?”, očituje Jahve. (29) “Nije li moja
riječ poput vatre”, očituje Jahve, “i poput malja što
razbija stijenu? (30) Zato, evo mene protiv proroka”,
očituje Jahve, “koji jedan drugome krađu moje
riječi. (31) Evo mene protiv proroka”, očituje Jahve,
“koji se služe svojim jezikom i objavljuju: ‘Jahve
očituje.’ (32) Evo mene protiv onih koji prorokuju
lažne snove”, očituje Jahve, “te ih pripovijedaju i
zavode narod moj lažima svojim i hvalisanjem nepromišljenim,
a ja ih nisam poslao niti im šta zapovjedio,
niti su oni narodu ovome i od najmanje koristi”,
očituje Jahve. (33) “A kad te ovaj narod, ili prorok,
ili svećenik upita: ‘Šta je breme²⁷ Jahvino?’,
ti im kaži: ‘Vi ste breme!’ Jahve očituje: ‘Ja ću vas
odbaciti.’ (34) A prorok, ili svećenik, ili narod koji
kaže: ‘Breme Jahvino’ – ja ću na tog čovjeka i ukučane
njegove kaznu sručiti. (35) Ovako će svaki od vas
kazati bližnjemu svome i bratu svome: ‘Šta je Jahve
odgovorio?’, ili: ‘Šta je Jahve rekao?’ (36) Ali
bremena Jahvina vi se više nećete sjećati, jer će
svakom čovjeku njegova riječ bremenom postati,
a vi iskrivljujete riječi Boga živoga, Jahve nad vojskama,
Boga našega. (37) Ovako ćete kazati tom proroku:
‘Šta ti je Jahve odgovorio?’, i: ‘Šta je Jahve rekao?’
(38) Jer ako kažete: ‘Breme Jahvino!’, doista ovako
veli Jahve: ‘Zato što ste izgovorili ove riječi: Breme
Jahvino!, ja sam vam i poručio: Nemojte

govoriti: ‘Breme Jahvino!’ (39) Zato ću ja vas i grad koji
dadoh vama i očevima vašim visoko podići i iz prisustva
svoga ukloniti. (40) Zato ću ja na vas navaliti vječnu
sramotu i vječno poniženje koji se neće zaboraviti.”

Dvije košare smokava i povratnici

24 Pošto Nabukodonosor, kralj babilonski, uze kao sužnje Jekoniju²⁸, sina Jehojakimova, kralja jehudinskoga, i prvake jehudinske, zajedno s majstorima i kovačima iz Jerusalema, te ih odvede u Babilon, pokaza mi Jahve dvije košare smokava metnute pred hram Jahvin! (2) U jednoj košari bijahu veoma dobre smokve, kao smokve rane, a u drugoj košari bijahu veoma loše smokve, koje se nisu mogle jesti jer bijahu truhle. (3) Tad mi Jahve reče: “Jeremija, šta vidiš?” A ja rekoh: “Smokve, dobre smokve, veoma dobre, i loše smokve, veoma loše, koje se ne mogu jesti jer su truhle.” (4) Onda mi dođe riječ Jahvina: (5) “Ovako veli Jahve, Bog Israilov: Kao na ove dobre smokve, tako ću ja gledati na sužnje Jehudine koje sam s ovog mjesta prognao u zemlju kaldejsku. (6) Jer ja ću ih milostivo pogledati, i opet ću ih u ovu zemlju dovesti, i podići ću ih, a neću ih oboriti, i posadit ću ih, a neću ih iščupati. (7) Dat ću im srce da me znaju, jer ja sam Jahve; i oni će biti narod moj, a ja ću im biti Bog, jer će se oni svim srcem svojim meni vratiti. (8) Ali kao loše smokve koje se ne mogu jesti jer su truhle – uistinu tako veli Jahve – tako ću ja postupiti sa Cidkijahom, kraljem jehudinskim, i prvacima njegovim i ostatkom Jerusalema koji ostane u ovoj zemlji i one koji obitavaju u zemlji egipatskoj. (9) Učinit ću ih užasom i zlom svim kraljevstvima zemaljskim, sramotom i pošalicom, porugom i kletvom, u svim mjestima kamo ću ih rastjerati. (10) Poslat ću na njih mač, glad i kugu dok ne budu istrijebljeni sa zemlje koju dadoh njima i praocima njihovim.”

Proročanstvo o sužanjstvu

25 Riječ koja dođe Jeremiji o svem narodu Jehudinom, četvrte godine Jehojakima, sina Jošijahovog, kralja jehudinskoga – to bješe prve godine babilonskoga kralja Nabukodonosora – (2) koju Jeremija progovori svem narodu Jehudinom i svim stanovnicima Jerusalema, i reče: (3) “Od tri-

²⁷ Ova riječ u hebrejskom može značiti i *proročanstvo*.

²⁸ Također poznat kao Jehojakin.

naeste godine Jošijaha, sina Amonova, kralja jehudinska, sve do dana današnjega, ove dvadeset i tri godine, dolazila mi je riječ Jahvina, i ja sam vam svejednako govorio, ali me vi niste slušali. (4) I Jahve vam je svejednako slao sve sluge svoje, proroke, ali vi niste slušali niti ste uha priklanjali (5) kad su oni govorili: 'Vratite se sad, svaki sa zlog puta svoga i od zlih djela svojih, i obitavajte na zemlji koju je Jahve dao vama i očevima vašim do vijeka; (6) i ne idite za drugim bogovima da im služite i da im se klanjate, i ne izazivajte me na srdžbu djelima ruku svojih, pa vam ja neću našao učiniti.' (7) Ali vi me niste poslušali", očituje Jahve, "htijući me rasrditi djelima svojih ruku, na svoju štetu.

(8) Zato ovako veli Jahve nad vojskama: 'Zato što se niste pokorili riječima mojim, (9) evo, ja ću poslati po sva plemena sa sjevera, očituje Jahve, i po Nabukodonosora, kralja babilonskoga, slugu svoga, te ću ih dovesti na ovu zemlju i na stanovnike njene i na sve ove okolne narode; i potpuno ću ih uništiti, i učinit ću ih užasom i ruglom i vječnom pustoši. (10) I učinit ću da im nestane glasa radosti i glasa veselja, glasa mladoženje i glasa mlade, zvuka žrvanja i svjetlosti svjetiljke. (11) Sva će zemlja ova postati pustoš i užas, a ovi će narodi služiti kralju babilonskom sedamdeset godina.

Babilon će suditi

(12) A kad se navršši sedamdeset godina, kaznit ću kralja babilonskoga i taj narod, očituje Jahve, 'za opaćinu njihovu, i zemlju kaldejsku, i pretvorit ću je u pustoš vječnu. (13) Sručit ću na tu zemlju sve svoje riječi koje sam protiv nje izgovorio, sve što je zapisano u ovoj knjizi, što je Jeremija predskazao svim narodima. (14) Jer mnogi će narodi i veliki kraljevi njih, baš njih porobiti; i ja ću im platiti po djelima njihovim i po djelima ruku njihovih.'

(15) Jer ovako mi reče Jahve, Bog Israilov: "Uzmi ovaj pehar vina gnjeva iz ruke moje i napoji njime sve narode kojima te ja pošaljem. (16) Oni će piti i teturati i pamet gubiti od mača što ću ga ja među njih poslati."

(17) I uzeh pehar iz ruke Jahvine te napojih iz njeg sve narode kojima me Jahve bješe poslao: (18) Jerusalem i gradove jehudinske i kraljeve njegove i dostojanstvenike njegove, da ih učinim razvalinom, užasom, ruglom i prokletstvom, kao što su i danas; (19) faraona, kralja egipatskoga, dvoranine njegove, prvake njegove i sav narod njegov; (20)

sav onaj narod izmiješani, sve kraljeve zemlje Uc, sve kraljeve zemlje filistinske – Aškelon, Gazu, Ekron i ostatak Ašdoda; (21) Edom, Moab i sinove Amonove; (22) sve kraljeve tirske, sve kraljeve sidonske i kraljeve primorja s onu stranu mora; (23) Dedan, Temu, Buz i sve one koji strigu kike; (24) sve kraljeve Arabije i sve kraljeve naroda izmiješanog koji obitavaju u pustinji; (25) sve kraljeve zimrijske, i sve kraljeve elamske i sve kraljeve Medije; (26) sve kraljeve sjevera, blizu i daleko, jednog s drugim; i sva kraljevstva zemaljska koja su na licu zemlje, a kralj Šešaka²⁹ pit će poslije njih.

(27) Ti im reci: Ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: "Pijte, opijte se, povraćajte, padnite i više se ne dižite od mača koji ću ja među vas poslati." (28) A odbiju li uzeti pehar iz ruke tvoje da piju, onda im reci: Ovako veli Jahve nad vojskama: "Doista ćete piti! (29) Jer, evo, ja počinjem puštati nesreću na ovaj grad, koji se mojim imenom zove, a zar da vas kazna posve zaobiđe? Nekažnjeni nećete proći, jer ja pozivam mač da udari na sve stanovnike zemlje", očituje Jahve nad vojskama.

(30) Ti im zato proreci sve riječi ove, i kaži im:

"Jahve će zatutnjati s visine

i pustiti glas svoj iz svetog prebivališta svoga;

on će silno zatutnjati na pašnjak svoj.

Kao oni što gaze grožđe vikat će

na sve stanovnike zemlje.

(31) Buka dopire do nakraj zemlje

jer Jahve se spori s narodima.

On izlazi na sud sa svim ljudima;

zlikovce će predati maču", očituje Jahve.

(32) Ovako veli Jahve nad vojskama:

"Evo, nesreća zahvaća

narod za narodom,

i velika se oluja diže

iz najudaljenijih krajeva zemlje."

(33) Onih koje će Jahve pobiti toga dana bit će s

kraja na kraj zemlje. Njih neće niko oplakivati, niti

će ih ko kupiti i pokapati;

oni će biti kao gnoj na licu zemlje.

(34) Kukajte, vladari, i vapite;

i valjajte se u prahu, gospodari stada,

jer ispuniše se dani vašeg klanja i raštrkanosti,

i vi ćete kao birana posuda pasti.

(35) Pastiri neće imati kamo umaći,

gospodari stada kamo pobjeći.

(36) Čuj vapaj pastira,

²⁹ Tj. kralj Babilona.

kukanje gospodara stada,
jer pašnjak njihov Jahve uništava.

(37) Mirne će livade opustjeti
od žestoke srdžbe Jahvine.

(38) Kao lav svoj će brlog on ostaviti,
i zemlja će njihova opustjeti
od mača tlačitelja
i od srdžbe žestoke Jahvine.

Jeremija u smrtnoj opasnosti

26 U početku vladavine Jehojakima, sina Jošijahova, kralja jehudinskoga, ova riječ dođe od Jahve: (2) "Ovako veli Jahve: Stani u dvorištu kuće Jahvine te svima iz jehudinskih gradova što su došli da se klanjaju u kući Jahvinoj progovori sve riječi koje sam ti ja zapovjedio da im kažeš. Nijedne riječi ne izostavi! (3) Možda će oni poslušati pa će se svako vratiti sa zla puta svoga, te se ja predomislim za nesreću koju kanim na njih sručiti zbog zlodjela njihovih. (4) I reći ćeš im: Ovako veli Jahve: Ako me ne budete htjeli poslušati, da hodite po uputi mojoj što je pred vas stavih, (5) da slušate riječi mojih sluga proroka koje vam neprestano šaljem, ali poslušali niste, (6) onda ću ja učiniti ovu kuću kao Šiloh, i učinit ću ovaj grad prokletstvom svim narodima na zemlji."

Urota za ubistvo Jeremije

(7) Svećenici i proroci i sav narod čuše Jeremiju kako govori ove riječi u kući Jahvinoj. (8) Kad Jeremija dovrši govor o svemu što mu Jahve bješe zapovjedio da kaže svem narodu, svećenici i proroci i sav narod zgrabiše ga, govoreći: "Umrijet ćeš! (9) Zašto si proricao u Jahvino ime i govorio: 'Ova će kuća biti kao Šiloh, i ovaj će grad biti pust, bez stanovnika?'" I skupi se sav narod oko Jeremije u kući Jahvinoj.

(10) Kad su jehudinski prvaci čuli za to, dođoše iz kraljeve palače u kuću Jahvinu te sjedoše na ulaz Nove kapije kuće Jahvine. (11) Tad svećenici i proroci progovoriše prvacima i svem narodu, i rekoše: "Ovaj čovjek zaslužuje smrtnu kaznu jer je prorokovao protiv ovoga grada, kao što ste ušima svojim čuli!"

(12) Tad Jeremija progovori svim prvacima i svem narodu, i reče: "Jahve me poslao da prorekнем protiv ove kuće i protiv ovoga grada sve riječi koje ste čuli. (13) Zato sad popravite puteve svoje i djela

svoja, i pokorite se glasu Jahve, Boga svoga, pa će se Jahve predomisli o nesreći koju je protiv vas izrekao. (14) A ja sam, evo, u vašim rukama; učinite sa mnom onako kako je dobro i pravo u očima vašim. (15) Samo dobro znajte, ako me smaknete, natovarit ćete nedužnu krv na sebe i na grad ovaj i na stanovnike njegove; jer doista me je Jahve k vama poslao da u vaše uši kažem sve ove riječi."

(16) Tad prvaci i sav narod rekoše svećenicima i prorocima: "Ovaj čovjek ne zaslužuje smrtnu kaznu, jer nam je govorio u ime Jahve, Boga našega." (17) Onda se neke starješine zemlje digoše te progovoriše svem zboru narodnom i rekoše: (18) "Mikah od Morešeta prorokovao je u dane Hezekije, kralja jehudinskoga; i progovorio je on svem narodu jehudinskome i rekao: Ovako je rekao Jahve nad vojskama:

'Cion će biti preoran kao polje,
i Jerusalem će postati ruševina,
a gora kuće kao šumovita uzvisina.'

(19) Jesu li ga Hezekija, kralj jehudinski, i sva Jehuda pogubili? Zar se on nije bojao Jahve i usrdno molio za blagonaklonost Jahvinu, te se Jahve predomislio o nesreći koju bješe protiv njih izrekao? A mi činimo veliko zlo protiv samih sebe."

(20) Doista, bijaše još jedan čovjek koji je prorokovao u Jahvino ime – Urijah, sin Šemajahov, iz Kirjat-Jearima; i proreče on protiv ovoga grada i protiv ove zemlje riječi slične svim Jeremijim riječima. (21) Kad su kralj Jehojakim i svi njegovi ratnici i svi prvaci čuli njegove riječi, kralj tad zatraži da ga smaknu, ali Urijah ču za to, i poboja se te umače i pobježe u Egipat. (22) Potom kralj Jehojakim posla u Egipat Elnatana, sina Akborova, i neki ljudi dođoše s njim u Egipat. (23) I dovedoše oni Urijaha iz Egipta te ga odvedoše kralju Jehojakimu, koji ga pogubi mačem i baci truplo njegovo u grobnicu običnog svijeta.

(24) Ali ruka Ahikama, sina Šafanova, bješe uz Jeremiju, te ga ne predadoše u ruke narodu da ga pogube.

Narodi će se pokoriti Nabukodonosoru

27 U početku vladavine Cidkijaha³⁰, sina Jošijaha, kralja jehudinskoga, ova riječ dođe Jeremiji od Jahve: (2) "Načini", tako mi veli Jahve, "sebi poveze i jarmove, pa ih sebi na vrat stavi, (3)

³⁰ Tako je u tri hebrejska rukopisa i u sirjačkom tekstu, a u mazoretskom *Jehojakima*.

i poruči kralju edomscome, kralju moapskome, kralju amonskome, kralju tirscome i kralju sidonskome, po glasnicima koji dolaze u Jerusalem jehudinskom kralju Cidkijahu. (4) Zapovjedi im da odu svojim gospodarima i kažu: Ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: Ovako ćete reći svojim gospodarima: (5) 'Ja sam stvorio zemlju, ljude i zvijeri što su na licu zemlje, svojom snagom silnom i svojom rukom ispruženom, i dat ću je onome koji bude čestit u očima mojim. (6) Sad sam sve te zemlje dao u ruke Nabukodonosoru, kralju babilonskome, slugi svome; dao sam mu i zvijeri poljske da mu služe. (7) Svi će narodi služiti njemu i njegovu sinu i unuku njegovu, dok ne dođe vrijeme njegovoj zemlji; tad će ga mnogi narodi i veliki kraljevi podjarmiti.

(8) Narod, ili kraljevstvo, koji ne htjedne služiti njemu, Nabukodonosoru, kralju babilonskom, i koji ne htjedne staviti sebi na vrat jaram kralja babilonskoga, taj ću narod ja kazniti mačem, glađu i kugom, očituje Jahve, 'dok ga ne uništím rukom njegovom. (9) A vi ne slušajte svoje proroke, svoje gatare, svoje sanjare, svoje vračare i svoje čarobnjake, koji vam govore: Vi nećete služiti kralju babilonskome. (10) Jer oni vam laž proriču, da vas udalje iz zemlje vaše; a ja ću vas otjerati, i vi ćete propasti. (11) Ali narodu koji stavi sebi na vrat jaram kralja babilonskoga i bude mu služio ja ću dati da ostane na zemlji svojoj, očituje Jahve, 'pa će je on orati i na njoj obitavati.'

(12) Ja sam jednako rekao Cidkijahu, kralju jehudinskom: "Stavite sebi na vrat jaram kralja babilonskoga i služite njemu i narodu njegovu, i ostanite živi! (13) Što da umrete, vi i narod vaš, od mača, gladi i kuge, kao što je Jahve rekao tom narodu koji neće služiti kralju babilonskom? (14) Zato ne slušajte riječi proroka koji vam govore: 'Vi nećete služiti kralju babilonskom, jer oni vam proriču laž; (15) ta nisam ih ja poslao', očituje Jahve, "nego oni lažno proriču u moje ime da bih vas ja otjerao i da biste propali, vi i proroci koji vam prorokuju."

(16) Potom progovorih svećenicima i svemu ovom narodu i rekoh: "Ovako veli Jahve: Ne slušajte riječi svojih proroka koji vam proriču i govore: Evo, posude Jahvine kuće bit će uskoro vraćeno iz Babilona, jer oni vam laž proriču. (17) Ne slušajte ih; služite kralju babilonskom, i ostanite živi! Zašto da ovaj grad postane ruševina? (18) A ako su oni pro-

roci, i ako je kod njih riječ Jahvina, neka sad usrdno zamole Jahvu nad vojskama da posuđe što je ostalo u kući Jahvinoj, u kući kralja jehudinskoga i u Jerusalemu ne dospije u Babilon. (19) Jer ovako veli Jahve nad vojskama o stupovima, moru³¹, podnožjima i ostalom posuđu što je ostalo u ovom gradu, (20) što Nabukodonosor, kralj babilonski, ne uze kad odvede u izgnanstvo Jekoniju, sina Jehojakimova, kralja jehudinskoga, iz Jerusalema u Babilon, i sve plemiće jehudinske i jerusalemske. (21) Tako je, ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov, o posuđu što je ostalo u kući Jahvinoj i kući jehudinskoga kralja i u Jerusalemu, (22) odnijet će ga u Babilon, i ondje će ostati do dana kad ga ja obiđem, očituje Jahve. Onda ću ga ja natrag donijeti i vratiti na ovo mjesto."

Hananijino lažno proroštvo

28 Iste godine, u početku vladavine jehudinskoga kralja Cidkijaha, četvrte godine, petoga mjeseca, prorok Hananija, sin Azurov, iz Gibeona, progovori mi u kući Jahvinoj pred svim svećenicima i svim narodom, i reče: (2) "Ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: 'Ja sam slomio jaram kralja babilonskoga. (3) Za dvije godine vratit ću na ovo mjesto sve posuđe kuće Jahvine što ga je Nabukodonosor, kralj babilonski, oteo s ovoga mjesta i odnio u Babilon. (4) Ja ću, isto tako, dovesti natrag na ovo mjesto Jekoniju, sina Jehojakimova, kralja jehudinskoga, i sve izgnanike jehudinske koji su otišli u Babilon, očituje Jahve, 'jer ću slomiti ja jaram kralja babilonskoga.'"

(5) Tad prorok Jeremija progovori proroku Hananiji u prisusutvu svećenika i sveg svijeta što stajaše u kući Jahvinoj, (6) i reče prorok Jeremija: "Amen! Učinio tako Jahve; ispunio Jahve riječi koje si ti prorekao da će se na ovo mjesto vratiti posuđe kuće Jahvine i svi izgnanici iz Babilona. (7) Ali čuj sad ovu riječ koju ću pred tobom i pred svim narodom kazati! (8) Proroci koji su bili prije mene i prije tebe od davnina prorokovahu mnogim zemljama i velikim kraljevstvima rat, nesreću i kugu. (9) Prorok koji proriče mir, kad se ispuni riječ proročka, tad će taj prorok biti znan kao onaj kojeg je Jahve uistinu poslao."

(10) Tad prorok Hananija skide proroku Jeremiji jaram s vrata i slomi ga. (11) Hananija progovori

³¹ Vidi Levijevski zakonik 8:11; Kraljevi I 7:15-30.

u prisustvu sveg naroda i reče: "Ovako veli Jahve: Baš ovako ja ću za dvije pune godine strgnuti jaram Nabukodonosora, kralja babilonskoga, s vrata svih naroda." Nato prorok Jeremija ode svojim putem.

(12) Pošto prorok Hananija skide proroku Jeremiji jaram s vrata, Jeremiji dođe riječ Jahvina: (13) "Idi i progovori Hananiji, i reci mu: Ovako veli Jahve: 'Ti si slomio jarmove drvene, ali sam mjesto njih načinio gvozdene.' (14) Jer ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: 'Gvozdeni sam jaram stavio ja na vrat svim ovim narodima, da služe Nabukodonosoru, kralju babilonskom; i služit će mu. I k tome sam mu zvjeri poljske dao.'" (15) Tad prorok Jeremija reče proroku Hananiji: "Slušaj sad, Hananija, Jahve te poslao nije, i ti si naveo ovaj narod da u laž vjeruje. (16) Zato ovako veli Jahve: Evo, ja ću te ukloniti s lica zemlje. Ove ćeš godine umrijeti, jer si progovorio o pobuni protiv Jahve."

(17) I umrije prorok Hananija te iste godine u mjesecu sedmome.

Poruka izgnanicima

29 A ovo su riječi iz pisma što ga je prorok Jeremija poslao iz Jerusalema ostatku izgnaničkih starješina, svećenicima, prorocima i svem narodu što ga Nabukodonosor progna iz Jerusalema u Babilon. (2) Ovo je bilo nakon što su kralj Jekonija i majka kraljica, dvorski uglednici, jehudinski i jerusalemski prvaci, majstori i kovači otišli iz Jerusalema. (3) U pismu koje je poslano po Elasih, sinu Šafanovu, i Gemariji, sinu Hilkijahovu, koje Cidkijah, kralj jehudinski, poslao u Babilon Nabukodonosoru, kralju babilonskom, stajalo je: (4) "Ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov, svim izgnanicima koje prognah iz Jerusalema u Babilon: (5) 'Gradite kuće i u njima se nastanite; i sadite vrtove i jedite njihov plod. (6) Ženite se i rađajte sinove i kćeri, i ženite sinove i udajte kćeri, da rađaju sinove i kćeri; i množite se ondje, i ne umanjajte se. (7) Ištite mir gradu u koji vas ja prognah, i molite se za nj Jahvi; jer u njegovom miru naći ćete svoj mir.' (8) Jer ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: 'Ne dajte da vas zavedu proroci vaši koji su među vama i gatare vaše, i ne slušajte sanjare koji vam snove sanjaju. (9) Jer oni vam lažno proriču u moje ime; ja ih poslao nisam, očituje Jahve.

(10) Jer ovako veli Jahve: 'Kad se navrší sedamdeset godina Babilonu, ja ću vas pohoditi i ispuniti vam dobru riječ da ću vas na ovo mjesto vratiti.

(11) Jer ja znam nakane koje sam vama naumio, očituje Jahve, 'nakane dobra, a ne nesreće, da vam dadnem budućnost i nadu. (12) Tad ćete me doživati i dolaziti i moliti mi se, a ja ću vas slušati. (13) Kad me budete tražili, naći ćete me; kad me budete tražili svim srcem svojim, (14) naći ćete me, očituje Jahve, 'i ja ću vas vratiti iz izgnanstva i sabrati vas iz svih naroda i sa svih mjesta kamo sam vas otjerao, očituje Jahve, 'i vratit ću vas na mjesto odakle sam vas prognao.'

(15) Zato što rekoste: 'Jahve nam je podigao proroke u Babilonu' – (16) jer ovako veli Jahve o kralju koji sjedi na prijestolju Davidovu i o svem narodu koji prebiva u ovom gradu, vašoj braći koja nisu s vama prognana – (17) ovako veli Jahve nad vojskama: 'Evo, ja ću poslati na njih mač, glad i kugu; i učinit ću da budu kao raspukle smokve koje se ne mogu jesti jer su truhle. (18) Ja ću ih goniti mačem, glađu i kugom; i učinit ću ih užasom svim kraljevstvima na zemlji, da budu prokletstvo i užas i ruglo i sramota među svim narodima kamo sam ih otjerao, (19) jer ne poslušaste riječi moje, očituje Jahve, 'koje sam im svejednako slao po svojim slugama prorocima; ali vi ne poslušaste, očituje Jahve. (20) Zato čujte riječ Jahvinu, svi vi izgnanici, koje ja poslah iz Jerusalema u Babilon.

(21) Ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov, o Ahabu, sinu Kolajahovu, i o Cidkijahu, sinu Maasejahovu, koji vam lažno proriču u moje ime: 'Evo, ja ću ih predati u ruke Nabukodonosoru, kralju babilonskom, te će ih on pogubiti vama na oči. (22) Zbog njih će svi izgnanici iz Jehude koji su u Babilonu ovako kleti: Jahve te učinio poput Cidkijaha i poput Ahaba, koje je kralj babilonski ispekao u vatri, (23) jer oni ogrezoše u grijehu u Israilu, i počinise preljubu sa ženama bližnjih svojih, i govorahu u moje ime lažne riječi koje im ja nisam zapovjedio; a ja sam onaj koji zna i koji svjedoči, očituje Jahve.'

(24) Nehelamcu Šemajahu ti kaži: (25) "Ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: Zato što si poslao pisma u svoje ime svem narodu u Jerusalemu i svećeniku Cefaniji, sinu Maasejahovu, i svim svećenicima, poručivši: (26) Jahve te je učinio svećenikom umjesto svećenika Jehojade da nadzireš u kući Jahvinoj svakog ludaka koji prorokuje, da ga

baciš u klade i metneš mu gvozdeni ovratnik, (27) zašto onda ti ne ukori Jeremiju iz Anatota, koji vam prorokuje? (28) Ta on nam je poručio u Babilon: 'Izgnanstvo će dugo trajati; gradite kuće i u njima se nastanite, i sadite vrtove i jedite njihov plod.'" (29) Svećenik Cefanija pročitao ovo pismo proroku Jeremiji. (30) Tad Jeremiji dođe riječ Jahvina: (31) "Poruči svim izgnanicima: Ovako veli Jahve o Šemajahu Nehelamcu: Zato što vam je Šemajah prorokovao, iako ga ja nisam poslao, i naveo vas da se uzdate u laž, (32) zato Jahve ovako veli: Ja ću, evo, kazniti Šemajaha Nehelamca i potomke njegove; nikoga živog on neće imati u narodu ovome, i neće on vidjeti dobro koje ću ja učiniti narodu svom, očituje Jahve, jer je propovijedao pobunu protiv Jahve."

Bog obećava izbavljenje iz sužanjstva

30 Riječ koja dođe Jeremiji od Jahve: (2) "Ovako veli Jahve, Bog Israilov: Upiši u knjigu sve riječi koje sam ti ja kazao. (3) Jer evo dolaze dani, očituje Jahve, kad ću ja vratiti iz izgnanstva narod svog Israila i Jehudu. Jahve veli: I ja ću ih vratiti u zemlju koju dadoh njihovim praočevima, i oni će je zaposjesti."

(4) A evo riječi što ih Jahve progovori o Israilu i Jehudi:

(5) "Jer ovako veli Jahve:

'Čuli smo krik užasa, strave, a mira nema.

(6) Upitajte sad, pa vidite može li muškarac roditi.

Zašto vidim da se svaki čovjek hvata za krsta kao žena na porodu?

I zašto su sva lica probljedjela?

(7) Jao, jer velik je taj dan, slična mu nema;

i vrijeme je Jakovljeve nevolje, ali će on biti spašen od nje.

(8) Desit će se toga dana, očituje Jahve, 'da ću ja strgnuti jaram s njihova vrata i pokidati poveze njihove; i neće ih više tuđinci tjerati da im robuju.

(9) Nego će oni služiti Jahvi, Bogu svome, i Davidu, kralju svome, koga ću im ja podići.

(10) Ne boj se, Jakove, slugo moja, očituje Jahve, 'i ne budi potišten, o Israile;

jer, evo, ja ću te spasiti izdaleka

i potomstvo tvoje iz zemlje sužanjstva.

I vratit će se Jakov, i bit će spokojan i miran,

i niko ga neće plašiti.

(11) Ta ja sam s tobom, očituje Jahve, 'da te spasim; jer ja ću potpuno uništiti sve narode među koje sam te prognao,

samo tebe neću potpuno uništiti,

nego ću te pravedno kazniti,

i nipošto te neću nekažnjena pustiti.'

(12) Jer ovako veli Jahve:

'Neiscjeljiva je rana tvoja,

i ozljeda tvoja ne može se izliječiti.

(13) Nikoga nema da zastupa slučaj tvoj;

tvoj rani lijeka nema,

ozdravljenja ti nema.

(14) Zaboraviše te svi tvoji ljubavnici,

ne traže te;

jer ja ti zadah ranu kao dušmanin,

kaznih te kao nemilosrdnik,

jer opačina tvoja golema je

i grijesi tvoji brojni su.

(15) Zašto kukaš zbog ozljede svoje?

Neizlječiva je bol tvoja.

To sam ti učinio,

jer opačina tvoja golema je

i grijesi tvoji brojni su.

(16) Zato će oni što te žderu biti požderani;

i svi će dušmani tvoji, svi do jednoga, otići u sužanjstvo;

i oni što te pljačkaju bit će opljačkani,

a one koji te plijene ja ću plijenom učiniti.

(17) Jer ja ću ti vratiti zdravlje

i rane ću ti iscijeliti, očituje Jahve,

'jer zvali su te izgnanikom govoreći:

To je Cion; za nj niko ne mari.'

(18) Ovako veli Jahve:

'Evo, ja ću iz izgnanstva vratiti rodove Jakovljeve

i smilovat ću se obitavalištima njegovim;

i bit će obnovljen grad ovaj na ruševinama svojim,

i stajat će dvor na mjestu gdje i treba da stoji.

(19) Iz njih će poteći zahvala

i glas onih što se vesele;

i ja ću ih umnožiti, pa ih neće biti malo;

i učinit ću ih cijenjenima, pa neće biti nevažni.

(20) I djeca će im biti kao prije,

i zajednica će se njihova preda mnogom učvrstiti;

a sve tlačitelje njihove kaznit ću.

(21) Jedan od njih poglavar će im biti,

i vladar će im iz njihove sredine niknuti;

a ja ću ga približiti i on će mi prići;

ta ko bi se izlažući život opasnosti usudio da mi se približi?', očituje Jahve.

(22) "Vi ćete biti narod moj,
a ja ću biti vaš Bog."

(23) Eto oluje Jahvine!

Gnjev je provalio,
bura bijesna;

svalit će se zlikovcu na glavu.

(24) Žestoka srdžba Jahvina neće biti otklonjena
dok on ne izvrši i ne ispuni
naum srca svoga;
u potonje dane vi ćete to razumjeti.

Israilova žalost postat će radost

31 "U to vrijeme", očituje Jahve, "ja ću biti Bog
svim porodicama Israilovim, a one će biti
narod moj."

(2) Ovako veli Jahve:

"Narod koji je preživio mač
našao je milost u pustinji –
Israil, kad on ode da otpočine."

(3) Jahve mu se izdaleka ukaza i reče:

"Ljubavlju te vječnom voljeh;
zato te s odanošću izvukoh.

(4) Opet ću te sazdati, i bit ćeš obnovljena,
o djevicu Israilova!

Opet ćeš se ti defova svojih prihvatiti
i u kolo se s veseljacima hvatati.

(5) Opet ćeš vinograde saditi
po brdima samarjanskim.

Sadioci će saditi
i uživati.

(6) Jer doći će dan kad će čuvari
na Efrajimovu brdu vikati:

"Dižite se, i popnimo se na Cion
Jahvi, Bogu svome!"

(7) Jer ovako veli Jahve:

"Pjevajte glasno od radosti zarad Jakova,
i kličite zarad poglavara naroda;
objavljujte, slavite i kazujte:
'O Jahve, spasi narod svoj,
ostatak Israilov.'

(8) Evo, dovest ću ih iz zemlje sjeverne,
i sabrat ću ih iz dalekih krajeva zemlje,
među njima slijepe i hrome,
ženu s djetetom i onu koja je u trudovima zajedno;
velik će se zbor ovamo vratiti.

(9) Plačući će doći,
i s utjehom³² ja ću ih voditi;

navest ću ih da hode kraj potoka,
ravnom stazom na kojoj neće posrnuti;
jer ja sam Israilu otac,
a Efrajim je prvjenac moj."

(10) Čujte, o narodi, riječ Jahvinu,
i objavite je daleko po otocima,
i kazujte: "Onaj što rastjera Israila sabrat će ga,
i čuvat će ga kao pastir stado svoje."

(11) Jer Jahve je otkupio Jakova
i izbavio ga iz ruku onog što od njega jači je.

(12) "Oni će doći i klicati od radosti na uzvisini
cionskoj,

i blistat će od dobrote Jahvine –
zarad žita i mlada vina i ulja,
i zarad mladih od sitne i krupne stoke;
i život će im biti kao vrt natopljen,
i nikad više neće usahnuti.

(13) Tad će se veseliti djevojka u kolu,
mladići i starci zajedno,

jer ja ću im žalost u radost pretvoriti,
i tješit ću ih te im radost umjesto tuge dati.

(14) Duše ću svećeničke izobiljem napuniti,
i narod će se moj dobrotom mojom nasititi", oči-
tuje Jahve.

(15) Ovako veli Jahve:

"U Rami glas se čuje,
naricanje i plač gorak.
Plače Rahela za svojom djecom;
neće da se utješi za djecom,
jer njih više nema."

(16) Ovako veli Jahve:

"Obuzdaj plač svoj
i suze iz očiju svojih,
jer će biti nagrađeno djelo tvoje", očituje Jahve,
"a oni će se vratiti iz zemlje dušmanske.

(17) Ima nade za tvoju budućnost", očituje Jahve,
"i vratit će se tvoja djeca na zemlju svoju.

(18) Ja sam doista čuo Efrajima kako tuguje:

"Ti si me stegom u red ugonio
kao tele neodgojeno, i ja se popravih.
Vrati me, daj da se vratim,
jer ti si Jahve, Bog moj.

(19) Jer nakon što se okrenuh, pokajah se;
i nakon što mi je uputa data, po bedrima udarah se;
stid me bješe a bijah i ponižen,
jer nošah sramotu mladosti svoje."

(20) Je li Efrajim moj dragi sin?

Je li on dijete milo?

Doista, koliko god na njega govorim,

³² Tako je u grčkim rukopisima, a u hebrejskom je tekstu *molitvom*.

dakako, opet ga se sjetim;
zato mi srce za njim čezne;
zacijelo ću mu se ja smilovati”, očituje Jahve.

(21) Podigni sebi znakove na putu,
postavi putokaze;
upravi srce ka glavnoj cesti,
putem koji si prošla.

Vrati se, o djevice Israilova.

Vrati se u gradove svoje.

(22) Dokle ćeš naokolo lutati,
o kćeri nevjerna?

Jer Jahve stvorio novinu na zemlji –
žena će okružiti muškarca.³³

(23) Ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov:
“Još jednom će se govoriti ove riječi u zemlji Jehudinoj i u gradovima njenim kad im ja vratim sreću:

‘Blagoslovio te Jahve, o prebivalište pravедnosti,
o brdo sveto!’

(24) Jehuda i svi gradovi njeni zajedno će na njemu obitavati, poljodjelci i oni što idu sa stadima.

(25) Jer ja ću nasititi umorne i okrijepiti svakoga ko bude klonuo.” (26) Tad se probudih i pogledah, i san mi moj sladak bješe.

Novi savez

(27) “Evo, dolaze dani”, očituje Jahve, “kad ću ja posijati u kući Israilovoj i kući Jehudinoj sjeme čovječije i sjeme životinjsko. (28) Kao što sam bdio nad njima da ih čupam, rušim, uništavam, zatirem i na njih nesreću svaljujem, tako ću bdjeti nad njima da ih gradim i sadim”, očituje Jahve.

(29) “U one dane neće se više govoriti:

‘Očevi su jeli kiselo grožđe,
i djeci trnu zubi.’

(30) Nego će svako umrijeti zbog vlastite opačine; svakome ko bude jeo kiselo grožđe trnut će zubi.

(31) Evo, dolaze dani”, veli Jahve, “kad ću ja sklopiti novi savez s kućom Israilovom i kućom Jehudinom, (32) ne poput saveza koji sklopili s njihovim očevima kad ih uzeh za ruku da ih izvedem iz zemlje egipatske, jer oni prekršiše moj savez, iako im ja bijah gospodar”, veli Jahve. (33) “Nego, ovo je savez što ću ga ja sklopiti s kućom Israilovom poslije tih dana”, veli Jahve: “Ja ću staviti zakon svoj u pamet njihovu i upisat ću ga u srca njihova; i bit ću njihov Bog, a oni će biti moj narod. (34) Niko od

njih više neće učiti bližnjega svoga ili brata svoga govoreći: ‘Spoznaj Jahvu, jer će me svi poznavati, od najmanjega do najvećega od njih’, veli Jahve, “jer ću im ja oprostiti opačinu i neću se više sjećati grijeha njihova.”

(35) Ovako veli Jahve,

koji daje da sunce sija danju

i određuje da mjesec i zvijezde svijetle noću,

koji burka more da mu valovi buče;

Jahve nad vojskama njemu je ime:

(36) “Ako se ovi zakoni poremete

preda mnom”, očituje Jahve,

“onda će i potomstvo Israilovo prestati da bude narod pred a mnom do vijeka.”

(37) Ovako veli Jahve:

“Ako se mogu izmjeriti nebesa gore

i istražiti temelji zemlje dolje,

onda ću i ja odbaciti sve potomstvo Israilovo zbog svega što počinu”, očituje Jahve.

(38) “Evo dolaze dani”, očituje Jahve, “kad će ovaj grad biti obnovljen Jahvi, od Hananelove kule do Ugaone kapije. (39) Mjerna će se vrpca protegnuti dalje, pravo do brda Gareba; onda će se okrenuti ka Goi. (40) I sva dolina trupala i pepela, i sva polja do potoka Kidrona, do ugla Konjske kapije ka istoku, bit će sveti Jahvi; i on više nikad neće biti razoren ni uništen.”

Jeremija kupuje njivu

32 Riječ koja dođe Jeremiji od Jahve desete godine Cidkijaha, kralja jehudinskoga, to jest osamnaeste godine Nabukodonosora. (2) U to vrijeme vojska babilonskoga kralja opsjedaše Jerusalem, a prorok Jeremija bješe zatvoren u stražarskome dvorištu u dvoru jehudinskoga kralja, (3) jer ga Cidkijah, kralj jehudinski, bješe zatvorio rekavši: “Zašto prorokuješ i govoriš: Ovako veli Jahve: ‘Gle, ovaj ću ja grad u ruke babilonskom kralju predati, i on će ga osvojiti; (4) a Cidkijah, kralj jehudinski, neće umaći Kaldejcima iz ruku, nego će zacijelo biti predan u ruke kralju babilonskome, i govorit će s njim lice u lice i vidjeti ga oči u oči; (5) i on će odvesti Cidkijaha u Babilon, te će ondje ostati dok ga ja ne posjetim’, očituje Jahve. ‘Ako se budete borili protiv Kaldejaca, nećete uspjeti?’”

(6) A Jeremija reče: “Dođe mi riječ Jahvina: (7) Gle, doći će ti Hanamel, sin strica tvoga Šaluma, te će reći: Kupi sebi moju njivu u Anatotu, jer tebi pripada pravo da je otkupiš. (8) I dođe mi moj

³³ Tj. sve će se okrenuti naopak.

stričević Hanamel u stražarsko dvorište po riječi Jahvinoj i reče mi: 'Molim te, kupi moju njivu u Anatotu u zemlji Benjaminovoj, jer ti imaš pravo da je stekneš i otkupiš; sebi je kupi.' Tad spoznah da je to riječ Jahvina.

(9) Kupih tu njivu u Anatotu od svoga stričevića Hanamela, te mu izvagah srebro: sedamnaest šekela srebra. (10) Potpisah i zapečatih ugovor, i pozvah svjedoke, i izmjerih srebro na vagi. (11) Potom uzeh kupoprodajni ugovor i prijepis zapečaćeni koji je sadržavao pojedinosti i uvjete, te prijepis otvoreni; (12) i dadoh kupoprodajni ugovor Baruku, sinu Mahsejahova sina Nerijaha, na oči svoga stričevića Hanamela i na oči svjedoka što su potpisali kupoprodajni ugovor, pred svim Jehudincima koji su sjedili u stražarskome dvorištu. (13) I pred njima zapovjedih Baruku i rekoh: (14) Ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: 'Uzmi ove ugovore, ovaj zapečaćeni kupoporodajni ugovor i ovaj ugovor otvoreni, pa ih metni u zemljani vrč da potraju dugo vremena.' (15) Jer ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: 'Opet će se u ovoj zemlji kuće kupovati, i njive i vinogradi.'

Jeremijina molitva i Božije objašnjenje

(16) Pošto kupoprodajni ugovor dadoh Nerijahovu sinu Baruku, pomolih se Jahvi: (17) Ah, Gospode Jahve! Eto, ti nebesa i zemlju stvori svojom snagom silnom i svojom rukom ispruženom! Ništa nije preteško tebi, (18) koji iskazuješ ljubav hiljadama, ali isplaćuješ opacinu očeva u njedra djece njihove poslije njih, o veliki i silni Bože, kome je Jahve nad vojskama ime; (19) velik si u savjetu i silan na djelu, oči ti bdiju nad svim putevima sinova čovječijih, dajući svakome prema putevima njegovim i po plodu djela njegovih; (20) koji pokaza znamenja i čuda u zemlji egipatskoj, a i dan-danas i u Israilu i među svim ljudima; i stekao si ime sebi, kao i dan-danas. (21) Ti izvede narod svoj israilski iz zemlje egipatske znamenjem i čudima, i snažnom šakom i rukom ispruženom i strahotom golemom; (22) i dade im ovu zemlju za koju si se zakleo da ćeš je dati praočevima njihovim, zemlju kojom med i mlijeko teku. (23) Oni su ušli i zaposjeli je, ali nisu slušali glasa tvoga niti su hodili po uputi tvojoj; od svega što im ti zapovjedi oni ništa ne učiniše; zato ti učini da ih zadesi sva ova nesreća. (24) Evo, opsadni nasipi dosegli su do grada da ga osvoje; i grad je ovaj zbog mača, gladi

i kuge dat u ruke Kaldejcima, koji na nj navaljuju; i ono o čemu si ti govorio obistinilo se, kao što i sam vidiš. (25) Ali ti mi, Gospode Jahve, reče: 'Kupi sebi njivu i pozovi svjedoke' – iako je grad predan u ruke Kaldejcima."

(26) Tad Jeremiji dođe riječ Jahvina: (27) "Gle, ja sam Jahve, Bog svih ljudi; je li išta meni preteško?"

(28) Zato ovako veli Jahve: "Evo, ja ću dati ovaj grad u ruke Kaldejcima i u ruke Nabukodonosoru, kralju babilonskom, i on će ga zauzeti. (29) Kaldeji koji se bore protiv ovoga grada ući će i zapaliti ovaj grad i spaliti ga zajedno s kućama na čijim se krovovima prinosio tamjan Baalu i izljevale žrtve ljevanice drugim bogovima, da mene na srdžbu izazovu. (30) Doista sinovi Israilovi i sinovi Jehudini od mladosti čine samo zlo u očima mojim; jer sinovi me Israilovi izazivaju samo na srdžbu djelima ruku svojih", očituje Jahve. (31) "Doista ovaj grad izaziva moju srdžbu i gnjev od onoga dana kad su ga sagradili pa do dana današnjega, te on mora biti uklonjen ispred lica moga (32) zbog sveg zla što ga sinovi Israilovi i sinovi Jehudini počinise da mene na srdžbu izazovu – oni, kraljevi njihovi, vođe njihove, svećenici njihovi, proroci njihovi, Jehudinci i stanovnici Jerusalema. (33) Oni meni okrenuše leđa, a ne lice svoje; iako sam ih svejednako učio, nisu htjeli slušati niti pouku primiti, (34) nego postaviše gnusobe svoje u kuću koja se mojim imenom zove, da je oskvrnu. (35) Sagradiše uzvisine Baalove u dolini Ben-Hinom, da sinove svoje i kćeri provedu kroz vatru Moleku³⁴, a ja im to nisam zapovjedio niti mi je na um palo da oni takvu gadost čine da Jehudu na grijeh navedu.

(36) I zato, ovako veli Jahve, Bog Israilov, o gradu za koji vi kažete: 'Daje se u ruke babilonskome kralju mačem, glađu i kugom.' (37) Evo, ja ću ih sabrati iz svih zemalja u koje sam ih prognao u srdžbi svojoj, u gnjevu i velikom ogorčenju; i vratit ću ih na ovo mjesto i dati im da žive u sigurnosti. (38) Oni će biti narod moj, a ja ću biti njihov Bog; (39) i dat ću im srce jedno i jedan put, da me se uvijek boje, za svoje dobro i dobro djece njihove poslije njih. (40) Sklopit ću s njima savez vječan, da se neću od njih okrenuti, da ću im dobro činiti; i usadit ću im u srca strah od mene, da se ne okrenu od mene. (41) Radovat ću se čineći im dobro, i čvrsto ću ih posaditi u ovoj zemlji svim srcem svojim i svom dušom svojom. (42) Jer ovako veli

³⁴ Tj. da ih spale kao žrtve.

Jahve: Kao što sam svu ovu golemu nesreću sručio na ovaj narod, tako ću na nj sručiti svu sreću koju mu obećavam. (43) Kupovat će se njive u ovoj zemlji, o kojoj vi velite: 'Ovo je pustoš, bez čovjeka i zvijeri; data je u ruke Kaldejcima.' (44) Ljudi će kupovati njive, potpisivat će i pečatiti kupoprodajne ugovore, te pozivati svjedoke u zemlji Benjaminovoj, u okolici Jerusalema, u gradovima Jehudinim, u gradovima brdovitoga kraja, u gradovima Šefele i u gradovima Negeba; jer ja ću ih vratiti iz izgnanstva", očituje Jahve.

Bog iznova obećava sreću narodu svom

33 Onda drugi put dođe Jeremiji riječ Jahvina dok još bješe zatvoren u stražarskom dvorištu: (2) "Ovako veli Jahve, koji je stvorio zemlju³⁵, koji ju je oblikovao da je učvrstio, Jahve je ime njegovo: (3) Zovni me, i ja ću ti se odazvati, i reći ću ti velike i silne stvari koje ti ne znaš. (4) Jer ovako veli Jahve, Bog Israilov, o kućama ovoga grada i o kućama jehudinskih kraljeva koje su porušene da bi se odbranilo od opasnih nasipa i od mača: (5) Dok dolaze da se bore protiv Kaldejaca i da ih napune truplima ljudi koje ja pobih u svojoj srdžbi i u gnjevu svome, i sakrih lice svoje od ovoga grada zbog sve opačine njihove. (6) Evo, ja ću mu donijeti zdravlje i iscjeljenje, i ja ću ih iscijeliti; i pružit ću im obilje mira i sigurnosti. (7) Ja ću vratiti iz izgnanstva Jehudu i Israila, i obnovit ću ih kao što su prije bili. (8) Očistit ću ih od sve opačine njihove kojom se ogriješise o me, i oprostit ću im sve opačine kojima se pobuniše protiv mene. (9) Ovaj će mi grad biti ime radosti, hvale i slave pred svim narodima svijeta koji će čuti za sve dobro koje mu budem ja činio, i oni će se bojati i drhtati zbog sveg dobra i sveg blagostanja što mu ga ja budem dao. (10) Ovako veli Jahve: A opet će se na ovome mjestu za koje vi velite: 'To je pustoš, bez čovjeka i bez zvijeri', u gradovima jehudinskim i po pustim ulicama jerusalemskim, bez stanovnika – bez čovjeka i bez zvijeri – čuti (11) glas veselja i glas radosti, glas zaručnika i glas zaručnice, glas onih koji pjevaju: 'Zahvaljujte Jahvi nad vojskama, jer dobar je Jahve, jer ljubav je njegova vječna,

i onih koji budu unosili žrtve zahvalnice u kuću Jahvinu. Jer ja ću učiniti zemlju sretnom kao što je prije bila, veli Jahve.

(12) Evo šta veli Jahve nad vojskama: Na ovome mjestu, koje je pusto, i bez ljudi i zvijeri, u svim gradovima njegovim opet će biti pašnjaka za pastire da odmaraju stada svoja. (13) U gradovima brdovitoga kraja, u gradovima nizine, u gradovima Negeba, u zemlji Benjaminovoj, u okolici Jerusalema i u gradovima Jehudinim, stada će opet prolaziti ispod ruku onoga koji ih bude brojio, veli Jahve.

Davidovo kraljevstvo

(14) Evo dolaze dani, očituje Jahve, kad ću ja ispuniti obećanje koje sam dao kući Israilovoj i kući Jehudinoj. (15) U te dane i u to vrijeme ja ću dati da nikne pravedna mladica za Davida; i on će vršiti pravdu i pravednost na zemlji. (16) U te dane Jehuda će biti spašena, a Jerusalem će živjeti u sigurnosti; a evo kako će se zvati: Jahve je pravednost naša. (17) Jer ovako veli Jahve: Nikad Davidu neće nedostajati čovjek da sjedi na prijestolju kuće Israilove; (18) i nikada neće levijevskim svećenicima nedostajati čovjek preda mnoštvom da prinosi žrtve paljenice, da pali žitne žrtve i priprema žrtve klanice u dane sve."

(19) Riječ Jahvina dođe Jeremiji: (20) "Ovako veli Jahve: Ako možete raskinuti savez moj s danom i savez moj s noću, tako da ni dana ni noći ne bude u njihovo određeno vrijeme, (21) onda se može raskinuti i savez moj s Davidom, slugom mojim, te on više neće imati sina da vlada na prijestolju njegovu, i s levijevskim svećenicima, slugama mojim. (22) Kao što se vojska nebeska ne može izbrojiti ni pijesak morski izmjeriti, tako ću ja umnožiti potomke Davida, sluge svoga, i levijevce koji mi služe."

(23) I dođe Jeremiji riječ Jahvina: (24) "Nisi li opazio šta ovi ljudi govore: 'Dviije porodice koje je odabrao Jahve je odbacio'? Zato oni preziru narod moj, u očima njihovim to više nije narod. (25) Ovako veli Jahve: Da ne ustanovih saveza svoga s danom i noći i odredbe nebu i zemlji, (26) onda bih odbacio potomke Jakova i sluge svoga Davida i ne bih odabrao nijednog potomka njegovog za vladara nad potomcima Abrahamovim, Izakovim i Jakovljevim.

A ja ću ih vratiti iz izgnanstva, i smilovat ću im se."

³⁵ U grčkim rukopisima stoji *zemlju*, a u hebrejskom tekstu *nju*.

Proročanstvo protiv Cidkijaha

34 Riječ koja dođe Jeremiji od Jahve kad su se babilonski kralj Nabukodonosor i sva vojska njegova, sa svim kraljevstvima zemaljskim pod njegovom vlašću i svim narodima, borili protiv Jerusalema i protiv svih gradova njegovih: (2) "Ovako veli Jahve, Bog Israilov: Idi i govori s Cidkijahom, kraljem jehudinskim, i kaži mu: Ovako veli Jahve: Evo, ja ću predati ovaj grad u ruke kralju babilonskom, i on će ga spaliti. (3) Ti nećeš izmaći iz ruke njegove, jer ćeš doista biti uhvaćen i predat u ruke njegove; i vidjet ćeš kralja babilonskoga oči u oči, i on će govoriti s tobom lice u lice, i otići ćeš u Babilon. (4) Ali čuj riječ Jahvinu, Cidkijah, kralju jehudinski! Ovako veli Jahve o tebi: 'Ti nećeš umrijeti od mača. (5) Umrijet ćeš u miru; i kao što su se palile mirođije praočevima tvojim, kraljevima prijašnjim koji su tebi prethodili, tako će tebi paliti mirođije; i naricat će za tobom: 'Jao, gospodaru!' Jer ja sam progovorio ovu riječ", očituje Jahve.

(6) Tad prorok Jeremija kaza sve ove riječi Cidkijahu, kralju jehudinskom, u Jerusalemu, (7) dok se vojska babilonskoga kralja borila protiv Jerusalema i protiv svih preostalih gradova jehudinskih, to jest Lakiša i Azeke, jer jedino oni preostadoše kao utvrđeni gradovi među gradovima jehudinskim.

(8) Riječ koja dođe Jeremiji od Jahve nakon što kralj Cidkijah sklopi savez sa svim narodom u Jerusalemu da im proglasi slobodu: (9) da svako oslobodi svoga roba i svoju robinju, Hebreja ili Hebrejku, tako da niko ne drži svoga brata jehudinskog u ropstvu. (10) I svi prvaci i sav narod koji pristupiše ovom savezu složiše se da svako oslobodi svoga roba i svoju robinju, tako da ih niko više ne drži u ropstvu; poslušajte, i pustite ih. (11) Ali poslije se okrenuše i vratiše robove i robinje koje bijahu oslobodili, pa ih podvrgnuše da im budu sluge i sluškinje.

(12) Potom od Jahve dođe Jeremiji riječ Jahvina: (13) "Ovako veli Jahve, Bog Israilov: Ja sam sklopio savez s praočevima vašim onoga dana kad sam ih izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva, govoreći: (14) Kad se navrší sedam godina, neka svaki od vas oslobodi svoga brata Hebreja koji vam je prodat i koji vam je služio šest godina; morate ga osloboditi. Ali vaši praočevi mene ne poslušajte i ne priklonije k meni uha svoga. (15) Iako ste se nedavno pokajali i učinili što je pravo u očima mojim, svako proglašavajući slobodu bližnjemu svome, i sklopili savez

preda mnom u kući koja se imenom mojim zove, (16) vi ste se ipak okrenuli i oskrvnuli ime moje, i svako je vratio svoga slugu i svoju sluškinju što ste ih bili oslobodili po njihovoj želji, i podvrgnuli ste ih da vam budu sluge i sluškinje.

(17) Zato ovako veli Jahve: Niste me poslušali da proglasite slobodu, svako bratu svome i svako bližnjemu svome. Evo, ja ću vama proglasiti slobodu, očituje Jahve, da padate od mača, kuge i gladi; i učinit ću vas užasom svim kraljevstvima zemaljskim. (18) One koji su pogazili savez moj, koji nisu ispunili odredbe saveza koje su prihvatili preda mnom, kad rasjekoše tele nadvoje i prodoše između njegovih dijelova, ja ću predati – (19) prvake jehudinske i prvake jerusalemske, dvorjane i svećenike i sav svijet u zemlji što prodoše između dijelova telećih – (20) ja ću ih predati u ruke dušmanima njihovim koji im život traže. A njihova trupla bit će hrana pticama nebeskim i zvijerima zemaljskim. (21) Jehudinskoga kralja Cidkiju i prvake njegove predat ću u ruke dušmanima njihovim i u ruke onih koji hoće njihov život i u ruke vojske kralja babilonskoga koja se povukla od vas. (22) Evo, ja ću zapovjediti, očituje Jahve, i vratit ću ih u ovaj grad, i oni će se boriti protiv njega i osvojiti ga, te ga spaliti; i pretvorit ću gradove jehudinske u pustoš nanastanjenu."

Poslušnost Rehabovaca

35 Riječ koja dođe Jeremiji od Jahve u dane Jehojakima, sina Jošijahova, kralja jehudinskoga: (2) "Idi u kuću Rehabovaca pa govori s njima, i dovedi ih u kuću Jahvinu, u jednu od oda-ja, i daj im vina da piju."

(3) Tad povedoh Jaacaniju, sina Jeremije, sina Habaciniijina, i braću njegovu i sve sinove njegove i svu kuću Rehabovaca, (4) te ih uvedoh u kuću Jahvinu, u odaju sinova Božijega čovjeka Hanana, sina Jigdaliijina, koja je blizu odaje za prvake, iznad odaje vratara Maasejah, sina Šalumova. (5) Potom iznesoh pred sinove kuće Rehabovaca krčage pune vina i pehare, i rekoh im: "Pijte vino!"

(6) Ali oni odgovoriše: "Mi nećemo piti vina jer nam je otac naš Jonadab, sin Rehabov, zapovjedio: 'Nemojte nikada piti vina, ni vi ni sinovi vaši. (7) Nemojte nikada graditi kuću, i nemojte sijati sjemena ni saditi vinograda, niti ga posjedovati; nego u čadorima proživite sve dane svoje, da mnogo dana živite u zemlji u kojoj privremeno boravite.'

(8) Mi smo poslušali glas oca svoga Jonadaba, sina Rehabova, u svemu što nam je zapovjedio, da ne pijemo vina sve dane svoje, ni mi ni žene naše, ni sinovi naši ni kćeri naše, (9) da ne gradimo kuće da u njima živimo; i nemamo ni vinograda ni polja ni sjemena. (10) Stanujemo samo u čadorima, i poslušali smo i učinili sve onako kako nam je otac naš Jonadab zapovjedio. (11) Ali kad babilonski kralj Nabukodonosor navali na ovu zemlju, rekomo: Sklonimo se u Jerusalem pred kaldejskom vojskom i pred vojskom aramejskom. Tako se nastanismo u Jerusalemu.”

Ukor Jehudi

(12) Tad dođe Jeremiji riječ Jahvina: (13) “Ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: Idi i kaži Jehudincima i stanovnicima Jerusalema: Zar nećete primiti uputu slušajući riječi moje?, očituje Jahve. (14) Izvršavaju se riječi Jonadaba, sina Rehabova, kojima je sinovima zapovjedio da ne piju vina. Tako oni ni dan-danas vino ne piju, jer su poslušali zapovijed oca svoga. A ja sam vam svejednako govorio, ali me vi niste slušali. (15) I neprestano sam vam slao sve slugе svoje, proroke, s riječima: Neka se sad svako okani zla puta svoga, i popravite djela svoja, i ne idite za drugim bogovima da im se klanjate, pa ćete živjeti u zemlji koju sam ja dao vama i praočevima vašim; ali vi ne prikloniste uha svoga niti me poslušaste. (16) Sinovi Jonadaba, sina Rehabova, doista se držahu zapovijedi koju im dade otac njihov, a mene ovaj narod ne poslušao. (17) Zato ovako veli Jahve, Bog nad vojskama, Bog Israilov: Evo, ja ću sručiti na Jehudu i na sve stanovnike Jerusalema svu nesreću koju sam protiv njih izrekao; jer govorio sam im, a oni nisu slušali, i dozivao ih, ali se oni nisu odazivali.”

(18) Tad Jeremija reče kući Rehabovaca: “Ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: Jer ste se pokorili zapovijedi Jonadaba, oca svoga, držali se svih njegovih naredbi i činili sve onako kako vam je on zapovjedio, (19) zato ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: Nikad Jonadabu, sinu Rehabovu, neće nedostajati čovjeka da stoji preda mnom.”

Jeremija čita svitak u hramu

36 Četvrte godine Jehojakima, sina Jošijahova, kralja jehudinskoga, dođe Jeremiji od Jahve riječ ova: (2) “Uzmi svitak i zapiši na nj sve riječi koje ti ja rekoh o Israilu i o Jehudi i o svim

narodima, od dana kad sam ti isprva progovorio, od dana Jošijinih pa sve do dana današnjega. (3) Možda će Jehudina kuća čuti za svu nesreću koju kanim da na njih sručim, te će se svako okaniti svoga zla puta; onda ću im ja oprostiti opačinu njihovu i grijeh njihov.”

(4) Tad Jeremija zovnu Baruka, sina Nerijina, i Baruk napisa na svitak, onako kako mu je Jeremija kazivao, sve riječi koje mu Jahve bješe rekao. (5) Jeremija zapovjedi Baruku i reče: “Nije mi dopušteno; ne mogu ući u kuću Jahvinu. (6) Zato idi ti pa na dan posta u kući Jahvinoj čitaj narodu riječi Jahvine iz svitka koje si napisao onako kako sam ti kazivao. I pročitaj ih svem narodu jehudinskom koji je došao iz gradova svojih. (7) Možda će njihova molba doći pred Jahvu, i svako se okaniti zla puta svoga, jer veliki su srdžba i gnjev koje je Jahve izrekao protiv naroda ovog.” (8) Baruk, sin Nerijahov, učini sve onako kako mu prorok Jeremija bješe zapovjedio, čitajući iz knjige riječi Jahvine u kući Jahvinoj.

(9) Pete godine Jehojakima, sina Jošijahova, kralja jehudinskoga, u devetome mjesecu, sav svijet u Jerusalemu i sav svijet koji bijaše došao u Jerusalem iz gradova jehudinskih proglasi post pred Jahvom. (10) Tad Baruk svem narodu pročita iz svitka riječi Jeremijine u kući Jahvinoj, u odaji Gemarije, sina tajnika Šafana, u gornjem dvorištu na ulazu u Novu kapiju kuće Jahvine.

(11) A kad Mikajah, sin Šafanova sina Gemarije, ču sve riječi Jahvine iz svitka, (12) siđe u kraljevu kuću, u tajnikovu odaju. I gle, ondje sjedahu svi prvaci: tajnik Elišama, Šemajahov sin Delajah, Akborov sin Elnatan, Šafanov sin Gemarija, Hananijin sin Cidkijah i svi drugi prvaci. (13) Mikajah im objavi sve riječi što ih je čuo kad je Baruk čitao narodu iz svitka. (14) Tad svi prvaci poručiše Baruku po Jehudiju, sinu Netanijinu, sinu Šelemijinu, sinu Kušijevu: “Uzmi u ruku svitak iz kojeg si čitao narodu pa dođi.” I Baruk, sin Nerijin, uze u ruku svitak te ode k njima. (15) Oni mu rekoše: “Molimo te, sjedi i pročitaj nam.” I Baruk sjede te im pročita. (16) Kad su čuli sve riječi, u strahu se jedni drugima okrenuše i rekoše Baruku: “Doista ćemo prenijeti sve ove riječi kralju.” (17) I upitaše Baruka: “Kaži nam, molimo te, kako si napisao sve ove riječi? Je li onako kako ti je on kazivao?”

(18) A Baruk im odgovori: “On mi je sve ove riječi kazivao u pero, a ja sam ih crnilom na svitak zapisao.”

(19) Tad dostojanstvenici rekoše Baruku: "Idi i sakrijte se, ti i Jeremija, i neka niko ne zna gdje ste."

Spaljivanje svitka

(20) I oni otiđoše kralju u dvorište, ali pohraniše svitak u odaju tajnika Elišame, i ispriповijedaše kralju sve one riječi. (21) Kralj onda posla Jehudija da donese svitak, i on ga uze iz odaje tajnika Elišame. I Jehudi ga pročita kralju i svim prvcima koji stajahu kraj kralja. (22) Kralj je sjedio u zimskoj kući u devetome mjesecu, dok je gorjela vatra u žeravnici pred njim. (23) Kad Jehudi pročita tričetiri stupca, kralj izreza svitak pisarevim nožićem i baci ga u vatru na žeravnici da sav izgori u toj vatri. (24) Ali se ni kralj ni svi dvorani njegovi koji su čuli sve ove riječi ne pobojaše niti haljine svoje razderaše. (25) Iako Elnatan, Delajah i Gemarija moljahu kralja da ne spaljuje svitka, on ih ne htjede poslušati. (26) I kralj zapovjedi kraljevu sinu Jerehmeelu, Azrielovu sinu Serajahu i Abdeelovu sinu Šelemiji da uhvate tajnika Baruka i proroka Jeremiju, ali njih Jahve sakri.

Zamjena svitka

(27) Nakon što je kralj spalio svitak i riječi što ih Baruk bješe zapisao onako kako mu je Jeremija kazivao, dođe Jeremiji riječ Jahvina: (28) "Uzmi drugi svitak i upiši na nj sve one prijašnje riječi koje bijahu na prvom svitku, što ga je Jehojakim, kralj jehudinski, spalio. (29) A jehudinskom kralju Jehojakimu reći ćeš: Ovako veli Jahve: Ti si spalio ovaj svitak govoreći: Zašto si na njemu napisao da će zacijelo doći kralj babilonski i uništiti ovu zemlju, i da će istrijebiti iz nje ljude i životinje? (30) Zato ovako veli Jahve o Jehojakimu, kralju jehudinskom: On neće imati nikoga da sjedne na prijestolje Davidovo, a truplo će njegovo biti izbačeno na dnevnu žegu i noćni mraz. (31) Ja ću kazniti i njega i potomke njegove i dvorane njegove zbog opačine njihove, i sručit ću na njih i na stanovnike Jerusalema i Jehudince svu nesreću koju sam im navijestio – ali oni ne poslušahu."

(32) Onda Jeremija uze drugi svitak i dade ga tajniku Baruku, sinu Nerijinu, te on napisa na njemu onako kako mu je Jeremija kazivao sve riječi knjige koju je Jehojakim, kralj jehudinski, spalio u vatri; i dopisano im je mnogo sličnih riječi.

Jeremijina opomena onima koji vjeruju u faraona

37 Cidkijah, sin Jošijahov, koga Nabukodonosor, kralj babilonski, bješe postavio za kralja u zemlji jehudinskoj, zakralji se na mjesto Konijaha³⁶, sina Jehojakimova. (2) Ali ni on ni dvorani njegovi ni narod te zemlje ne slušahu riječi koje Jahve govoraše preko Jeremije.

(3) A kralj Cidkijah poruči proroku Jeremiji po Šelemijinom sinu Jehukalu i Maasejahovom sinu, svećeniku Cefaniji: "Molim te, moli se za nas Jahvi, Bogu našem!" (4) I Jeremija je još ulazio i izlazio među narod, jer ga još ne bijahu bacili u tamnicu. (5) U međuvremenu iz Egipta krenu faraonova vojska; a kad Kaldejci, koji opsjedahu Jerusalema, čuše vijest o njima, prekidoše opsadu Jerusalema. (6) Tad proroku Jeremiji dođe riječ Jahvina: (7) "Ovako veli Jahve, Bog Israilov: Kralju jehudinskom, koji vas posla meni da me pitate, ovako kažite: 'Evo, vojska faraonova, koja vam priteče u pomoć, vratit će se u svoju zemlju egipatsku. (8) Vratit će se i Kaldejci, i borit će se protiv ovoga grada; i osvojit će ga i spaliti.' (9) Ovako veli Jahve: Ne zavaravajte se govoreći: 'Kaldejci će sigurno otići od nas', jer oni neće otići. (10) Jer i da porazite svu vojsku kaldejsku koja se bori protiv vas, i da ostanu od njih samo ranjenici, svaki u svom čadoru, oni bi ustali i spalili ovaj grad."

Jeremija u tamnici

(11) Desi se, kad kaldejska vojska prekide opsadu Jerusalema zbog faraonove vojske, (12) da Jeremija krenu iz Jerusalema u zemlju Benjaminovu da ondje dobije neki posjed među tim narodom. (13) Kad je bio kod Benjaminove kapije, ondje bijaše zapovjednik straže koji se zvao Irijah, sin Hananijina sina Šelemije; i on uhapsi proroka Jeremiju i reče: "Ti ćeš prebjeći Kaldejcima!"

(14) A Jeremija reče: "Laž! Neću prebjeći Kaldejcima"; ali ga Irijah ne htjede saslušati. Tako on uhapsi Jeremiju i odvede ga prvcima. (15) Onda se prvaci razljutiše na Jeremiju te ga istukoše, i zatvoriše ga u kuću tajnika Jonatana, koju bijahu pretvorili u zatvor. (16) Tako Jeremija dospje u tamnicu, to jest nadsvođen podrum; i ondje Jeremija ostade mnogo dana.

³⁶ Također poznat kao Jekonija ili Jehojakin.

(17) Onda kralj Cidkijah posla po njega i izvede ga; i potajno ga upita kralj na dvoru svome: "Ima li riječi od Jahve?"

A Jeremija reče: "Ima!" Onda reče: "Ti ćeš pasti u ruke kralju babilonskome!" (18) Jeremija još reče kralju Cidkijahu: "Čime sam skrivio tebi ili slugama tvojim ili narodu ovom, pa ste me u tamnicu bacili? (19) Gdje su vam onda proroci vaši koju su vam proricali: 'Kralj babilonski neće navaliti ni na vas ni na ovu zemlju?' (20) A sad, molim te, čuj, gospodaro moj, kralju; molim te, neka molba moja dopre do tebe, i ne tjeraj me da se vratim u kuću tajnika Jonatana, da ondje ne umrem." (21) Tad kralj Cidkijah izdade zapovijed, i Jeremiju odvedoše u dvorište stražarske kuće, i davahu mu svaki dan hljepčić iz Pekarske ulice, sve dok nije nestalo sveg hljeba u gradu. I Jeremija ostade u dvorištu stražarske kuće.

Jeremiju bacaju u čatrnju

38 Šefatija, sin Matanov, Gedalija, sin Pašhurov, Jukal, sin Šelemijin, i Pašhur, sin Malkijahov, čuše riječi što ih je Jeremija kazivao svem narodu: (2) "Ovako veli Jahve: Onaj ko ostane u ovome gradu umrijet će od mača, gladi i kuge, a onaj ko prijeđe Kaldecima živjet će, i dobit će svoj život kao plijen, i ostat će živ. (3) Ovako veli Jahve: Ovaj će grad zacijelo pasti u ruke vojsci kralja babilonskoga, i on će ga zauzeti."

(4) Tad prvaci rekoše kralju: "Ovog čovjeka sad treba smaknuti, jer on obeshrabruje ratnike koji su ostali u ovom gradu i sav narod govoreći im takve riječi; jer ovaj čovjek ne traži dobro ovome narodu, nego štetu."

(5) Zato kralj Cidkijah reče: "Eto, u vašim je rukama on, jer protiv vas kralj je nemoćan."

(6) Oni onda uzeše Jeremiju i uguraše ga u čatrnju kraljevića Malkijaha, koja je u dvorištu stražarske kuće; i spustiše ga konopcima. A u čatrnji ne bješe vode, već samo blato, te Jeremija u blato propade.

(7) Ali Kušanin Ebed-Melek, jedan od uškopljenika u kraljevu dvoru, ču da su Jeremiju u čatrnju strpali. I dok je kralj sjedio kod Benjaminove kapije, (8) iziđe Ebed-Melek iz kraljeva dvora te progovori kralju i reče: (9) "Gospodar moji, kralju, ovi su se ljudi ponijeli opako u svemu što su učinili proroku Jeremiji, koga su bacili u čatrnju; i on će umrijeti ondje od gladi, jer u gradu nema više hljeba."

(10) Tad kralj zapovjedi Kušaninu Ebed-Meleku: "Povedi odavde trideset³⁷ ljudi pa izvuci proroka Jeremiju iz čatrnje, dok nije umro." (11) I Ebed-Melek povede ljude pa uđe u kraljev dvor, u odaju ispod riznice, i uze odande pohabanu odjeću i iznošene dronjke te ih konopcima spusti Jeremiji u čatrnju. (12) Kušanin Ebed-Melek reče tad Jeremiji: "Metni sad ovu pohabanu odjeću i dronjke pod pazuhe ispod konopaca"; i Jeremija učini tako. (13) Tako izvukoše Jeremiju konopcima i izvadiše ga iz čatrnje, i Jeremija ostade u dvorištu stražarske kuće.

Kralj se ponovo savjetuje s Jeremijom

(14) Onda kralj Cidkijah posla po proroka Jeremiju, naredi da mu ga dovedu na treći ulaz kuće Jahvine; i reče kralj Jeremiji: "Upitat ću te nešto; nemoj mi ništa sakrivati."

(15) Jeremija tad reče Cidkijahu: "Ako ti kažem, zar me doista nećeš pogubiti? K tome, ako te posavjetujem, nećeš me poslušati."

(16) Ali kralj Cidkijah zakle se potajno Jeremiji: "Živoga mi Jahve, koji nam dade ovaj život, doista te neću pogubiti niti ću te dati u ruke ovih ljudi, koji traže tvoj život."

(17) Tad Jeremija reče Cidkijahu: "Ovako veli Jahve, Bog nad vojskama, Bog Israilov: Ako se zbilja predaš zapovjednicima kralja babilonskoga, onda ćeš živjeti, ovaj grad neće biti spaljen, a ti i ukućani tvoji preživjet ćete. (18) Ali ako se ne predaš zapovjednicima kralja babilonskoga, onda će ovaj grad pasti u ruke Kaldecima, i oni će ga spaliti, i ti sam nećeš im umaći iz ruku."

(19) Potom kralj Cidkijah reče Jeremiji: "Ja se bojim Jehudinaca koji su prebjegli Kaldecima, jer mogli bi me njima u ruke predati, pa će me zlostavljati."

(20) Ali Jeremija reče: "Neće te predati. Molim te, pokori se Jahvi u onome što ti ja govorim, da bi ti dobro bilo i da bi živ bio. (21) Ali ako i dalje budeš odbijao da se predaš, ovo je riječ koju mi je Jahve obznanio: (22) Onda gle, sve žene koje su ostale u dvoru jehudinskoga kralja bit će izvedene zapovjednicima kralja babilonskoga; i te će žene govoriti:

'Prisni prijatelji tvoji zaveli te i nadvladali;

³⁷ U jednom hebrejskom rukopisu stoji *trojicu*.

kad su ti noge u glib tonule, oni su te napustili.’

(23) Odvest će i sve žene tvoje i sinove tvoje Kaldejcima, a ni ti sam nećeš umaći njihovim rukama, nego ćeš pasti u ruke kralju babilonskome, i grad će ovaj spaljen biti.”

(24) Tad Cidkijah reče Jeremiji: “Neka niko ne sazna za ovaj razgovor, pa nećeš umrijeti. (25) Ali čuju li prvaci da sam razgovarao s tobom, pa ti dođu i kažu: ‘Reci nam sad šta si ti kazao kralju i šta je kralj tebi kazao; ne krij od nas, pa te neće mo pogubiti’, (26) onda im ti kaži: Iznio sam kralju svoju molbu da me ne tjera da se vratim u kuću Jonatanovu, da ondje ne umrem.” (27) Potom svi prvaci dođoše Jeremiji, te ga ispitivahu. A on im je odgovorio baš onim riječima koje mu kralj bješe zapovjedio; i oni prestadoše razgovarati s njim, jer se ovaj razgovor nije bio načuo. (28) I ostade Jeremija u dvorištu stražarske kuće sve do dana kad je zauzet Jerusalem.

Zauzeće Jerusalema

39 Devete godine jehudinskoga kralja Cidkijaha, u desetome mjesecu, babilonski kralj Nabukodonosor i sva vojska njegova dođoše do Jerusalema te ga opsjedahu; (2) jedanaeste godine Cidkijaha, u četvrtome mjesecu, devetoga dana toga mjeseca, probijen je gradski zid. (3) Tad svi prvaci kralja babilonskoga – Nergal Sarecer samgarski, Nebo-Sarsekim, rabsaris, Nergal Sarecer, rabmag³⁸ i svi ostali prvaci kralja babilonskoga – uđoše te sjedoše kod Srednje kapije. (4) Kad ih ugledaše, jehudinski kralj Cidkijah i svi ratnici pobjgoše i noću iziđoše iz grada preko kraljeva vrta kroz kapiju između dva zida; pobjgoše prema Arabi. (5) Ali kaldejska vojska krenu u potjeru za njima i sustiže kralja Cidkijaha u jerihonskim poljanama; i uhvatiše ga pa ga odvedoše babilonskom kralju Nabukodonosru u Riblu, u zemlju hamatsku, te ga on osudi. (6) Potom babilonski kralj pogubi Cidkijahove sinove njemu pred očima; babilonski kralj pogubi i sve plemiće jehudinske. (7) Onda Cidkijahu iskopa oči i sveza ga mjedenim lancima da ga odvede u Babilon. (8) Kaldejci još zapališe kraljev dvor i kuće naroda i porušiše bedeme jerusalemske. (9) Ostatak naroda koji ostade u gradu, bjegunce koji mu prebjgoše i ostali svi-

jet koji ostade Nebuzaradan, zapovjednik tjelesne straže, progna u Babilon. (10) Ali neke od najsiromašnijih ljudi koji nisu imali ništa Nebuzaradan, zapovjednik tjelesne straže, ostavi u jehudinskoj zemlji i dade im vinograde i polja.

Jeremija biva pošteđen

(11) I naredi babilonski kralj Nabukodonosor Nebuzaradanu, zapovjedniku tjelesne straže, za Jeremiju: (12) “Uzmi ga i dobro na nj pazi, i ne čini mu nikakva zla, nego postupaj s njime onako kako ti on kaže.” (13) I poruči Nebuzaradan, zapovjednik tjelesne straže, zajedno s rabsarisom Nebušazbanom i rabmagom Nergal Sarecerom i svim vrhovnim zapovjednicima babilonskoga kralja, (14) te poslaše ljude da izvedu Jeremiju iz dvorišta stražarske kuće; i povjeriše ga Gedaliji, sinu Ahikama, sina Šafanova, da ga odvede kući. Tako on ostade među narodom.

(15) Dok bješe zatvoren u dvorištu stražarske kuće, dođe mu riječ Jahvina: (16) “Idi i progovori Kušaninu Ebed-Meleku i reci mu: Ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: ‘Evo, ja ću ispuniti svoje riječi o ovom gradu, na nesreću, a ne na dobro; i one će se toga dana pred tobom obistinuti. (17) Ali ću tebe toga dana ja spasiti’, očituje Jahve, ‘i ti nećeš biti prepušten u ruke onih od kojih strepiš. (18) Jer ja ću te doista spasiti, i ti nećeš od mača pasti, nego ćeš dobiti svoj život kao plijen, jer si se u me uzdao’, očituje Jahve.”

Jeremija ostaje u Jehudi

40 Riječ koja dođe Jeremiji od Jahve nakon što ga Nebuzaradan, zapovjednik tjelesne straže, pusti iz Rame, kad ga, lancima svezana, uhvati među svim jehudinskim i jerusalemskim izgnanicima koji bijahu progonjeni u Babilon. (2) I zapovjednik tjelesne straže uhvati Jeremiju pa mu reče: “Jahve, Bog tvoj, obećao je ovu nesreću ovom mjestu; (3) i Jahve ju je donio i učinio baš onako kako je i obećao. Griješili ste prema Jahvi i niste slušali glasa njegova, zato vas je ovo i zadesilo. (4) Ali evo, ja te danas oslobađam iz lanaca koji su ti na rukama. Ako bi ti radije htio poći sa mnom u Babilon, hajde, a ja ću se dobro brinuti za te. Ali ako ti je draže da ne ideš sa mnom u Babilon, nemoj. Gledaj, sva je zemlja pred tobom; idi tamo gdje ti se čini dobrim i pravim da ideš. (5) Ali

³⁸ Rabsaris i rabmag – naslovi visokih zvaničnika.

ako hoćeš ostati, možeš se vratiti Gedaliji³⁹, sinu Ahikama, sina Šafanova, koga je babilonski kralj postavio nad jehudinske gradove, i ostani kod nje ga među narodom, ili idi bilo kuda gdje ti se učini pravim da ideš." I zapovjednik tjelesne straže dade mu obrok i dar te ga pusti da ide. (6) Tada Jeremija ode Gedaliji, sinu Ahikamovu, u Micpu i ostade kod njega među narodom koji je ostao u zemlji.

Urota protiv Gedalije

(7) Svi zapovjednici četa u polju, oni i ljudi njihovi, čuše kako je babilonski kralj postavio Gedaliju, sina Ahikamova, za upravitelja zemlje i kako mu je dao da vodi ljude, žene i djecu, one od najsiromašnijih u zemlji koji nisu bili prognani u Babilon. (8) I dođoše oni Gedaliji u Micpu, zajedno s Netanijim sinom Jišmaelom i Kareahovim sinovima Johananom i Jonatanom i Tanhumetovim sinom Serajahom i sinovima Efaja iz Netofe, i Maakatijevim sinom Jaazanijom, oni i ljudi njihovi. (9) Onda se Gedalija, sin Šafanova sina Ahikama, zakle njima i ljudima njihovim i reče: "Ne bojte se služiti Kaldejcima; ostanite u zemlji i služite kralju babilonskom, i bit će vam lijepo. (10) Ja ću, evo, ostati u Micpi da se zauzmem kod Kaldejaca koji nam dolaze, a vi skupite vino i ljetne plodove i ulje pa ih pohranite u sudove, i živite u gradovima koje ste preuzeli."

(11) Jednako tako i Jehudinci koji bijahu u Moabu i među sinovima Amonovim i u Edomu i u svim drugim zemljama čuše kako je babilonski kralj ostavio ostatak u Jehudi i da je nad njih postavio Gedaliju, sina Šafanova sina Ahikama. (12) Onda se svi Jevreji vratiše iz svih mjesta kamo bijahu protjerani i dođoše u zemlju Jehudinu, Gedaliji u Micpu, i skupiše vina i ljetnih plodova napretek.

(13) A Johanana, sin Kareahov, i svi zapovjednici četa u polju dođoše Gedaliji u Micpu (14) te mu rekoše: "Znaš li ti da je Baalis, kralj sinova Amonovih, poslao Jišmaela, sina Netanijina, da ti uzme život?" Ali im Gedalija, sin Ahikamov, ne povjerovala.

(15) Onda Johanana, sin Kareahov, potajno progovori Gedaliji u Micpi i reče: "Dopusti mi da odem i ubijem Jišmaela, sina Netanijina, i niko neće znati! Zašto da on ubije tebe, pa da se rasprše svi Jehudinci koji se oko tebe okupiše i propadne ostatak Jehudin?"

(16) Ali Gedalija, sin Ahikamov, reče Johananu, sinu Kareahovu: "Ne čini to, jer lažeš na Jišmaela."

Gedalija ubijen

41 U sedmome mjesecu Jišmael, sin Netanije, sina Elišamina, koji bijaše roda kraljevskoga i jedan od glavnih kraljevih prvaka, dođe s deset ljudi Gedaliji, sinu Ahikamovu, u Micpu. Dok su zajedno jeli hljeb ondje u Micpi, (2) digoše se Jišmael, sin Netanijin, i deseterica koji bijahu s njim, te posjekoše mačem Gedaliju, sina Ahikama, sina Šafana, i pogubiše onoga koga babilonski kralj bješe postavio za namjesnika u zemlji. (3) Jišmael pobi i sve Jehudince koji bijahu s Gedalijom u Micpi i Kaldejce koji se tu zatekoše, ratnike. (4) I desi se sutradan, nakon što je Gedalija ubijen, kad niko nije znao za to, (5) da osamdeset ljudi dođe iz Šekema, iz Šiloha i iz Samarije, obrijanih brada i poderanih haljina i zasječenih tijela, noseći u rukama žitne žrtve i tamjan u kuću Jahvinu. (6) Jišmael, sin Netanijin, iziđe im tada iz Micpe u susret, i plakaše dok je išao; i kad ih sreće, reče im: "Dođite Gedaliji, sinu Ahikamovu!" (7) Ali dogodi se da ih, čim dođoše u grad, Jišmael, sin Netanijin, i ljudi koji bijahu s njim poklaše i baciše u čatrnju. (8) Ali deseterica koji se među njima zatekoše rekoše Jišmaelu: "Nemoj nas pogubiti, jer mi imamo u polju sakrivene zalihe pšenice, ječma, ulja i meda." I on se suzdrža te ih ne pogubi zajedno s drugovima njihovim.

(9) A čatrnja gdje Jišmael bješe pobacao sva trupla ljudi koje je bio pobio bješe velika čatrnja⁴⁰, koju je kralj Asa napravio zbog Baaše, kralja israiljskoga; Jišmael, sin Netanijin, napuni je ubijenima. (10) Onda Jišmael zarobi sav ostatak naroda iz Micpe, kraljeve kćeri i sav narod koji ostade u Micpi, koje Nebuzaradan, zapovjednik tjelesne straže, povjeri Gedaliji, sinu Ahikamovu; tako ih Jišmael, sin Netanijin, zarobi i zaputi se da prijeđe sinovima Amonovim.

Johanana spašava narod

(11) Ali Johanana, sin Kareahov, i sve vojskovođe što bijahu s njim čuše za sve zlo koje bijaše počinio Jišmael, sin Netanijin. (12) Zato povedoše sve ljude i krenuše u boj na Jišmaela, sina Netanijina, i nađoše ga kraj velike lokve u Gibeonu. (13) I čim

³⁹ Tako je u sirjačkim rukopisima. Hebrejski je ovdje nejasan.

⁴⁰ Tako je u grčkim rukopisima. Hebrejski je nejasan.

svi ljudi koji bijahu s Jišmaelom ugledaše Johanana, sina Kareahova, i vojskovođe koje bijahu s njim, obradovaše se. (14) Tako se sav narod što ga je Jišmael bio odveo u sužanjstvo iz Micpe okrenu i vrati, te ode Johananu, sinu Kareahovu. (15) Ali Jišmael, sin Netanijin, pobježe od Johanana s osmericom ljudi i ode sinovima Amonovim. (16) Tad Johanana, sin Kareahov, i sve vojskovođe koje bijahu s njim uzeše iz Micpe sav ostatak naroda što ga on bijaše vratio od Jišmaela, sina Netanijina, nakon što ubi Gedaliju, sina Ahikamova, to jest vojnike, žene, djecu i uškopljenike, koje bijaše vratio iz Gibeona. (17) I krenuše te odsjedoše u Gerut Kimhamu, koji je blizu Betlehema, da bi nastavili put u Egipat (18) zbog Kaldejaca, jer su ih se bojali, pošto je Jišmael, sin Netanijin, ubio Gedaliju, sina Ahikamova, koga babilonski kralj bijaše postavio za namjesnika u zemlji.

Opomena da se ne ide u Egipat

42 Potom sve vojskovođe, Kareahov sin Johanana, Hošajahov sin Jecanija⁴¹ i sav svijet, i mali i veliki, pristupiše (2) i rekoše proroku Jeremiji: "Molimo te neka naša molba dopre do tebe, pa se ti moli za nas Jahvi, Bogu svome, za sav ovaj ostatak, jer ostade nas samo nekoliko od mnoštva, kako nas sad i vide oči tvoje, (3) da nam Jahve, Bog tvoj, kaže kojim putem da hodimo i šta da činimo." (4) Prorok Jeremija tad im reče: "Čuo sam vas. Evo, ja ću se pomoliti Jahvi, Bogu vašemu, po riječima vašim; i kazat ću vam sve što vam Jahve poruči. Neću vam zatajiti niti jednu riječ."

(5) Onda oni rekoše Jeremiji: "Neka Jahve bude istinoljubiv i vjeran svjedok protiv nas ako mi ne postupimo sve onako kako nam Jahve poruči po tebi. (6) Bio dobro ili zlo, mi ćemo poslušati glas Jahve, Boga svoga, kome te šaljemo, da nam bude dobro kad poslušamo glas Jahve, Boga svoga."

(7) Kad se navrší deset dana, dođe Jeremiji riječ Jahvina. (8) On tad pozva Johanana, sina Kareahova, i sve vojskovođe koji bijahu s njim i sav svijet, i male i velike, (9) te im reče: "Ovako veli Jahve, Bog Israilov, kome ste me poslali da preda nj iznesem molbu vašu: (10) Ako doista ostanete u ovoj zemlji, ja ću vas onda podići, a neću oboriti, i posadit ću vas, a neću iščupati; jer ja sam tužan zbog nesreće

koju sam vam nanio. (11) Ne bojte se kralja babilonskoga, od koga strahujete; ne bojte ga se, očituje Jahve, jer ja sam s vama da vas spasim i izbavim iz ruku njegovih. (12) I ja ću vam se smilovati, pa će vam se on smilovati i vratiti vas na zemlju vašu. (13) Ali ako ćete govoriti: 'Mi nećemo ostati u ovoj zemlji', ne pokoravajući se glasu Jahve, Boga svoga, (14) i govoreći: 'Ne, nego ćemo poći u zemlju egipatsku, gdje nećemo vidjeti rata ni čuti zvuk trube ni biti gladni hljeba, i ostat ćemo tamo' – (15) onda slušaj riječ Jahvinu, o ostatku Jehudin. Ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: Ako doista riješite otići u Egipat da tamo živite, (16) onda će vas mač kojeg se plašite stići tamo u zemlji egipatskoj, i glad od koje strepite pratit će vas u stopu tamo u Egiptu, i tamo ćete umrijeti. (17) Tako će svi ljudi koji riješe otići u Egipat da tamo žive umrijeti od mača, gladi i kuge; i neće oni imati ni preživjelih ni izbjeglih u nesreći koju ću ja na njih svaliti.

(18) Jer ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: Kao što su se moja srdžba i gnjev izlili na stanovnike Jerusalema, tako će se moj gnjev izliti i na vas kad uđete u Egipat. I postat ćete prokletstvom, užasom, kletvom i ruglom; i više nećete vidjeti ovo mjesto. (19) Jahve ti je govorio, o ostatku Jehudin: Ne idi u Egipat! Dobro znajte da vas ja danas upozoravam. (20) Jer vi ste sami sebe obmanjivali kad ste me poslali Jahvi, Bogu svome, rekavši: 'Moli se za nas Jahvi, Bogu našem; i šta god Jahve, naš Bog, kaže, ti nam kaži, a mi ćemo to učiniti.' (21) Zato sam vam ja danas rekao, ali vi ne poslušaste glasa Jahve, Boga svoga, ni u čemu što vam je on po meni poručio. (22) Zato dobro znajte da ćete umrijeti od mača, gladi i kuge na mjestu kamo želite ići da živite."

Jeremija u Egiptu upozorava na kaznu

43 Ali čim Jeremija, koga njihov Bog Jahve bješe poslao, kaza svem narodu sve riječi Jahve, Boga njihova, to jest sve ove riječi, (2) Azarija, sin Hošajahov, i Johanana, sin Kareahov, i svi oholi ljudi rekoše Jeremiji: "Lažeš! Jahve, Bog naš, nije te poslao da govoriš: 'Ne idite u Egipat da tamo živite', (3) nego tebe Baruk, sin Nerijahov, podbada protiv nas da nas prepustiš u ruke Kaldejcima, pa će nas oni pogubiti ili prognati u Babilon." (4) Tako Johanana, sin Kareahov, i sve vojskovođe i sav narod ne poslušашe glas Jahvin da ostanu u zemlji jehudinskoj. (5) Nego Johanana, sin Kareahov, i sve

⁴¹ Tako je u hebrejskom tekstu, a u grčkim rukopisima je *Azarija* (v. 43:2).

vojskovođe povedoše sav ostatak Jehudin koji se bijaše vratio od svih naroda gdje je protjeran da se nastani u zemlji jehudinskoj – (6) muškarce, žene, djecu, kraljeve kćeri i sve osobe koje Nebuzaradan, zapovjednik tjelesne straže, ostavi kod Gedalije, sina Šafanova sina Ahikama, zajedno s prorokom Jeremijom i Barukom, sinom Nerijahovim – (7) te oni dođoše u Egipat – jer ne poslušашe glas Jahvin – i stigoše sve do Tahpanhesa.

(8) Onda u Tahpanhesu dođe Jeremiji riječ Jahvina: (9) “Uzmi u ruke velikoga kamenja pa ga pred nekolicinom Jevreja sakrij u žbuku na opeci na ulazu u faraonov dvor u Tahpanhesu, (10) i reci im: Ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: Evo, ja ću poslati po slugu svoga Nabukodonosora, kralja babilonskoga, i postaviti ću njegovo prijestolje povrh ovoga kamenja što sam ga sakrio; i on će razapeti svoj baldahin preko njega. (11) I doći će i udariti na zemlju egipatsku; oni kojima bude suđena kuga bit će kugi prepušteni, oni za sužanjstvo sužanjstvu, a oni za mač maču. (12) On će⁴² zapaliti hramove bogova egipatskih; i on će ih spaliti i uzeti za sužnje. Tako će on otrijebiti zemlju egipatsku kao što pastir od ušiju trijebi svoju haljinu, i otići će odande siguran. (13) I još će polupati kamene stupove hrama Sunca u zemlji egipatskoj; i spaliti će hramove egipatskih bogova.”

Navještenje osvojenja Egipta

44 Riječ koja dođe Jeremiji za sve Jehudince što su živjeli u zemlji egipatskoj, one koji su živjeli u Migdolu, Tahpanhesu, Memfisu i zemlji Patrosu: (2) “Ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: Sami ste vidjeli svu nesreću koju sam ja sručio na Jerusalem i sve gradove jehudinske; i gle, danas su oni u ruševinama, i niko ne živi u njima, (3) zbog opačine koju su činili da mene izazovu na srdžbu, nastavljajući paliti tamjan i služiti drugim bogovima koje nisu poznavali ni oni ni vi ni očevi vaši. (4) Ali, ja sam vam svejednako slao sve sluge svoje proroke s riječima: O, ne činite tu gnusobu koja mi je mrskal!” (5) Ali oni ne poslušашe niti uha svoga prikloniše, da se okane opačine svoje, da ne pale tamjan drugim bogovima. (6) Zato se moj gnjev i srdžba moja izliše, i raspališe se u gradovima jehudinskim i po ulicama jerusa-

lemskim, te se oni pretvoriše u ruševinu i pustoš, kao što su i danas. (7) Zato sad ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: Zašto nanosite sebi veliku nepravdu odsijecajući od sebe muškarca i ženu, dijete i dojenče, iz Jehude, ne ostavljajući sebi ostatka, (8) izazivajući mene na srdžbu djelima svojih ruku, paleći tamjan drugim bogovima u zemlji egipatskoj, gdje dolazite da se nastanite, pa da budete odsječeni i postanete prokletstvom i ruglom među svim narodima na zemlji? (9) Jeste li zaboravili opačinu očeva svojih, opačinu kraljeva jehudinskih i opačinu žena njihovih, svoju opačinu i opačinu žena svojih, koju su činili u zemlji jehudinskoj i po ulicama jerusalemskim? (10) Ali oni se ni dan-danas nisu pokajali, niti se boje, i ne hode po mojoj uputi i odredbama mojim, koje sam ja postavio pred vas i očeve vaše.

(11) Zato ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: Evo, ja ću se okrenuti protiv vas na zlo, da odsijechem svu Jehudu. (12) I odvest ću ostatak Jehude koji je riješio doći u zemlju egipatsku da se ondje nastani, i svi će oni izginuti u zemlji egipatskoj; oni će pasti od mača i pomrijeti od gladi. I malo i veliko umrijet će od mača i gladi; i postat će prokletstvo, užas, kletva i ruglo. (13) I kaznit ću one koji budu živjeli u zemlji egipatskoj, kao što sam kaznio Jerusalem, mačem, glađu i kugom. (14) Tako neće biti ni izbjeglih ni preživjelih od ostatka Jehude koji je došao u zemlju egipatsku da se ondje nastani pa da se onda vrati u zemlju jehudinsku, za kojom čezne da se u nju vrati i živi; jer niko se neće vratiti osim nekoliko prognanika.” (15) Tad svi muškarci koji su bili svjesni da im žene pale tamjan drugim bogovima, zajedno sa svim ženama koje su stajale u blizini, velik zbor, i sav svijet koji je živio u Patrosu u zemlji egipatskoj odgovoriše Jeremiji: (16) “Što se tiče riječi koju si nam kazao u ime Jahvino, mi te poslušati nećemo! (17) Naprotiv, radije ćemo izvršiti svaku riječ koju smo izustili: da ćemo paliti tamjan kraljici neba i izlijevati joj žrtve ljevanice, baš onako kako smo mi sami, očevi naši, kraljevi naši i vladari naši činili u gradovima jehudinskim i po ulicama jerusalemskim; jer tad smo hljeba napretek imali i bili smo sretni i zla nismo vidjeli. (18) Ali otkako smo prestali paliti tamjan kraljici neba i izlijevati joj žrtve ljevanice, oskudijevamo u svemu i umiremo od mača i gladi.”

⁴² Tako je u grčkim, sirjačkim i latinskim rukopisima, a u hebrejskom tekstu *Ja* ću.

(19) “A kad smo palile tamjan kraljici neba”, rekoše žene⁴³, “i izlijevale joj žrtve ljevanice, jesmo li bez muževa svojih njoj pravile kolače u liku njenom i izlijevale joj žrtve ljevanice?”

Nesreća za idolopoklonike

(20) Tad Jeremija reče svem narodu, muškarcima i ženama, baš svem svijetu koji mu je tako odgovarao: (21) “Tamjan koji ste palili u gradovima jehudinskim i po ulicama jerusalemskim vi i očevi vaši, kraljevi vaši i vladari vaši, i narod u zemlji, zar se njega nije Jahve sjetio i nije li mu sve to na um palo? (22) Zato Jahve više nije mogao trpjeti zlodjela vaša, gnusobe koje ste činili; zato je vaša zemlja postala ruševinom, užasom i prokletstvom, nenastanjenom, kao što je i danas. (23) Jer palili ste tamjan i grijehili prema Jahvi, i niste slušali glasa Jahvina niti hodili po zakonu njegovu, odredbama njegovim i svjedočanstvima njegovim, zato vas je zadesila ova nesreća, kao i danas.”

(24) Potom Jeremija reče svim ljudima i svim ženama: “Čujte riječ Jahvinu, svi Jehudinci koji ste u zemlji egipatskoj, (25) ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov: Vi i žene vaše, vi ste ispunili rukama ono što ste kazali ustima: ‘Mi ćemo sigurno izvršiti svoje zavjete kojima smo se obavezali: da ćemo paliti tamjan kraljici neba i izlijevati joj žrtve ljevanice. Nastavite i potvrdite svoje zavjete, i zacijelo izvršite zavjete svoje! (26) Ipak, čujte riječ Jahvinu, svi Jehudinci koji živite u zemlji egipatskoj: Evo, zaklinjem se velikim imenom svojim, veli Jahve, nikad više ime moje neće biti zazvano ustima bilo kojeg Jehudinca u svoj zemlji egipatskoj koji kaže: ‘Tako mi živoga Gospoda Jahve.’ (27) Evo, ja bdijem nad njima, na zlo, a ne na dobro, i svi će Jehudinci koji su u zemlji egipatskoj pomrijeti od mača i gladi, sve dok ih potpuno ne nestane. (28) Onih koji izbjegnu maču malo će se vratiti iz zemlje egipatske u zemlju jehudinsku. Onda će sav ostatak Jehude koji je otišao u zemlju egipatsku da se tamo nastani znati čija će riječ vrijedjeti, moja ili njihova. (29) Ovo će vam biti znak, očituje Jahve, da ću vas ja kazniti na ovome mjestu, da biste znali da će se moje riječi protiv vas doista ispuniti. (30) Ovako veli Jahve: Evo, ja ću predati faraona Hofru, kralja egipatskoga, u ruke dušmanima njegovim i

u ruke onima koji traže njegov život, baš kao što sam Cidkijaha, kralja jehudinskoga, predao u ruke Nabukodonosora, kralja babilonskoga, dušmanina njegova koji je tražio njegov život.”

Poruka Baruku

45 Evo poruke koju je prorok Jeremija kazao Baruku, sinu Nerijinu, kad je on zapisao ove riječi u svitak onako kako mu je u pero kazivao Jeremija, četvrte godine Jehojakima, sina Jošijahova, kralja jehudinskoga: (2) “Ovako ti, o Baruš, veli Jahve, Bog Israilov: (3) Ti si rekao: ‘Ah, teško meni! Jer Jahve mojoj boli dodade tugu; umorio sam se od stenjanja i nisam našao mira.’ (4) Ovako mu ti kaži: Ovako veli Jahve: Gle, ono što sam sagradio porušit ću, a ono što sam posadio iščupat ću, to jest čitavu zemlju. (5) A ti, tražiš li za se velike stvari? Ne traži ih, jer, gle, ja ću navaliti nesreću na sve ljude, očituje Jahve, ‘ali ću tebi dati život tvoj kao plijen na svakome mjestu gdje odeš.’”

Predskazanje faraonova poraza

46 Ono što dođe proroku Jeremiji kao riječ Jahvina o narodima.

(2) O Egiptu, o vojsci faraona Neka, kralja egipatskoga, koja bijaše kod rijeke Eufrata u Karkemišu, koju kralj Nabukodonosor potuče četvrte godine Jehojakima, sina Jošijahova, kralja jehudinskoga:

(3) “Pripremite štitove, okrugle i duge, i naprijed u boj!

(4) Upregnite konje,

uzjašite ate,

i zauzmite položaje s kacigama na glavama!

Naoštrite koplja,

obucite oklope ljuskave!

(5) Zašto ih vidim užasnute?

Povlače se,

a junaci njihovi potučeni su,

i dadoše se u bijeg,

ne okrećući se natrag;

užas na sve strane!”

očituje Jahve.

(6) Neka brzi ne umakne

niti snažni ne utekne;

na sjeveru kraj rijeke Eufrata

oni posrtaču i padaju.

(7) Ko se to diže poput Nila,

kao rijeke čije se vode talasaju?

⁴³ Ove riječi rekoše žene preuzete su iz sirjačkih rukopisa; nema ih u hebrejskom tekstu.

(8) Egipat se diže poput Nila,
baš kao rijeke čije se vode talasaju;
i on reče: “Ja ću se dići i prekriti zemlju;
zacijelo ću uništiti gradove i stanovnike njegove.”

(9) Konji, uspnite se, i kola, vozite ludo,
neka junaci koračaju naprijed;
Kuš i Put, koji nosite štit,
i Ludijci, koji nosite i natežete luk.

(10) Jer taj dan pripada Gospodu Jahvi nad vojskama,

dan osvete, da se on neprijateljima svojim osveti;
i mač će žderati pa se nasititi,
i napit će im se krvi do mile volje;
jer desit će se klanje za Gospoda Jahvu nad vojskama

u zemlji sjevernoj uz rijeku Eufrat.

(11) Uziđi u Gilead i pribavi balzama,
djevice, kćeri egipatska!

Uzalud si mnoge lijekove uzimala;
nema ti ozdravljenja.

(12) Narodi su čuli za tvoju sramotu,
i tvoga vapaja puna je zemlja;
jer borac se o borca spotiče,
i obojica zajedno padaju.

(13) Ovo je riječ koju Jahve progovori proroku Jeremiji o dolasku babilonskoga kralja Nabukodonosora da udari na zemlju egipatsku:

(14) “Objavite u Egiptu i proglasite u Migdolu,
proglasite i u Memfisu i Tahpanhesu;
kažite: ‘Zauzmi položaj i spremi se,
jer mač će požderati one oko tebe.’

(15) Zašto Apis pobježe?
Zašto se tvoj bik ne othrvava?⁴⁴

Zato što ga je Jahve oborio.

(16) Oni su neprestano posrtali;
i jedni su preko drugih padali.
Onda rekoše: ‘Ustajte! I vratimo se narodu svome i u domovinu svoju,
daleko od mača tlačiteljskog.’

(17) Ondje povikaše: ‘Faraon, kralj egipatski, samo je hvalisavac;

on je propustio priliku!’

(18) Tako mi života moga”, očituje Kralj,
kome je ime Jahve nad vojskama,
“doista, doći će jedan koji se pomalja kao Tabor među gorama,
ili kao Karmel uz more.

(19) Spremi svoju prtljagu za izgnanstvo,

o ti što obitavaš u Egiptu,
jer Memfis će opustjeti;
i spaljen će biti, i nenaseljen.

(20) Egipat je lijepa junica,

ali sa sjevera dolazi obad – on dolazi!

(21) I njegovi su plaćenici u njegovoj sredini
kao ugojena telad,

jer čak su se i oni okrenuli i pobjegli zajedno;
nisu se mogli oprijeti.

Jer zadesio ih je dan nesreće njihove,
vrijeme kazne njihove.

(22) On sikće kao zmija što sine;
jer oni koračaju sa svom silom
i navaljuju na nj kao drvosječe sa sjekirama.

(23) Posjeći će mu šumu”, očituje Jahve,
“iako je nepregledna.

Jer više ih je nego skakavaca.

(24) Kći egipatska osramočena će biti,
prepuštena u ruke narodu sa sjevera.”

(25) Jahve nad vojskama, Bog Israilov, kaže: “Evo, ja ću kazniti Amona tepskoga⁴⁵ i faraona i Egipat zajedno sa svim njegovim bogovima i njegovim kraljevima, baš faraona i one koji se u nj uzdaju.

(26) Ja ću ih predati u ruke onima što traže njihov život, baš u ruke Nabukodonosoru, kralju babilonskome, i njegovim slugama. Ali poslije toga Egipat će naseljen biti kao u stare dane”, očituje Jahve.

(27) “A ti, Jakove, slugo moja, ne boj se,
i ne budi potišten, o Israile!

Jer, gle, ja ću tebe izdaleka spasiti,
i potomke tvoje iz zemlje sužanjstva;
i Jakov će se vratiti i živjet će nesmetano
i sigurno, ni od kog on neće strepjeti.

(28) O Jakove, slugo moja, ne boj se”, očituje Jahve,
“jer ja sam s tobom.

Ta ja ću dokrajčiti sve narode
među koje sam te prognao,
ali tebe dokrajčiti neću,
nego ću te pravedno kazniti,
i nipošto te neću nekažnjena pustiti.”

Proročanstvo protiv Filistine

47 Ono što dođe proroku Jeremiji kao riječ
Jahvina o Filistincima prije nego što faraon osvoji Gazu. (2) Ovako veli Jahve:
“Evo, dići će se vode sa sjevera,

⁴⁴ Apis je bio drevni egipatski bog, prikazan u obličju bika.

⁴⁵ Teba je bila prijestonica donjeg Egipta, a Amon njezin vrhovni bog.

i postat će bujica obilna,
 i preplavit će zemlju i sve izobilje njeno,
 grad i one koji u njemu žive;
 i zavapit će ljudi,
 i zakukat će svaki stanovnik zemlje.
 (3) Zbog tutnja kopita njegovih pastuha u kasu,
 zbog štropota njegovih kola i treske njegovih točkova,
 očevi se ne okreću za djecom svojom,
 jer su im ruke oslabjele,
 (4) zbog dana koji dolazi
 da Filistinca zatre,
 da od Tire i Sidona odsiječe
 svakog preostalog saveznika;
 jer Jahve će zatrti Filistinca,
 ostatak s otoka Kaftorovog.
 (5) Gaza je očelavjela;
 Aškelon je zamuknuo.
 O ostače doline⁴⁶ njihove,
 dokle ćeš se zasijecati?
 (6) Ah, maču Jahvin,
 dokle se nećeš smirivati?
 Povuci se u svoje korice;
 otpočini i miran ostani.
 (7) Kako da se smiri
 kad mu je Jahve izdao naredbu?
 Na Aškelon i na obalu mora –
 tamo mu je on odredbu izdao.”

Proročanstvo protiv Moaba

48 O Moabu ovako veli Jahve nad vojskama,
 Bog Israilov:
 “Teško Nebu, jer razoren je;
 posramljen je Kirjatajim, osvojen je;
 utvrda je posramljena i skršena.
 (2) Nema više slave Moabove;
 u Hešbonu mu nesreću skovaše:
 ‘Hajde da ga zatremo, da ne bude narod!’
 I ti ćeš, Madmene, biti ušutkan;
 mač će te goniti.
 (3) Iz Horonajima čuje se vika:
 ‘Pustošenje i propast velika!’
 (4) Moab je slomljen,
 razliježe se vapaj djece njegove.
 (5) Jer uz uspon Luhit
 uspinjat će se plačući neprestano;
 jer na nizbrdici Horonajima
 čuli su mučan vapaj propasti.

(6) Bježite, živote spašavajte,
 da budete kao smreka u pustinji.
 (7) Jer uzdao si se u svoja postignuća i blago,
 bit ćeš i ti osvojen;
 i Kemoš⁴⁷ će otići u izgnanstvo
 zajedno sa svojim svećenicima i svojim vladarima.
 (8) Zatiratelj će doći u svaki grad,
 tako da nijedan grad neće izmaći;
 bit će razorena i dolina,
 i visoravan bit će uništena,
 onako kako je Jahve rekao.
 (9) Dajte krila Moabu,
 jer će odletjeti;
 i opustjet će gradovi njegovi,
 u njima neće stanovnika biti.
 (10) Proklet bio ko nemarno obavlja Jahvin posao,
 i proklet bio ko svoj mač zauzdava od krvi.
 (11) Moab uživa u miru od mladosti;
 i nesmetano živi, kao vino na svom talogu,
 i nije prelijevan iz posude u posudu,
 niti je išao u izgnanstvo.
 Zato je u njemu okus ostao,
 i miris mu se nije promijenio.
 (12) Zato, evo, dolaze dani”, očituje Jahve, “kad ću
 mu ja poslati one koji prevrću posude, pa će ga oni
 prevrnuti, i ispraznit će sudove njegove i polupati
 krčage njegove. (13) I Moab će se postidjeti Ke-
 moša, kao što se kuća Israilova postidjela Betela,
 uzdanice svoje.
 (14) Kako možete reći: ‘Mi smo ratnici silni
 i junaci?’
 (15) Moab je uništen, i popeli su se u gradove njegove;
 i njegovi najbolji mladići sišli su na klanje”,
 očituje Kralj, kojemu je ime Jahve nad vojskama.
 (16) “Propast Moabova uskoro će doći,
 i nesreća njegova brzo se primiće.
 (17) Žalite ga, svi koji živite oko njega,
 i svi koji znate ime njegovo;
 kažite: ‘Kako se slomilo snažno žezlo,
 štap sjajni!’
 (18) Sidi sa slave svoje
 i sjedi na sprženo tlo,
 o ti koji obitavaš u Dibonu,
 jer zatiratelj Moaba na te navali,
 utvrde tvoje on poruši.
 (19) Stani uz cestu i drži stražu,
 o stanovniče Aroera;
 pitaj onoga koji izmiče i onu koja bježi

⁴⁶ Ili snage.

⁴⁷ Kemoš je bio bog moapskoga naroda.

i kaži: 'Šta se dogodilo?'

(20) Moab je posramljen, jer je skršen.

Kukajte i vapite;

objavite kraj Arnona

da je Moab uništen.

(21) Sud stiže i visoravan, Holon, Jahcu i Mefaat,

(22) Dibon, Nebo i Bet-Diblatajim,

(23) Kirjatajim, Bet-Gamul i Bet-Meon,

(24) Keriot, Bocru i sve gradove zemlje moapske, daleko i blizu.

(25) Moabu je rog odsječen

i ruka mu slomljena", očituje Jahve.

(26) "Opijte ga, jer se on uzobijesti prema Jahvi;

zato će se Moab valjati u svojoj bljivotini,

te će i njega ismijavati.

(27) A nisi li ti ismijavao Israila?

I je li on uhvaćen među lopovima?

Jer kad god o njemu govoriš,

mašeš glavom prezrivo.

(28) Napustite gradove i obitavajte u stijenama,

o stanovnici Moaba,

i budite kao golubica što se gnijezdi

na rubovima usta ponora.

(29) Čuli smo za ponos Moabov – on je veoma ponosan –

za uznositost njegovu, gordost njegovu, njegovu oholost i samouzdizanje.

(30) Ja znam njegov bijes", očituje Jahve,

"ali uzalud je;

njegova hvalisanja beskorisna su.

(31) Zato ću kukati za Moabom,

baš za svim Moabom vrištati ću;

tugovat ću za ljudima Kir-Heresa.

(32) Više nego za Jazerom

plakat ću za tobom, o lozo sibmaška!

Tvoje vitice pružahu se preko mora,

one sezahu sve do Jazera⁴⁸;

na tvoje ljetne plodove i berbu grožđa

navali uništitelj.

(33) Tako nestade radosti i veselja

u rodnom polju, baš u zemlji moapskoj.

I ja zaustavih vino iz tijeskova;

niko neće gaziti klićući,

vriska neće biti puna radosti.

(34) Vriska u Hešbonu čut će se sve do Elealea, sve

do Jahaca dižu glasove svoje, od Coara pa sve do

Horonajima i Eglat-Šelišije;

jer će i vode nimrimske opustjeti.

(35) Ja ću dokrajčiti Moaba", očituje Jahve,

"onoga koji prinosi žrtvu na uzvisini

i onoga koji pali tamjan svojim bogovima.

(36) Zato mi srce poput frula tuguje za Moabom;

poput frula srce mi tuguje i za ljudima Kir-Heresa.

Zato oni izgubiše obilje koje su stekli. (37) Jer

svaka je glava čelava i svaka brada podrezana; na

svim su rukama posjekotine, a na krstima kostri-

jet. (38) Na svim vrhovima moapskih kuća i po

ulicama žalost posvuda; jer ja sam slomio Moaba

kao posudu neželjenu", očituje Jahve. (39) "Kako je

smrskan! Kako su kukali! Kako je Moab leđa okre-

nuo – posramio se! Stoga će Moab postati ruglo i

užas svim svojim susjedima."

(40) Jer ovako veli Jahve:

"Gle, jedan će letjeti brzo kao orao

i širiti krila na Moaba.

(41) Keriot je osvojen

i utvrde su zauzete,

pa će srca moapskih junaka toga dana

biti kao srce žene u porođajnim mukama.

(42) Moab će biti uništen kao narod

jer se uzobijestio prema Jahvi.

(43) Užas, jama i stupica čekaju te,

o stanovniče Moaba", očituje Jahve.

(44) "Ko umakne užasu

past će u jamu,

a ko se iz jame izvere

upast će u stupicu;

jer ja ću navaliti na nj, baš na Moab,

godinu njihove kazne", očituje Jahve.

(45) "U sjeni hešbonskoj

nemoćni stoje bjegunci;

jer vatra suknu iz Hešbona

i plamen iz sredine Sihona,

pa proguta čelo Moabu

i kožu s tjemena bučnih.

(46) Teško tebi, Moabe!

Izginuo je narod Kemošev;

jer sinove tvoje odvedoše zarobljene

i kćeri tvoje u sužanjstvo.

(47) Ipak, ja ću vratiti sreću Moabu

u kasnije dane", očituje Jahve.

Dovde je sud o Moabu.

Proročanstvo o Amonu

49 O sinovima Amonovim ovako veli Jahve:
"Zar Israil nema sinova?"

⁴⁸ U dvama hebrejskim rukopisima i u grčkim stoji *Jazera*, a u ostalim hebrejskim rukopisima *Jazerova mora*.

I zar nema nasljednika?

Zašto je onda Milkom⁴⁹ zaposjeo Gad i narod se njegov nastanio u njegovim gradovima?

(2) Zato, evo, dolaze dani”, očituje Jahve, “kad ću ja učiniti da se začuje bojna truba protiv Rabe⁵⁰ sinova Amonovih; i ona će postati gomilom pustom, i naselja će njena gorjeti.

Tada će Israil zaposjesti svoje posjednike”, veli Jahve.

(3) “Kukaj, Hešbone, jer Aj je uništen! Vapite, kćeri rapske, kostrijeću se opašite i naričite, i jurite tamo-amo među zidinama; jer Milkom će otići u izgnanstvo, zajedno sa svećenicima i vladarima svojim.

(4) Kako se samo hvališ snagom⁵¹ svojom! Propada snaga tvoja, kćeri odmetnice,

koja se uzdaš u svoje blago i govoriš: ‘Ko će na me navaliti?’

(5) Evo, ja ću na te užas navaliti”, očituje Gospod Jahve nad vojskama, “odasvud oko tebe;

i svako od vas bit će naglavačke istjeran, i neće biti nikoga da bjegunce skupi.

(6) Ali poslije ću ja vratiti sinove Amonove iz izgnanstva”, očituje Jahve.

Proročanstvo protiv Edoma

(7) O Edomu ovako veli Jahve nad vojskama:

“Zar više nema mudrosti u Temanu? Je li u razboritih nestalo dobra savjeta?

Je li mudrost njihova iščezla?

(8) Bježite, vratite se, nastanite se u dubinama, o stanovnici Dedana, jer ja ću sručiti nesreću na Esava⁵² u vrijeme kad ga budem kažnjavao.

(9) Da ti dođu oni koji beru grožđe, zar oni ne bi ostavili pabirke? Da lopovi dođu noću,

pljačkali bi dok im ne bude dosta.

⁴⁹ U grčkim, sirjačkim i latinskim rukopisima stoji *Milkom*, a u hebrejskom tekstu *njihov kralj*.

⁵⁰ Raba je bila prijestonica Amonaca.

⁵¹ Ili *dolinom*.

⁵² Drugo ime za edomski narod.

(10) A ja sam Esava razgolio, skrovišta sam mu otkrio, pa se on ne može sakriti;

potomstvo je njegovom zatrtu zajedno s braćom njegovom i susjedima njegovim, i njega više nema.

(11) Ostavi siročad svoju, ja ću ih držati u životu; i neka se tvoje udovice u me uzdaju.”

(12) Jer ovako veli Jahve: “Gle, oni kojima nije dođeno da popiju pehar zacijelo će ga popiti, i jesi li ti taj koji će nekažnjen proći? (13) Jer ja sam se sobom zakleo”, očituje Jahve, “da će Bocra⁵³ postati užasom, ruglom, ruševinom i prokletstvom; i svi njezini gradovi pretvorit će se u vječne razvaline.”

(14) Ja sam čuo poruku od Jahve, i poslan je izaslanik među narode:

“Okupite se i navalite na nju, i ustajte u boj!”

(15) “Jer, gle, ja sam te učinio malim među narodima,

prezrenim među ljudima.

(16) Užas koji ti ulivaš

i uznosito srce tvoje zaveli su te, o ti koji živiš u raspuklinama u stijeni, koji si zauzeo vis brdski.

Iako praviš svoje gnijezdo visoko kao orao, ja ću te odande oboriti”, očituje Jahve.

(17) Edom će postati užasom; ko god kraj njegov prođe zaprepastit će se i siktati zbog svih rana njegovih. (18) Kao kad su uništeni Sodoma i Gomora i susjedi njihovi”, govori Jahve, “niko tamo neće živjeti, niti će u njemu sin čovječiji stanovati.

(19) Gle, kao lav koji izlazi iz guštare jordanske na pašnjak vječno natapan, ja ću začas otjerati Edoma iz njegove zemlje, i postaviti ću nad njega onoga koga ja izaberem. Jer ko je poput mene, i ko će mene pozvati na sud? I ko je onda pastir koji se meni može oprijeti?”

(20) Zato čujte šta je Jahve naumio protiv Edoma i nakanio protiv stanovnika Tema-na: doista, odvući će ih, čak i one male iz stada; doista, on će opustošiti njihov pašnjak zbog njih.

(21) Zemlja će se potresti od udara njihova pada. Vapaj će se čuti do Trstenoga mora. (22) Gle, on će se dići i oboriti kao orao i raširiti krila svoja nad Bocrom; i srca edomskih junaka toga dana bit će kao srce žene u porodajnim mukama.

(23) Gle, on će se dići i oboriti kao orao i raširiti krila svoja nad Bocrom; i srca edomskih junaka toga dana bit će kao srce žene u porodajnim mukama.

(24) Gle, on će se dići i oboriti kao orao i raširiti krila svoja nad Bocrom; i srca edomskih junaka toga dana bit će kao srce žene u porodajnim mukama.

(25) Gle, on će se dići i oboriti kao orao i raširiti krila svoja nad Bocrom; i srca edomskih junaka toga dana bit će kao srce žene u porodajnim mukama.

⁵³ Bocra je bila prijestonica Edomaca.

Proročanstvo protiv Damaska

(23) O Damasku:

“Hamat i Arpad posramljeni su,
jer čuli su lošu vijest;
oni su obeshrabreni.

Uznemireni su kao more⁵⁴
koje se smiriti ne može.

(24) Damask je onemoćao;
u bijeg je udario,
i strah ga je spopao;
nevolja i žiganje obuzeli ga
kao porodilju.

(25) Kako je⁵⁵ napušten grad slavni,
grad radosti moje!

(26) Zato će mladići njegovi popadati po ulicama
njegovim,
i svi će ratnici biti ušutkani toga dana”, očituje Ja-
hve nad vojskama.

(27) “Ja ću zapaliti bedem Damaska,
i vatra će progutati utvrde Ben-Hadadove.”

Proročanstvo protiv Kedara i Hacora

(28) O Kedar u kraljevstvima hacorskim, koje je
potukao babilonski kralj Nabukodonosor. Ovako
veli Jahve:

“Ustajte, gore u Kedar pođite
i uništite sinove istoka.

(29) Otmite čadore njihove i stada njihova,
njihova čadorska krila, sva njihova dobra i deve
njihove;

i začut će se vika: ‘Užas odasvud!’

(30) Bježite, umaknite! Nastanite se u dubinama,
o stanovnici Hacora”, očituje Jahve,
“jer je Nabukodonosor, kralj babilonski, skovao
nakanu protiv vas
i smislio spletku protiv vas.

(31) Ustajte, krenite gore na narod koji uživa u
miru,
koji živi u sigurnosti”, očituje Jahve,
“koji nema ni kapija ni rešetki,
koji živi sam.

(32) Deve njihove bit će plijen,
i njihova mnoga stoka grabež,
i rastjerat ću ja u sve vjetrove one obrijanih slje-
počnica;

i odasvud ću ja na njih nesreću navaliti”, očituje
Jahve.

(33) “Hacor će postati skrovište šakalima,
pustoš dovijeka;
niko neće tamo živjeti,
niti će sin čovječiji u njemu stanovati.”

Proročanstvo protiv Elama

(34) Ono što dođe kao riječ Jahvina proroku Jere-
miji o Elamu, u početku vladavine jehudinskoga
kralja Cidkijaha:

(35) “Ovako veli Jahve nad vojskama:
Evo, ja ću slomiti luk Elamov,
njegovo oružje najjače.

(36) Ja ću navaliti na Elama četiri vjetra
s četiri kraja neba,

i raspršit ću ga u sve ove vjetrove;
i neće biti naroda

kome izgnanici Elamovi neće otići.

(37) Tako ću smrskati Elamce pred njihovim duš-
manima

i pred onima koji traže živote njihove;

i sručit ću na njih nesreću,

baš žestoku srdžbu svoju, očituje Jahve,

i poslat ću mač za njima
dok ih ne zatrem.

(38) Onda ću postaviti svoje prijestolje u Elamu
i uništiti u njemu kralja i prvake,
očituje Jahve.

(39) Ali dogodit će se u posljednjim danima
da ću ja vratiti Elama iz izgnanstva”,
očituje Jahve.

Proročanstvo protiv Babilona

50 Riječ koju Jahve progovori o Babilonu, ze-
mlji kaldejskoj, preko proroka Jeremije:

(2) “Objavite i proglasite među narodima.

Dignite bajrak i proglasite.

Ne tajite, nego recite:

‘Babilon je zauzet,

Bel je postidjen, Marduk je smrskan⁵⁶;

posramljeni su likovi njegovi,

razmrskani kumiri njegovi.’

(3) Jer sa sjevera dođe na nj narod;

on će mu zemlju opustošiti,

i u njoj neće biti stanovnika.

I ljudi i zvijeri pobjeći će i otići.”

⁵⁴ Ili kao u moru.

⁵⁵ Tako je u latinskim rukopisima, a u hebrejskim *nije*.

⁵⁶ Bel i Marduk imena su najznačajnijih babilonskih bogova.

(4) "U te dane i u to vrijeme", očituje Jahve, "doći će sinovi Israilovi, i oni i sinovi Jehudini; ići će plačući, i Jahvu će, Boga svoga, oni tražiti.

(5) Pitat će za put na Cion, okrećući lica onamo; doći će da se pridruže Jahvi u vječnom savezu koji se neće zaboraviti.

(6) Kao izgubljene ovce postade narod moj; pastiri ih njihovi odvedoše s pravog puta. Navedoše ih da skrenu na planine; s planine na brdo išli su i zaboravili gdje im je počivalište.

(7) Ko ih je god našao proždiraio ih je; i rekoše protivnici njihovi: 'Nismo mi krivi, jer su oni zgriješili prema Jahvi, prebivalištu istinskom, baš Jahvi, nadi očeva svojih.'

(8) Bježite iz Babilona i iziđite iz zemlje kaldejske; i budite kao jarci na čelu stada.

(9) Jer, gle, ja ću dići i dovesti na Babilon mnoštvo velikih naroda iz zemlje sjeverne, i oni će protiv njega postrojiti redove bojne; odande će on biti osvojen. Njihove strijele bit će kao u iskusna ratnika koji se ne vraća praznih ruku.

(10) Kaldeja će postati plijenom; svi koji je budu pljačkali nasitit će se", očituje Jahve.

(11) "Iako se vi radujete, iako klićete, o vi koji pljačkate baštinu moju, iako poskakujete kao junica što vrše i ržete kao pastusi,

(12) vaša majka bit će vrlo posramljena, ona koja vas je rodila bit će ponižena. Gle, bit će posljednja među narodima, pustoš, spržena zemlja i pustinja.

(13) Zbog ogorčenja Jahvina neće biti naseljena, nego potpuno pusta; ko god prođe kraj Babilona zgrozit će se i zviždat će zbog svih njegovih rana.

(14) Postrojite sa svih strana svoje redove bojne protiv Babilona, svi koji luk napinjete; gađajte ga, ne štedite strijele, jer je on zgriješio prema Jahvi.

(15) Odasvud dignite bojni poklič protiv njega! On se predao, kule mu padoše, bedemi mu se porušile. Jer ovo je osveta Jahvina:

osvetite mu se; kako je on drugima činio, tako i vi njemu učinite.

(16) Odsijecite od Babilona sijača i onoga koji zamahuje srpom u vrijeme žetve; pred mačem tlačiteljskim svako će se od njih vratiti narodu svome i svako će od njih pobjeći u zemlju svoju.

(17) Israil je raštrkano stado, lavovi ga rastjeraše. Prvi koji ga proždrije bješe kralj asirski, a ovaj posljednji koji mu polomi kosti Nabukodonosor je, kralj babilonski.

(18) Zato ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov:

Evo, ja ću kazniti kralja babilonskoga i zemlju njegovu, baš kao što sam kaznio i kralja asirskoga.

(19) Vratit ću Israila na njegov pašnjak, i on će pasti po Karmelu i Bašanu, i duša će mu se nasititi u brdovitom kraju Efrajimovom i u Gileadu.

(20) U te dane i u to vrijeme, očituje Jahve, tražit će se opačina Israilova, ali je neće biti, i grijesi Jehudini, ali se neće naći, jer ja ću oprostiti onima koje sam ostavio kao ostatak.

(21) Na zemlju meratajmsku⁵⁷, na nju gore kreni, i na stanovnike Pekoda⁵⁸, ubijaj i potpuno ih zatri", očituje Jahve, "i učini sve onako kako sam ti ja zapovjedio.

(22) Bojna vika nastade u zemlji, i propast velika.

(23) Kako je malj cijele zemlje posječen i slomljen! Kako Babilon postade užasom među narodima!

(24) Ja ti postavih stupicu, te se i ti uhvati, o Babilone, ali nisi znao; otkriven si i uhvaćen, jer si se upustio u sukob s Jahvom."

(25) Jahve je otvorio svoju oružarnicu i iznio oružje ogorčenja svoga, jer to je djelo Gospoda Jahve nad vojskama u zemlji kaldejskoj.

⁵⁷ Meratajim znači dvostruka pobuna.

⁵⁸ Pekod znači kazna.

(26) Navalite na nju iz krajeva najudaljenijih;
 otvorite hambare njezine,
 zgrnite je kao gomilu žita
 i potpuno je uništite;
 neka od nje ništa ne ostane.
 (27) Posijecite mačem sve njezine junce;
 neka siđu na klanje!
 Teško njima, jer došao je njihov dan,
 vrijeme kazne njihove.
 (28) Čuje se glas bjegunaca i prognanika iz zemlje
 babilonske
 koji objavljuje na Cionu osvetu Jahve, Boga našega,
 osvetu za njegov hram.
 (29) "Sazovite strijelce protiv Babilona,
 sve oni koji napinju luk:
 utaborite se sa svake strane njegove,
 neka mu ne bude spasa.
 Platite mu po djelu njegovu;
 sve onako kako je on radio, tako mu učinite;
 jer on je oholo prkosio Jahvi,
 Svetom Israilovom.
 (30) Zato će mladići njegovi popadati po ulicama
 njegovim,
 i svi njegovi ratnici bit će ušutkani toga dana", oči-
 tuje Jahve.
 (31) "Gle, ja sam protiv tebe, o oholi",
 očituje Gospod Jahve nad vojskama,
 "jer tvoj je dan došao,
 vrijeme kad ću te ja kazniti.
 (32) Oholi će posrnuti i pasti,
 a nikog neće biti da ga podigne;
 i ja ću zapaliti njegove gradove
 i vatra će progutati svu njegovu okolicu."
 (33) Ovako veli Jahve nad vojskama:
 "Potlačeni su sinovi Israilovi,
 a i sinovi Jehudini;
 i svi koji ih uzeše za sužnje držali su ih čvrsto,
 nisu ih htjeli pustiti.
 (34) Snažan je Otkupitelj njihov, Jahve nad vojska-
 ma njemu je ime;
 on će svesrdno zastupati njihov slučaj,
 da bi donio mir zemlji,
 a nemir stanovnicima Babilona.
 (35) Mačem na Kaldejce", očituje Jahve,
 "i na stanovnike Babilona
 i na njegove prvake i na njegove mudrace!
 (36) Mačem na svećenike vračare, neka polude!
 Mačem na njegove junake, neka budu zatrti!
 (37) Mačem na njegove konje i kola njegova
 i na sve tuđince u njegovoj sredini,

neka budu kao žene!
 Mačem na njegove riznice, neka budu opljačkane!
 (38) Sušom⁵⁹ na njegove vode, neka presahnu!
 Jer to je zemlja kumira,
 i njih zaludiše kipovi strašni.
 (39) Zato će ondje pustinjski stvorovi živjeti zajed-
 no sa šakalima;
 i nojevi će u njemu obitavati,
 i u njemu se nikad više niko neće nastaniti,
 niti će u njemu obitavati od naraštaja do naraštaja.
 (40) Kao kad je Bog razorio Sodomu i Gomoru
 i susjede njihove", očituje Jahve,
 "nijedan čovjek tamo neće živjeti,
 niti će ijedan sin čovječiji u njemu stanovati.
 (41) Evo dolazi narod sa sjevera,
 i velik će se puk i kraljevi mnogi
 dići iz dalekih krajeva zemaljskih.
 (42) Oni drže luk i koplje;
 okrutni su i nemilosrdni.
 Glas njihov buči kao more;
 i oni jašu na konjima,
 kao jedan postrojani za boj
 protiv tebe, kćeri babilonska.
 (43) Kralj babilonski ču vijest o njima,
 i ruke mu se ovjesiše;
 tjeskoba ga spopade,
 bol kao u porodilje.
 (44) Gle, kao lav koji dolazi iz guštare jordanske
 na pašnjak vječno natapan,
 ja ću ih začas otjerati s njega,
 i postaviti ću nad njega onoga koga ja izaberem.
 Jer ko je poput mene,
 i ko će mene pozvati na sud?
 I ko je onda pastir koji može preda me stati?"
 (45) Zato čujte šta je Jahve naumio protiv Babilona
 i nakanio protiv zemlje kaldejske:
 doista, odvući će ih, čak i one male iz stada;
 doista, on će opustošiti pašnjak njihov zbog njih.
 (46) Od glasa: "Babilon je osvojen!" –
 zemlja će se potresti
 i čut će se vika među narodima.

51 Ovako veli Jahve:
 "Gle, ja ću dići na Babilon
 i na stanovnike Leb-Kamaja⁶⁰
 duh zatiratelja.

(2) Poslat ću vijače u Babilon da ga vijaju
 i da poharaju zemlju njegovu;

⁵⁹ Ili mačem.

⁶⁰ Tj. Kaldeje.

jer na svakoj strani oni će mu se suprotstaviti u dan nesreće njegove.

(3) Neka strijelac ne nateže luka svoga, i neka ne oblači ljuskavog oklopa svoga; ne štedite mladića njegovih;

svu vojsku njegovu na propast osudite.

(4) Mrtvi će oni padati u zemlji kaldejskoj i probodeni po ulicama svojim.”

(5) Jer ni Israila ni Jehudu nije ostavio njihov Bog, Jahve nad vojskama, iako je njihova zemlja puna krivnje pred Svetim Israilovim.

(6) Bježite iz Babilona, i neka svako spašava život svoj! Nemojte da budete zatrti u njegovoj kazni, jer ovo je vrijeme Jahvine odmazde; on će mu platiti.

(7) Babilon bješe zlatan pehar u ruci Jahvinoj, opijaše zemlju svu.

Narodi okusiše vino njegovo; zato puci silaze s uma.

(8) Iznenada pade Babilon i slomi se; zakukajte nad njim!

Donesite balzamore smole za njegovu ranu; možda će ozdraviti.

(9) Liječili smo Babilon, ali ozdravio nije; ostavite ga, i neka svako od nas ode u svoj kraj, jer osuda je njegova doprla do neba i uspinje se do samih oblaka.

(10) Jahve je iznio našu odbranu; hajde da na Cionu pripovijedamo o djelu Jahve, Boga svoga!

(11) Naoštrite strijele, napunite tobołce! Jahve je probudio duh kraljeva medeskkih, jer riješio je da uništi Babilon; to je osveta Jahvina, odmazda za njegov hram.

(12) Podignite bajrak protiv zidina babilonskih; postavite jaku stražu, dovedite stražare, postavite ljude u zasjedu!

Jer Jahve je i naumio i učinio ono što je rekao o stanovnicima Babilona.

(13) O ti što prebivaš kraj silnih voda, koji imaš blaga napretek, došao ti je kraj,

nit tvoga života presječena je.

(14) Jahve nad vojskama sobom se zakleo: “Doista ću te ja napuniti ljudima kao skakavcima, i oni će pobjedonosno klicati nad tobom.”

(15) On stvori zemlju snagom svojom,

mudrošću svojom on svijet učvrsti i razumom svojim nebesa razastrije.

(16) Kad on progovori, huće vode na nebesima, i on čini da se oblaci dižu s kraja zemlje; on kiši daje munju

i izvodi vjetar iz spremišta svojih.

(17) Svi su ljudi glupi, znanja lišeni; svakog zlatara posrame njegovi kipovi, jer lažni su njegovi likovi liveni, i nema daha u njima.

(18) Bezvrijedni su oni, djelo opsjene; u vrijeme svoje kazne propast će.

(19) Jakovljevo⁶¹ nije kao ovi; jer stvoritelj svega on je,

a Israil je pleme njegove baštine; Jahve nad vojskama njemu je ime.

(20) Ti si moj buzdohan, oružje bojno; i tobom ja narode razbijam,

i tobom ja kraljevstva uništavam.

(21) Tobom ja razbijam konja i konjanika njegova, i tobom ja razbijam kola i vozača njihova,

(22) i tobom ja razbijam čovjeka i ženu,

i tobom ja razbijam starca i dječaka,

i tobom ja razbijam mladića i djevojku,

(23) i tobom ja razbijam pastira i stado njegovo,

i tobom ja razbijam ratara i zapregu njegovu,

i tobom ja razbijam namjesnike i upravitelje.

(24) “Zato ću na vaše oči platiti Babilonu i svim stanovnicima Kaldeje za zlo koje su učinili na Cionu”, očituje Jahve.

(25) “Gle, ja sam protiv tebe, goro zatirateljice, koja uništavaš svu zemlju”, očituje Jahve,

“i pružit ću ja ruku svoju na te,

i s hridina svaliti te,

i u goru spaljenu pretvorit ću te.

(26) Iz tebe neće uzimati čak ni kamen kutni

ni kamen temeljac,

nego ćeš ti dovijeka biti pusta”, očituje Jahve.

(27) Podignite bajrak u zemlji,

zapušite u trube među narodima!

Posvetite⁶² narode protiv nje,

sazovite protiv nje kraljevstva: Ararat, Mini i Aš-kenaz;

postavite protiv nje zapovjednika,

izvedite gore konje kao skakavce čekinjave.

(28) Posvetite narode protiv nje,

kraljeve medeske,

⁶¹ Tj. Bog.

⁶² Tj. pripremite za rat.

namjesnike njihove i sve upravitelje njihove,
i svaku zemlju u njihovoj vlasti.

(29) Zato se zemlja tresе i previja,
jer naumi Jahvini protiv Babilona ostaju,
da pretvori zemlju Babilon
u pustoš nenastanjenju.

(30) Ratnici babilonski odustaju od borbe,
ostaju u utverdama;
snaga ih izdaje,
postaju kao žene;
gore prebivališta njihova,
polomljene su rešetke na kapijama njegovim.

(31) Trkač trkaču u susret trči,
i glasnik glasniku u susret,
da jave kralju babilonskom
da mu je grad s kraja na kraj zauzet;

(32) pličaci su osvojeni,
močvare su popalili,
a ratnici su prestrašeni.

(33) Jer ovako veli Jahve nad vojskama, Bog Israilov:
"Kći je babilonska kao gumno
u vrijeme kad se po njemu gazi,
ali još malo pa će joj vrijeme žetve doći."

(34) "Izjede me i zdrobi Nabukodonosor, kralj ba-
bilonski,
kao prazan sud položi me;
kao čudovište proguta me,
trbuh svoj mojim poslasticama napuni;
ispljunu me.

(35) Neka nasilje učinjeno meni i mojoj rodbini
padne na Babilon",
reći će stanovnik Ciona;
i: "Neka moja krv padne na stanovnike Kaldeje",
reći će Jerusalem.

(36) Zato ovako veli Jahve:
"Gle, ja ću zastupati slučaj tvoj
i tražiti punu odmazdu za tebe;
i isušit ću more⁶³ njegovo,
i učinit ću da presuši vrelo njegovo.

(37) Babilon će se pretvoriti u gomilu ruševina,
skrovište šakalima,
užas i predmet izviždavanja,
bez stanovnika.

(38) Oni će zajedno rikati kao lavovi,
kao lavići režat će.

(39) Kad se zagriju, ja ću im prirediti gozbu
i opiti ih, da kliču
i u trajan san utonu,

te se više ne probude", očituje Jahve.

(40) "Ja ću ih svesti kao janjce na klanje,
kao ovnove i jarce.

(41) Kako je Šešak⁶⁴ osvojen
i oteta slava zemlje sve!

Kako je Babilon postao užasom među narodima!

(42) More se diže preko Babilona;
prekrili ga valovi njegovi bučni.

(43) Gradovi mu užasom postali,
zemljom sasušenom i pustinjom,
zemljom u kojoj niko ne živi
i kojom sin čovječiji ne prolazi.

(44) Kaznit ću Bela⁶⁵ u Babilonu,
i natjerat ću ga da ispljune ono što je progutao;
i narodi njemu više neće hrliti.

Čak će se i zid babilonski srušiti!

(45) Iziđi iz njega, narode moj,
i neka se svako od vas spasi
od žestoke srdžbe Jahvine.

(46) I da vam srca ne klonu
i da se ne pobojite vijesti što će se čuti u zemlji –
jer ta će vijest doći jedne godine,
a poslije toga druga vijest u drugoj godini,
i zavladat će nasilje u zemlji,
vladar protiv vladara –

(47) zato, evo, dolaze dani
kad ću ja kazniti kumire babilonske;
i posramit će se sva zemlja njegova,
i svi će mu pobijeni pasti posred njega.

(48) Tad će nebo i zemlja i sve što je na njima
klicati nad Babilonom,
jer će na nj navaliti zatiratelji sa sjevera",
očituje Jahve.

(49) Doista Babilon mora pasti za ubijene Israilce,
kao što su i za Babilon padali pobijeni zemlje sve.

(50) Vi koji umakoste maču,
idite! Ne ostajte!

Sjećajte se Jahve u zemlji dalekoj,
i neka vam Jerusalem bude na pameti.

(51) Mi se stidimo jer smo čuli uvrede;
sramota nam lica prekrila,
jer stranci udoše

u sveta mjesta kuće Jahvine.

(52) "Zato, evo, dolaze dani", očituje Jahve,
"kad ću ja kazniti kumire njegove,
i ranjenici stenjat će širom zemlje njegove.

(53) Makar se Babilon uspeo na nebesa

⁶⁴ Tj. Babilon.

⁶⁵ V. 50:2.

⁶³ Ili široku rijeku. Isto i u 42.

i makar utvrdio svoju uzvisinu tvrdu, od mene će zatiratelji navaliti na njega”, očituje Jahve.

(54) Vika se čuje iz Babilona

i veliki tresak iz zemlje kaldejske!

(55) Jer Jahve će uništiti Babilon,

i učinit će da u njemu nestane velike buke.

Njihovi vali bučat će kao silne vode;

razliježe se buka njihovih glasova.

(56) Jer zatiratelj navaljuje na nj, na Babilon,

i ratnici njegovi bit će uhvaćeni,

lukovi njihovi polomljeni;

jer Jahve je Bog naknade,

on će posve platiti.

(57) “Ja ću opiti njegove prvake i mudrace njegove, namjesnike njegove, upravitelje njegove i ratnike njegove,

da utonu u trajan san i više se ne probude”,

očituje Kralj, kojem je ime Jahve nad vojskama.

(58) Ovako veli Jahve nad vojskama:

“Široki zid babilonski bit će sravnjen sa zemljom

i njegove visoke kapije bit će zapaljene;

uzalud se narodi trude,

i puci se samo za propast muče.”

Jeremijina zapovijed Serajahu

(59) Riječ koju prorok Jeremija zapovjedi Serajahu, sinu Nerijahovu, unuku Mahsejahovu, kad je ovaj krenuo u Babilon s jehudinskim kraljem Cidkijahom, četvrte godine njegove vladavine. A Serajah bijaše konačar. (60) I zapisa Jeremija na jedan svitak svu nesreću koja će zadesiti Babilon, sve ove riječi koje su napisane o Babilonu. (61) Potom Jeremija reče Serajahu: “Čim dođeš u Babilon, gledaj da naglas pročitaš sve ove riječi, (62) i kaži: ‘Ti si, o Jahve, rekao da ćeš zatrti ovo mjesto, te u njemu niko neće prebivati, bilo čovjek bilo zvijer, nego će biti vječna pustoš.’ (63) A čim pročitaš ovaj svitak, priveži za nj kamen pa ga baci posred Eufrata, (64) i kaži: ‘Upravo tako će potonuti Babilon i neće se više podići zbog nesreće koju ću ja na nj sručiti⁶⁶.’” Dovde su riječi Jeremijine.

Pad Jerusalema

52 Cidkijahu je bila dvadeset i jedna godina kad je postao kralj, i vladao je jedanaest

godina u Jerusalemu; majka mu se zvala Hamutal, kći Jeremije iz Libne. (2) On je činio zlo u očima Jahvinim, sve onako kako je činio Jehojakim. (3) Zbog srdžbe se Jahvine to desilo u Jerusalemu i Jehudi, dok ih on nije otjerao iz prisustva svoga. I pobuni se Cidkijah protiv kralja babilonskoga.

(4) Devete godine Cidkijahove vladavine, desetoga dana desetoga mjeseca, krenu babilonski kralj Nabukodonosor, on i sva vojska njegova, na Jerusalem, utabori se nadomak gradu i svuda oko njega podiže opsadu. (5) Tako grad ostade pod opsadom sve do jedanaeste godine vladavine kralja Cidkijaha. (6) Devetoga dana četvrtoga mjeseca u gradu je vladala tako teška glad da narod u zemlji ne imашe ništa za jelo. (7) Onda [Babilonci] provališe u grad, i svi ratnici [Jehudinci] pobjegoše noću kroz kapiju između dva zida kraj vrta kraljeva, iako Kaldejci bijahu svuda oko grada, i krenuše putem prema Arabi. (8) Ali vojska kaldejska krenu u potjeru za kraljem Cidkijahom i stiže ga na ravnica jerihonskim, a sva se vojska njegova razbježa od njega. (9) Potom uhvatiše kralja i dovedoše ga babilonskom kralju u Riblu u zemlji hamatskoj, i on mu izreče presudu. (10) Babilonski kralj pokla Cidkijahove sinove pred njegovim očima, te pokla i sve prvake jehudinske u Ribli. (11) Potom Cidkijahu iskopa oči; i sputa ga kralj babilonski u tučane verige i odvede ga u Babilon te ga strpa u tamnicu sve do smrti njegove.

(12) Desetoga dana petoga mjeseca, devetnaeste godine vladavine kralja Nabukodonosora, kralja babilonskoga, dođe u Jerusalem Nebuzaradan, zapovjednik tjelesne straže, koji je služio babilonskome kralju. (13) On zapali kuću Jahvinu, dvor kraljevski i sve kuće u Jerusalemu; svaku veliku kuću on spali. (14) Tako sva vojska kaldejska što bijaše sa zapovjednikom straže poruši bedeme oko Jerusalema. (15) Potom Nebuzaradan, zapovjednik straže, progna neke od najsiromašnijih u zemlji, ostatak naroda koji bijaše ostao u gradu, bjegunce koji bijahu prebjegli babilonskom kralju i preostale zanatlije. (16) Ali zapovjednik straže ostavi neke od najsiromašnijih u zemlji da budu vinogradari i ratari.

(17) Tučane stupove što bijahu u kući Jahvinoj, postolja i tučano more⁶⁷ što bijahu u kući Jahvinoj Kaldejci razlupaše i odnesoše sav tuč u Babilon. (18) Odneseoše i lonce, lopatice, utrnjivače, činije

⁶⁶ Tako je u grčkim rukopisima, a u hebrejskom tekstu ...sručiti, i oni će se namučiti.

⁶⁷ Tj. bazen.

za škropljenje, kutlače i sve tučane predmete što su se koristili u službi u hramu. (19) Zapovjednik straže odnese i zdjelice, žeravnice, činije za škropljenje, lonce, stalke za svjetiljke, kutlače i posude za žrtve ljevanice, ono što bijaše od čistoga zlata i što bijaše od čistoga srebra. (20) Dva stupa, jedno more, dvanaest tučanih junaca pod morem i pokretno postolje, što Solomon bijaše načinio za kuću Jahvinu – od svih predmeta tih bilo je tuča preko mjere. (21) Jedan je stup bio visok osamnaest aršina, uzica od dvanaest aršina mogla ga je obuhvatiti, i bio je četiri prsta debeo i šupalj. (22) I na njemu je bila tučana glavica; i svaka glavica bila je visoka pet aršina, a mreža i šipci bijahu svud okolo glavice, sve od tuča. I drugi stup, zajedno sa šipcima, takav bješe. (23) Bilo je devedeset i šest šipaka izloženo na stranama; svih šipaka na mreži svuda naokolo bilo je stotinu.

(24) Potom zapovjednik straže odvede Serajaha, glavnog svećenika, i Cefaniju, drugog svećenika, i tri hramska vratara. (25) K tome još, odvede iz grada jednog dvoranina koji je nadzirao ratnike i sedam kraljevih savjetnika koji se zatekoše u gradu, i tajnika zapovjednika vojske koji je popisivao za vojsku narod zemlje, i šezdeset ljudi iz zemlje koji se zatekoše u gradu. (26) Zapovjednik straže

Nebuzaradan pohvata ih i odvede babilonskom kralju u Riblu. (27) Potom babilonski kralj udari na njih i pogubi ih u Ribli, u zemlji hamatskoj. Tako su Jehudinci prognani sa zemlje svoje.

(28) Ovo je narod što ga je Nabukodonosor prognao: sedme godine tri hiljade dvadeset i tri Jehudinca; (29) osamnaeste godine Nabukodonosora osam stotina trideset i dvije osobe iz Jerusalema; (30) dvadeset i treće godine Nabukodonosora zapovjednik tjelesne straže Nebuzaradan prognao je sedam stotina četrdeset i pet Jehudinaca; svega četiri hiljade i šest stotina osoba.

(31) Desi se trideset i sedme godine progonstva jehudinskog kralja Jehojakina, u dvanaestome mjesecu, dvadeset i peti dan toga mjeseca, da Evil-Merodak, kralj babilonski, prve godine svoje vladavine, ukaza blagonaklonost jehudinskom kralju Jehojakinu i pusti ga iz tamnice. (32) Potom mu on ljubazno progovori i postavi mu prijestolje iznad prijestolja drugih kraljeva koji bijahu s njim u Babilonu. (33) I Jehojakin presvuče svoje tamničke haljine, i jeđaše redovno s kraljem sve dane života svoga. (34) Kralj Babilona redovno mu davaše za izdržavanje, dio za svaki dan, sve dane života njegova, sve do dana smrti njegove.